

Genç Birikim'den...

Değerli Genç Birikim Okuyucuları,

Rabbimize şükürler olsun, bir aylık aranın ardından tekrar birlikteyiz.

Aradan geçen bir ayda da gerek Türkiye'de gerekse dünya gündemi oldukça yoğun. Genelkurmay'ın istifası, güneydoğu olaylarının artması, Şike Operasyonu, Norveç'teki terör olayı, çağdaş firavun Hüsnü Mübarek'in yargılanmaya başlaması ve Suriye'de artarak devam eden ve babasını da unutturacak seviyeye gelen Esad'ın katliamı ayın dikkat çeken başlıklarıydı.

Öte yandan Somali'de meydana gelen insanlık dramı da yüreğimizi yakıyor. Şu günlerde idrak ettiğimiz Ramazan ayında, Somali'deki yine emperyal güçlerin etkisi ve katkısıyla oluşan bu drama Müslümanlar olarak son derece duyarlı olmalı elimizden gelen tüm yardımları yapmaya çalışmalıyız. Şu sıcak yaz günlerinde tuttuğumuz oruç, belki bir nebze de olsa orada açlık ve susuzluk çeken insanların halini anlamamıza vesile olur. Ramazan ayı dedik; Ramazan ayı Kur'an ayıdır. Bu nedenle Rabbimizin mesajını bu ayda tekrar tekrar meali ile okumalı, okumayı bilenler bilmeyenlere öğretmeli, çocuklarımıza bu konuda hertürlü ilgi ve desteği sağlamalıyız. Birinci kademe ilköğretim öğrencilerinin hâlâ Kur'an kurslarına gitmeleri yasak da olsa dinimizin, Müslümanlığımızın gereği olan bu eğitimi vermekten/almaktan kaçınmayalım.

Suriye'de olaylar durulmadı; halkın zalim dikta yönetimine karşı başlatıldığı gösteriler artarak devam ederken öte yandan Esad katli-

am yapmaya devam ediyor. Özellikle 1982'de Hama'da yaşanan ve Suriye İnsan Hakları Komitesi'nin rakamlarına göre ise ölümlerin sayısı 30.000 ile 40.000 arasında olan katliamdan sonra oğul Esad da adeta babasının yolundan gidiyor ve katliam yapmaya devam ediyor. Bizler yine buradaki kardeşlerimiz için bir yandan dua ederek bir yandan da maddi manevi yardımlarımızı yaparak Müslümanların bir ümmet olduğunu oradaki kardeşlerimize göstermeliyiz.

Dergimizde bu ay yeralan yazılara gelince. Genel Yayın Yönetmenimiz Araştırmacı-Yazar Ali Kaçar da yazısında Suriye'deki son gelişmeleri, burada yaşanan katliamı ve Silvan'da PKK'nın yaptığı baskını değerlendiriyor.

Süleyman Arslantaş "Sorumluluklarımız" başlıklı yazısında Müslümanlara bazı tavsiye ve hatırlatmalar yapıyor.

Şahin Özdaş ise "Şer'i Şerif" başlıklı yazısında Türkiye'de insanların kafasında yönlen-dirmelerle farklı bir şekilde yer edinen şeriat kavramı üzerinde duruyor.

Geçen aydan devam eden Muhammed Zahid Ramazanoğlu'nun "Üç Aylar"ı Nasıl İhyâ Etmeli" ve Muhammed İmamoğlu'nun "Hayatını İslâma Adayan Âlim Ve Mufessir: Ebu'l-A'lâ El-Mevdûdî" yazılarını da ilgiyle beklediğinizi umuyoruz.

Yine tercüme yazılarımızı da -dışarıdan bakış açılarına olayları yorumlamaları açısından ilgiyle okuyacağınızı umuyoruz.

Gündeme ve İslami konulara değinen diğer yazılarımızı da içeren dergimizle sizleri baş başa bırakırken hepinizi Allah'a emanet ediyoruz.

Yıl: 14 Sayı: 147

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
İbrahim Hakkı Toprak

Genel Yayın Yönetmeni
Ali Kaçar

Yazışma Adresi
İlkiz Sokak No: 22/B
Sihhiye - ANKARA

Yayın Türü
Yerel, Süreli

Yönetim Yeri
İlkiz Sokak No: 22/B
Sihhiye - ANKARA
Tel: (0312) 229 67 18
Fax: (0312) 229 67 19

Dizgi & Tasarım
Genç Birikim

Baskı
Sistem Ofset
Strazburg Cd. No: 7/A
Sihhiye - ANKARA
Tel: (0312) 229 18 81

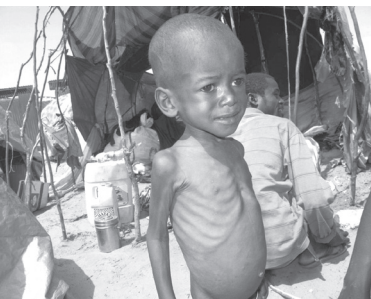
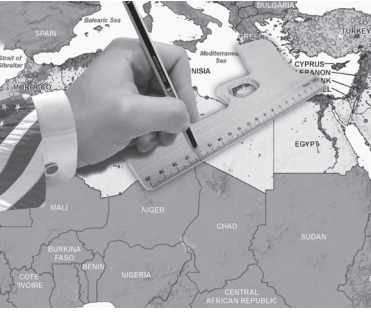
Baskı Tarihi:
09.08.2011

genc
BİRİKİM

web : <http://www.gencbirikim.net>
e-mail : gencbirikimdergisi@gmail.com

Abone Şartları:

Yurtiçi abonelik için 6 aylık abonelik ücreti olan 24.00 TL'yi Yurt dışı abonelik için 6 aylık abonelik ücreti olan 35.00 TL'yi Yapı Kredi Bankası, Sihhiye Şubesi (Şub. Kod. 309, Hes. No: 69405472) no'lu hesaba veya Ramazan DEMİRHAN 6157119 no'lu posta çeki hesabına yatırmanız ve Posta Çeki alındı belgesinin fotokopisini ve adresinizi İlkiz Sokak No: 22/B Sihhiye /ANKARA adresine göndermeniz yeterlidir.

Bu sayımızda...

3

Hama Katliamı ve Türkiye'nin Tavrı!

Ali KAÇAR

8

Sorumluluklarımız

Süleyman ARSLANTAŞ

12

Ramazan'ı "İdrak" Etmek

Celal SANCAR

14

Şer'i Şerif

Şahin ÖZDAŞ

17

Esfele Saflin / Aşağıların Aşağısı Ya Da Rabbini Unutan Kişi

İsa MEMİŞOĞLU

20

Zamanın Ruhu

Hayriye BİCAN

24

Hayatını İslâma Adayan Âlim ve Müfessir: Ebu'l-A'lâ El-Mevdûdî - II

Muhammed İMAMOĞLU

31

Obama'nın Norveç Katliamına Tepkisi ve ABD'nin Anti-İslam Politikası

Finian CUNNINGHAM / Çev: İsmail CEYLAN

32

Somali'deki Açlık: ABD ve Etiyopya'nın Kirli Ortaklığı

Glen FORD / Çev: İsmail CEYLAN

34

Ramazan Ayı Kur'an Ayıdır!

Ali KAÇAR

38

Üç Ayları Nasıl İhyâ Etmeli? - III

Muhammed Zahid RAMAZANOĞLU

45

Minik Filistin'im

Ayşe Merve ADANUR

46

Kur'an'da Tebliğ Metodları

İdris GÖKALP

50

İyiliği Emretmek ve Kötülükten Vazgeçirmeye Çalışmak!

M. Ali ÖZÜDOĞRU

54

Ölüm ve Ölümünden Sonraki Hayata Hazır Mıyız?

Selman TUTUŞ

60

Ümmet Olmak Şer'i Bir Sorumluluktur!

M. Ali FURKAN

Hama Katliamı ve Türkiye'nin Tavrı!

Ali KAÇAR
kacarali@hotmail.com

Tunus ile başlayan Mısır'la zirve yapan halk ayaklanmaları, emperyal ve Siyonist işgalci güçlerin de devreye girmesiyle Bahreyn, Umman, Libya ve Suriye'de bir katliama dönüşmüştür. Tunus ve Mısır'da hedefine ulaşan halk hareketleri, Yemen, Bahreyn, Suriye ve Libya'da ise çok kanlı geçmektedir. Üstelik Yemen'de, Bahreyn'de ve Suriye'de iç savaşı andıran sokak gösterileri, yönetimlerce verilen bütün tavizlere ve reform vaatlerine rağmen artarak devam etmektedir. Libya'da ise tam anlamıyla bir iç savaş hali yaşanmaktadır. Libya'da NATO öncülüğünde emperyal güçler tarafından, çoluk çocuk demeden sivillere yönelik başlatılan katliam aylardan beri fütursuzca devam etmektedir. Amaçları Libya diktatörünü hemen devirmek olsaydı, şimdiye kadar deli saçması Kaddafi'yi çoktan paketleyip ait olduğu yere göndermişlerdi. Çünkü batılı işgal güçler bu konuda çok maharetlidirler. İşin üzücü yanı Libya halkını vurarak, aslında hem kendi aralarında hem de Çin ve Rusya ile Afrika Kıtası üzerinde hegemonya savaşını kendi lehlerine çevirmek istemektedirler. Ne yazık ki, bu konuda bir sonuca ulaşınca kadar Libya halkı bombalanmaya devam edilecektir. Olan ise muhalifi ile Kaddafi yanlısı ile Libya halkına olmaktadır.

Suriye'de de, tıpkı Libya'daki gibi, yıllardır halkı üzerinde baskı kurarak, halkını katlederek diktatörlüğünü devam ettiren totaliter bir yönetim vardır. Bu yönetim, halkına ve halkın özgürleşmesine 40 yıldan beri düşman olan ve ancak halkın %7'sini temsil eden Nusayri (Alevi) azınlığına dayanan bir yönetimdir. Bu nedenden dolayı, Suriye'de başlayan ve 5 aydır devam eden olaylar kanlı bir şekilde bastırılmakta ve gerçekleş-

tirilen katliamlarla halka yeni Hama'lar yaşatılmaktadır. Bu olaylarda tanklar, toplar ve keskin nişancılar kullanılarak bugüne kadar 2 binden fazla masum insan katledilmiş, 3-4 bin insan kaybolmuş, 20-30 bini ise zindanlara atılmıştır. Baas rejimi, insanlık dışı bu uygulamaları ile Siyonist İsrail'i aratmamaktadır. Siyonist İsrail'in Aralık 2008'de Gazzelilere yaptığını, bugün Baas Rejimi kendi halkına yapmaktadır. Suriye'de 15 Martta başlayan olaylar, başlangıçta siyasi tutuklulara af, siyasi partiler kanununda değişiklik, İhvan'a üyeliğe ya da İhvan'la bağlantılı olmaya idam cezasını öngören "49 sayılı Kanun"un kaldırılması gibi masum talepler içermekteydi. Ancak olaylar, baskı ve aşırı şiddet kullanılarak bastırılmaya çalışılınca, bu masum talepler, rejim değişikliğini isteyen taleplere dönüşmüştür. Nitekim daha önce "Allah, Suriye, Beşşar; İşte O Kadar!" şeklinde atılan sloganlar, katliamlar başlayınca "Allah, Suriye, Özgürlük; İşte O Kadar" şeklinde değişmiştir.

Suriye'de ayaklanmanın fitili, Siyonist İsrail'in işgali altındaki Golan Tepeleri'nin yanındaki Dera şehrinde yakılmıştır. Olaylar, Dera'lı çocukların duvarlara Beşşar Esad'ı kastederek "Doktor sıra sana da gelecek!" ve "İrhal irhal, yeskutu nizam" (Git git, yıkılıyor rejim) şeklinde yazılar yazmalarıyla başlamıştır. Muhaberat tarafından gözaltına alınan bu çocuklara akıl almaz işkenceler yapılmış, çocukların tırnakları çekilmiş ve bazalarına ise tecavüz edilmiştir. Çocuklara reva görülen bu insanlık dışı muamele bardağı taşıran son damla olmuştur; halkta infial meydana gelmiş ve binlerce insan sokaklara dökülmüştür. Beşşar'ın güvenlik güçleri olayları yatıştırıcı rol oynamaları

gerekirken, tersine ateşe barutla giderek aşırı şiddet kullanınca, eylemler çığırından çıkarak halk ayaklanmasına dönüşmüştür. Eylemcilere yapılan baskı ve şiddetin diğer şehirlerde duyulması üzerine, eylemler kısa süre içerisinde bütün Suriye'ye yayılmıştır. Bu olaylar üzerine Dera kenti günlerce kuşatma altında tutulmakla kalmamış, 25 Nisan sabahı tanklarla ve Mahir Esad'a¹ bağlı Nusayri gençlerden oluşan Şebbiha² adı verilen çetelerle kuşatılan Dera'da Hama benzeri bir katliamı gerçekleştirmiştir. Başlangıçta Dera ile sınırlı olan bu eylemler, Dera'da gerçekleştirilen bu katliamdan sonra Şam, Lazkiye, Humus, Banyas, Hama, Kamışlı ve Halep'te

1 "Mahir Esad, Hafız Esad'ın en küçük çocuğu olup 1968 Şam doğumludur. Makine Mühendisliği okumasına rağmen en büyük ağabeyi Basil gibi askeri kariyerde ilerlemeyi seçti. Basil'in emri altında da teğmen rütbesiyle görev yapan Mahir, özellikle fevriyeti ve gaddarlığıyla Basil'e benzetilir. Mahir, Der ez-Zor'un bilinen Sünni ailelerinden birisine mensup olan Manal Cadaan ile evlidir. Beşar Esad'ın en yakın isimlerden birisi olan Mahir Esad, başkanlık sarayını ve Şam'ı iç ve dış tehditlerden korumakla vazifeli olan elit Başkanlık Muhafızlarının ve Suriye ordusunun prestijli 4. Mekanize tümenin komutanıdır... Beşar Esad'ın başkanlığa gelmesinin akabinde Baas Partisi'nin merkez yürütme komitesinin üyesi oldu ve yine Beşar döneminde general rütbesine yükseltildi. Uzun askeri kariyeri sebebiyle ordu içerisindeki etkin nüfuzu ile ön plana çıkmakta..."

Dera'da başlayan gösterilerin bastırılması çabalarında kilit konumda bulunan Mahir, Golan Tepeleri sınırında bulunan 4. Tümeni gösterilen yaşadığı şehirlere sevketti." Daha geniş bilgi için bkz; Ufuk Ulutaş, Selin M. Bölme, Hakan Çopur, Suriye'de Kim Kimdir? Rejim ve Muhalefet, Seta Yayınları, Sayı: 1 Mayıs 2011, s.10-11

2 ŞEBBİHA; Mısır'da "baltacılar", Libya'da "murtezaka", Suriye'de ise "şebbiha." Asif Şevket ve Hafız Mahluf gibi aile üyeleri istihbarat teşkilatlarına bakıyorlar. Kardeş Mahir Esat Cumhuriyet Muhafızlarının başında bulunuyor. Dayı tarafını temsilen Rami Mahluf ise daha ziyade Esat ailesinin mali kara kutusu veya kasası olarak biliniyor. Bir de 1970'li yıllarda faal olan lakin daha sonra Saraya ed Difaa gibi dağıtılan Şebbiha var. Şebbiha son olaylarla birlikte yeniden aktif duruma geçti. Bunlar rejimin baltacıları. Bunların başında ise 'Şeyh el Cebel' lakabıyla anılan Muhammed Esat var. Elbette ki aileye yakın. Cemil Esat'ın oğullarından.

Şebbiha'nın İkinci ismi ise Beşşar'ın amcası Bedi Esat'ın oğlu Nemir Esat. Bunlar hem Şebbiha hem de Suriye mafyası olarak biliniyorlar. Baba Esat, Rifat Esat ve Cemil Esat ve yakınlarına yönelik birkaç defa temizlik operasyonu yapılsa da köklerini kazıyamamıştı. Bunlar Sırp Mafyasına veya daha özde Çetniklere benziyorlar. Çete tarzı yapılan bu başıbozuk gruplar soygunculuk ve talan yapıyorlar ve her türlü kanunsuz iş ve eylem gerçekleştiriyorlar. Kanun kuvvetindeki bu şahıslar, Çetnikler gibi son sıralarda yeniden halkın karşısına çıkmış bulunuyorlar. Kendilerini kanun üstünde gören çete üyeleri ve Nemir Esat, amcaoğlu Beşşar'ın iktidara gelmesinden sonra özellikle Lübnan'da bir soygun çetesi kurmuş ve bu ülkeyi talan etmekte idi. Lakin Hariri suikastından sonra Lübnan'da alanlarının daralması sonucu daha fazla tutunamayınca yeniden Şam kırsalına dönüyorlar. İsmi duymaya başladı. Beşşar'ın amca çocuğu olan Nemir ile birlikte Cemil Esat'ı çocukları Şebbiha'nın en önemli isimleri arasında yer alıyor. Favaz, Münzir ve Muhammed Esat. Muhammed Esat, Şeyhül Cebel olarak da biliniyor. Bilindiği gibi Şeyhül Cebel, bir kolu Suriye'de olan Nizari Devletinin başının veya Alamut Kalesinde Hasan Sabbah ve ardıllarının lakabı idi. (Mustafa Özcan, <http://rotahaber.pivotal.com/haberdetay.asp?Newsid=162904>

halk ayağa kalkmıştır. Bu eylemlere paralel olarak Baas diktatörlüğü de halka yönelik baskısını ve zulmünü daha da yoğunlaştırmıştır. Aslında Suriye'de halk üzerindeki baskı ve zulüm, baba Esad'ın iktidarı ele geçirdiği 1970'li yıllardan beri aynı yoğunlukta devam etmektedir.

HAMA KAN AĞLIYOR!..

Hama, Halep'le Humus arasında Asi nehri vadisinde, nehrin iki yakasına yerleşmiş, 700 bin nüfuslu bir şehirdir. Suriye'de İslami hareketin en güçlü olduğu şehirlerin başında da Hama gelmektedir. Bu özelliği dolayısıyla Hama şehri 1982 yılında büyük bir katliama maruz kalmıştır. Hafız el-Esad'ın talimatı ile kardeşi ve zamanın Genelkurmay Başkanı Rifat el-Esad, Şubat 1982'de bir gece vakti Hama'ya havadan ve karadan saldırı düzenlemiştir. Saldırıya katılmak istemeyen askerlerin çoğu anında idam edilmiştir. İdamdan kurtulanlar ise Müslümanlar tarafına geçmişlerdir. 20 küsur gün devam eden Hama katliamında yaklaşık kırk bin Müslüman şehid edilmiştir. Şehir adeta bir harabeye dönmüştür. Hama'ya yönelik yapılan bu insanlık dışı saldırı 2 Şubat 1982'de başlamış 28 Şubat'a kadar aralıksız devam etmiştir. Rifat el-Esad, abisi Esad tarafından özel yetkilerle görevlendirmişti. Bu görevlendirme çerçevesinde Rifat Esad, kimsenin onayını almadan beş bin kişiye kadar öldürme yetkisine sahip olmuştu. Saldırı başlamadan önce Hama'nın -tıpkı bugün olduğu gibi- suyu, elektriği kesilmiş, etrafı tank ve toplarla kuşatılmıştır.

Suriye'de 1982'de sadece Hama ayaklanmıştı. Bu ayaklanmayı ise İhvanı Muslimin dışındaki gruplar desteklememişti. 1979'da İran devrimi henüz yeni olmuş, dünya ise bu devrimin şaşkınlığını henüz üzerinden atamamıştı. Bölgesel ve küresel güçler, bir yandan İran devrimi, diğer yandan da daha radikal İslâmi bir hareketin iktidara gelip Arap ülkelerinde domino etkisi yapmasını çok tehlikeli bulduklarından, Hama'da, tarihe kara bir leke olarak düşen katliam karşısında sessiz kalmışlardır. Ama bugün Suriye'de ayaklanan sadece Hama değil, Suriye'nin neredeyse bütün şehirleri. Ayrıca ayaklanan halk da sadece İhvan müntesipleri değil, Suriye halkının kahir ekseriyeti; bunun içinde dindar olanlarla dindar olmayanlar, farklı dinî, mezhebî ve etnik yapıdan her kesim vardır. Aradan 30 yıl önce geçmiş olmasına rağmen Hama'nın yaraları hâlâ sarılmamış, kayıp 20-30 bin Hamalı'nın akıbetinden haber alınamamışken, Hama, yeniden insanlık dışı bir katliama maruz kalmıştır.

Yıl 2011, yine eli kanlı Baas rejimi Hama'da benzeri bir katliamı gerçekleştirmek üzere, üs-

telik Ramazan'a bir gün kala Hama'ya 4 koldan tank destekli orduyla saldırmıştır. Dünya, Mısır'ın devrik lideri diktatör Hüsnü Mübarek'in yargılanmasına odaklanırken Suriye'de ise Hama, Deir ez-Zor, Şam ve Hemadani başta olmak üzere birçok şehirde teravihten çıkan halkın üzerine ordu birlikleri ve Şebbiha çeteleri tarafından ateş açılması sonucu tam anlamıyla bir katliam gerçekleştirilmiştir. Sadece Hama'da, farklı rakamlar söylene de 200 civarında masum sivil insan katledilmiş ve yüzlercesi yaralanmıştır. Bu katliamdan bir gün sonra ordunun kuruluşunun 66. Yıl dönümü dolayısıyla Esad, orduya yönelik olarak, sanki Golan Tepeleri işgalden kurtarılmış gibi; "Her birinizi kutluyorum. Hepiniz gururu ve onuru temsil ediyorsunuz" şeklinde konuşmuştur. Suriye diktatörü Esad, bu konuşmayı yaparken, bir zamanlar kendisi gibi diktatör olan ve binlerce masum Mısırlıyı katleden eli kanlı firavun Mübarek'in demir kafes içerisinde yargılandığını düşünmüş müdür? Zeynel Abidin Bin Ali'nin akıbetinin kendisini de beklediğini aklına getirmiş midir? Sanmıyorum! Tarihten ibret alınırsa ders çıkarılır, aksi halde bir gün aynı akıbet kendisini de yakalayacaktır.

Beşşar Esad, 2000 yılında babasının yerine geçince, hem kendi halkında, hem de uluslar arası kamuoyunda, Baas ideolojisinde bir değişim, bir yumuşama olacağı yönünde bir umut meydana getirmişti. Çünkü Beşşar, babasının, amcası Rıfat'ın aksine askeri bir gelenekten gelmemesi, üstelik Batı'da eğitim görmüş ve liberal düşüncelere sahip olması bu umudu destekle-

mişti. Ancak Tunus'ta başlayan ardından Mısır ve Libya'yı sarsan Arap Baharı dalgası Suriye'ye de gelince, Beşşar Esad'ın babasının yolunu izlemesi hayal kırıklığı meydana getirmiştir. Demek ki, diktatör bir babadan ancak diktatör bir evlat dünyaya gelirmiş!

TÜRKİYE'NİN ÇIKMAZI!..

Türkiye ile Suriye arasında, Ahmed Davutoğlu ile birlikte, komşularla sıfır problem politikasının bir gereği olarak ilişkiler çok hızlı bir şekilde gelişmiştir. Nitekim 1998 tarihinde savaşın eşliğinden dönen bu iki ülke, kısa denebilecek bir süre içerisinde 16 Eylül 2009'da Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi Anlaşmasını imzalamaları, ilişkilerin geldiği seviyeyi göstermesi açısından önemlidir. Her iki ülkenin Başbakanları düzeyinde Eş Başkanlık sistemini öngören bu İşbirliği Konseyi'nin Bakanlar Kurulu'nun içinde dışişleri, enerji, ticaret, bayındırlık, savunma, içişleri, ulaştırma ve tarım bakanlarının bulunduğu toplam on altı (Türkiye ve Suriyeli) bakandan oluşması kabul edilmiştir. Bununla birlikte gerek görüldüğünde toplantılara kurul üyesi olmayan diğer bakanların da katılması sağlanarak Bakanlar Kurulu'nun yapısı daha da genişletilebileceği öngörülmüştür. Bakanlar Kurulu'nun yılda en az iki kez toplanması kararlaştırılmıştır. Bununla birlikte her iki ülkenin kararıyla toplantıların sayısının arttırılabileceği de belirtilmiştir. Bu anlaşma gereğince, 13 Ekim 2009'da Türkiye-Suriye Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi 1. Bakanlar Kurulu toplantısının gerçekleştirilmiş olması ise sürecin müşahhas adımlarla ileriye

taşınmak istendiğinin en açık göstergesi olmuştur. Daha da ileri gidilerek 1970 yılından beri düzenlenen 'dostluk barajı'nın temeli, Hatay'da Asi Nehri üzerinde Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ile Suriye Başbakanı Muhammed Naji Otri'nin katıldığı törenle atılmıştır. Bu törende Erdoğan, Arapça'ya da çevrilen konuşmasında şunları söylemiştir:

"Suriye'den Türkiye'ye gelen turist sayısı vize öncesi döneme göre yüzde 100 artarak, 1 milyon turiste yaklaştı. Yine Türkiye'den Suriye'ye giden turist sayısı yüzde 150 artarak, 1.5 milyon turist sayısına ulaştı. Artık Suriye kazanıyor, Türkiye kazanıyor. Barış, dostluk ve kardeşlik kazanıyor. 2009 yılı aralık ayında Türkiye-Suriye yüksek düzeyli stratejik işbirliği konseyinin ilk toplantısını Şam'da gerçekleştirdik. Bu toplantıda 51 anlaşma, protokol ve mutabakat zaptı imzaladık. 1.5 ay önce, 2010 yılı Aralık ayında da değerli kardeşim Otri'nin katılımıyla Ankara'da yine bir araya geldik. 2 taraftan 25 bakanın katılımıyla yoğun görüşmeler yaptık, 11 anlaşma imzaladık. Bu görüşmelerde 6 alanda 2011 sonuna kadar somut neticeler alınmasını kendimize hedef olarak belirledik. Nedir bu 6 hedef? Nusaybin-Kamışlı ortak gümrük kapısı inşa edeceğiz. Türkiye ile Suriye arasında ortak banka kuracağız. Gaziantep-Halep arasında hızlı tren seferleri başlatacağız. 2 ülkenin doğalgaz şebekelerini birbirine bağlayacağız. Türk Eximbank'ı Suriye hükümetine kredi sağlayacak. Asi nehri üzerinde Dostluk Barajı'nın temelini atacağız. İşte bugün, bu 6 hedeften birini gerçekleştiriyor, Dostluk Barajı'nın temelini Suriyeli kardeşlerimizle birlikte atıyoruz."

Bu konuşmalarda ve yapılan toplantılarda alınan kararların henüz mürekkepleri bile kurumamıştır. Ancak, tekrar neredeyse 1998'in savaşı yıllarına dönmüştür. Suriye tarafından Türkiye'ye yönelik suçlamalar, hatta tır kamyonlarına ateş açmalar ve sınırda bayrak indirmeler!.. Türkiye tarafından da, Suriye yönetiminin halka şiddet uygulaması nedeniyle en üst düzeyde gittikçe sertleşen -haklı- açıklamalar!.. Oysa çok kısa denebilecek bir süre öncesinde stratejik işbirliği konseyi toplantıları, hem Suriye'de hem Türkiye'de yapılmış, bu toplantılarda onlarca ortak proje üzerinde anlaşılmış, baraj temelini atılmasında Erdoğan'ın yaptığı konuşmanın mürekkebi bile henüz kurumamışken, karşılıklı sert açıklamalar ne oluyordu! Suriye, bu son olaylarla mı diktatörlükle yönetilen bir ülke olduğu anlaşılmıştır? Elbette komşu ülkelerle sıfır problem politikası doğru bir politikaydı. Ancak geçmişi karanlık ve kanlı olan bir Baas dikta-

törlüğünün tek başına egemen olduğu Suriye ile ilişkiler stratejik işbirliği konseyi şeklinde hemen kurulmalı mıydı? Türkiye, kendi iç politikasında halkın iradesinin egemenliği için -dünya konjonktürüne uygun- önemli adımlar atmaya çalışırken, Suriye'deki azınlık Nusayri rejiminin baskıcı, diktatöryal yönünü hiç gündeme getirmemesi ne kadar doğrudu? Türkiye, Suriye ile ilişkileri geliştirmeden ya da geliştirirken Baas diktatörlüğünün bu kanlı geçmişini dikkate alarak ilişkilerin seviyesini belirlemeli değil miydi? Suriye diktatörlüğü, kendi halkına karşı işlediği bunca katliamın hesabını vermeden, kısa bir sürede böylesine çok yönlü bir ilişkiye girmek, Türkiye açısından ne kadar doğrudu?

Baas Partisi, 40 yıldan beri ülkeyi askeri diktatörlükle yönetmektedir. Nusayri (Alevi) azınlığa -ki halkın ancak %7'si Nusayri'dir- dayalı bu diktatörlük, asla değişimi/reformu kabul edilecek, yani yönetimi bir başka güce bırakacak ya da paylaşabilecek bir yönetim değildir. Baas Partisi'nin reformu kabul etmesi demek kendi kendisini inkâr anlamına gelir. Dolayısıyla yönetimi kendi iradesi ile bırakması mümkün değildir.

Baas rejiminin gaddarlığının yanında, halkına karşı bu kadar pervasız davranmasından bazı ülkeler de cesaret almaktadır. Bu ülkelerin başında Rusya gelmektedir. Rusya ve Suriye arasındaki ilişkiler tıpkı Soğuk Savaş dönemindeki gibi halen devam etmektedir. 2005 yılında Rusya, Şam'ın kendisine olan borcunun yüzde 70 kadarını silmiştir. Rusya'nın Akdeniz'deki tek askeri deniz üssü Suriye'nin Tartus şehrinde bulunmaktadır. Ayrıca Suriye savunma sistemi eski SSCB teknolojisine dayanmaktadır.

Arap Baharı başlamadan Şam'ın Moskova ile yaklaşık 2 milyar dolarlık bir savunma ilişkisine gireceğine dair güçlü işaretler ortaya çıkmıştı. Yakın ilişkiler diğer alanlar için de geçerlidir. 2005 yılının Aralık ayında Şam, Rusya hükümetine ülkesinde petrol ve petrokimyasal alanında hacmi 3 milyar dolara kadar ulaşan bir yatırım yapmak imkânı vermiştir.

Baas rejiminin cesaret aldığı ikinci ülke ise İran'dır. Diğer Arap ülkelerine rağmen Suriye, Irak ile savaşında Tahran'ı desteklemişti. Bugün Şam-Tahran hattı, Suriye'deki Baas rejiminin güç aldığı çok önemli diğer bir dinamiktir. İran, bu hat üzerinden Türkiye ve ABD gibi Batılı yahut Sünni aktörlerin bölgesel siyasetini dengelemekte ve durdurmaktadır.³

3 <http://www.timeturk.com/tr/2011/08/05/suriye-de-rejim-neden-degismiyor.html>

Bir üçüncü güç olarak Çin'i saymak mümkündür. Çünkü Pekin için Suriye, hem çok önemli bir Pazar, hem de Akdeniz'e açılmak için iyi bir kapıdır. Çin'in Suriye ile olan ticaret hacmi 2000 yılında yüz milyon dolar iken, bugün 1.850 milyon dolara çıkmıştır. Çin'in şu anda Kuzey Doğu Suriye topraklarında devasa bir rafineri çalışması var ve Çin adım adım Ortadoğu'ya girmeye çalışmaktadır.

Baas rejiminin cesaret aldığı ya da Baas rejiminin devamında menfaati olan diğer bir ülke de Siyonist İsrail'dir. Çünkü Suriye'deki Baas diktatörlüğü, bilinenin aksine Siyonist İsrail için bir güvencedir. Çünkü Siyonist İsrail'in temel korkusu şudur: Esad rejimi giderse yerine gelecek çoğulcu yapı –İslami olmasa bile– kendisine karşı bir pozisyon alacaktır! Bu ise, kendisi için büyük bir tehlike oluşturacaktır. Eğer Mısır, Tunus ve Suriye gibi ülkelerde, halkın iradesine göre şekillenecek yönetim, İsrail'e yönelik daha eleştirel bir tavır takınacaktır. Oysa Baas rejimi kendisi için bugüne kadar bir tehlike arz etmemiştir. Çünkü 40 yıldan beri bir kısım toprakları işgal altında olmasına rağmen Suriye'den, Siyonist İsrail'e yönelik en küçük bir tehdit algılaması bile söz konusu olmamıştır.

Türkiye ne yapabilir?

Suriye rejimi, her gün Suriye'nin çeşitli şehirlerinde eylem yapan halkın üzerine rastgele ateş açarak katliam gerçekleştirmesi üzerine Başbakan Erdoğan, yapılan bu katliamlarda başrol oynayan Beşşar'ın kardeşi Mahir Esed'in görevden alınmasını istemiş ve "Yeni Hama'lar istemiyoruz" diye Şam yönetimini uyarmıştı. Ancak Başbakan Erdoğan'ın bu uyarısı da, Hama'da gerçekleştirilen katliam üzerine "Ramazan ayına daha kanlı ortamda girilmesi asla kabul edilebilecek ve sessiz kalınabilecek gelişme değil" diyen de Cumhurbaşkanı Gül ile "başta Hama olmak üzere bütün Suriye'de, bütün Ortadoğu'da sivillerin hayatlarını kaybetmesine yol açan saldırılar derhal durdurulmalı" diyen Dışişleri Bakanı Davutoğlu'nun uyarısının da Baas rejimi üzerinde hiç etki oluşturmamıştır. Çünkü bu uyarılara rağmen Hama, Deir ez-Zor, Zebadani gibi şehirler kuşatılarak sivil katliam gerçekleştirmiştir. Türkiye tarafından yapılan bunca telkin ve

uyarılar işe yaramadığına göre, Türkiye, bundan sonra ne yapabilir ya da ne yapmalıdır? Elbette eli kolu bağlı oturamaz, bana ne hiç diyemez? Çünkü 900 km'lik ortak sınıra sahip Suriye'de çıkan bir yangın Türkiye'yi diğer ülkelerden daha çok etkileyecektir. Bu nedenle;

1- Türkiye, gecikmiş olsa da, mutlaka öncelikle İran'la, Hizbullah'la, Hamas'la ve gerekirse Rusya ile gerek Suriye Baas rejimi ve gerekse Suriye'deki muhalif hareketlerle diyaloga geçmek için işbirliği yapmalıdır. Bunu daha önce yapmış olsaydı, belki bunca kan dökülmeden daha kolay bir çözüm bulunabilirdi. Davutoğlu'nun son İran gezisi bu yönde bir umut meydana getirmiş ise de sonuç meydana getirmemiştir. Türkiye'nin şimdiye kadar yaptığı telkin ve uyarıları daha ciddi bir şekilde yapmalıdır.

2- Şayet İran başta olmak üzere bölgesel güçlerle Suriye'deki vahşet sona erdirilemiyorsa, Türkiye'nin, halkını katleden, yapıcı telkin ve uyarılara uymayan Suriye'nin Baas rejimi ile stratejik işbirliği konseyi anlaşması dâhil bütün dostluk ilişkilerini askıya almalıdır. Hatay Altınözündeki dostluk barajı başta olmak üzere bütün Ortak projeleri ya sona erdirmeli ya da dondurmalıdır.

3- Gerek Suriye'ye ve gerekse bölge ülkeleri nezdinde diplomatik atağa geçmelidir. Büyükelçisini hemen geri çağırmalı, Suriye büyükelçisini de ülkesine göndermelidir. Bu çerçevede Arap Birliği Örgütü ile İslam İşbirliği Teşkilatını hemen devreye sokmalıdır.

4- Suriye'deki mevcut rejimin artık bu haliyle devam etmesi sadece Suriye halkı için değil, bütün bölge ülke halkları için bir risktir. Bu risk, sadece Suriye ya da Türkiye için değil, bütün bölge için bir risktir. Eğer bu risk hemen giderilemezse bölgesel bir krize dönüşme ihtimali çok kuvvetlidir.

Sorumluluklarımız

Süleyman ARSLANTAŞ
sarslantas46@hotmail.com

Genelde ısınan havalar insanda bir rahatlık oluşturur. İnsan gevşer, iştahı azalır, bol su ve sıvı tüketmeye çalışır. Fakat devletler, siyaset, askeri hareketlilik pek de sıcak havaya aldırış etmiyor. Neredeyse bölgemiz Ortadoğu, Kuzey Afrika, Afganistan, Pakistan alev topu gibi. Hatta bu hareketlilik de Amerika için, emperyal güçler için yetmiyor. Askeri, siyasi ve en önemlisi de ekonomik çıkarlar uğruna neredeyse tüm arzı alev topuna çevirmek istiyorlar. Haklılar da! Zira onlar arzı ıslah için değil, arzı ifsat için vardılar. İyiliği emir, kötülüğü yasaklamak için değil; iyiliğe mani olmak, kötülüğü yaygınlaştırmak için vardılar...

Şimdi bir soru, Müslümanlar niçin var? Evet, bu sorunun cevabını Kur'an-ı Kerim net bir şekilde ortaya koyuyor: "O kimselere eğer Biz yeryüzünde bir iktidar imkânı verirsek, onlar namazlarını dosdoğru kılarlar, zekâtı verirler, iyiliği emreder, kötülüğe engel olurlar. İşlerin akıbeti Allah'ındır." (22/41)

Elbette iyiliği tavsiye ya da emir keza kötülüğü yasaklama bir gücü-iktidarı gerektirir. Mü'min kimliğimizle birey olarak da muhakkak yapacaklarımız var. Namazı dosdoğru kıldığımız gibi zekâtı da gereği gibi vermeliyiz. Ve de insanlara model olabilmek için Yüce Allah'ın sair buyruklarını da yerine getirmeliyiz. Zira şanı Yüce Allah bizim için çıkarılmış en hayırlı ümmet olmamızı 'iyiliği emir, kötülüğü yasaklama' esasına bağlıyor. (3/110) Eğer iyiliği, hakkı, doğruyu, güzeli tavsiye ya da emredecek bir otorite-yönetim yok ise ve keza istikbarın zulmüne 'dur' diyecek, kötülüğe karşı koyacak bir cemaat mevcut değilse o zaman

yeryüzündeki bütün olumsuzlukların, zulümlerin sorumlularından olduğumuzu aklımızdan çıkarmamamız gerekiyor.

Gerek içeride, gerekse dışarıda o kadar çok zulüm, işkence, istismar, talan, tuğyan oluyor ki, bunların neredeyse tespiti bile mümkün olmuyor. Ama bizler genelde bunları bilmiyoruz ve duymuyoruz! Afganistan'daki çılgınlıkları, Filistin'deki yok oluşları, Irak'taki yeraltı ve yer üstü kaynaklarının talanı yanında her gün onlarca insanın katledilmesini, Suriye'de zalim Baas rejiminin gencecik fidanları yok edişini, Somali'de bir deri bir kemik kalmış yavrusunu kucağına alan, yürümeye dermanı olmayan anneleri-evlatları görmek istemiyoruz. Onların açlıklarını bir an olsun hissetmiyoruz. Ramazan ayını idrak ediyoruz, her birimizin iftar ve sahur sofraları en az birkaç Somalili aileyi doyuracak kadar zengin. Ramazan'da birbirlerimizi ağırlıyoruz, dışarıdan misafirimiz çok nadir ve Allah Rasulü'nün (a.s.) ikram sahibine: '... Sofranızda oruçlular iftar etsin, melekler size dua etsin, Allah size cennet nimetlerinden nasip etsin.' Duasını bile hatırlamıyoruz. Eğer hatırlasak, Somalili aç anneyi ve yavrusunu da, yaşadığımız belde ve köyün fakir-fukarasını da hatırlarız. Onların dertleri ile dertleniriz. İhtiyaçlarımızı, ihtiyaçlarımızdan fazla almak için AVM'lere koşmayız. Kapitalizm'in çılgın ve kendi ritüelleri içerisinde adeta bir ibadet aşkıyla yaptığı-yaptırdığı harcama çılgınlığını bir kenara bırakırız.

Sahi biz insanlar niçin yaratıldık? Bu soruyu kendimize sıkça soruyor muyuz? "Ben insanları ve cinleri ancak Bana ibadet etsinler diye yarattım." (51/56) ayetinin hayatımızdaki

yeri nedir, ibadetten ne anlıyoruz? Ve yine bu ayet-i kerime'de geçen kulluk-ibadet kavramları Somalili aç anneye, Darfur'lu mustazaf'a, Suriyeli mazlum'a, Afganistanlı yoksula yardım etmemizi, onların haliyle hallenmemizi de kapsıyor mu?

Bu kulluğun-ibadetin içerisinde bölgemizi, dünyamızı menfur emelleri için ateş topu haline getiren, neredeyse tüm denizlerde ekonomik çıkarlarını korumak için donanma bulunduran, yine ekonomik ve emperyal çıkarları için konvansiyonel, balistik, biyolojik, nükleer vs. her türlü silahı kullanmayı mubah gören Amerika ve yandaşlarına karşı da 'duruş' sahibi olmayı barındırıyor mu?

Keza içimizdeki beyinsizlerin neredeyse tüm İslam coğrafyasında zalim, despot, katil güç ve güç odakları ile ittifakları onların dümen suyunda giderek sömürü ve talanlarına göz yummaları ya da onlarla işbirliği yapmaları sadece onları mı bağlıyor, yeryüzünü ıslah için yaratılan ve bu ıslahın da bir ibadet-kulluk gereği olduğunu bilen Müslümanların bunda hiç mi vebali yok? Yarın Allah'ın huzurunda; 'Ben de Müslümanlardanım' diyenlerden hiç hesap sorulmayacak mı zannediyoruz?

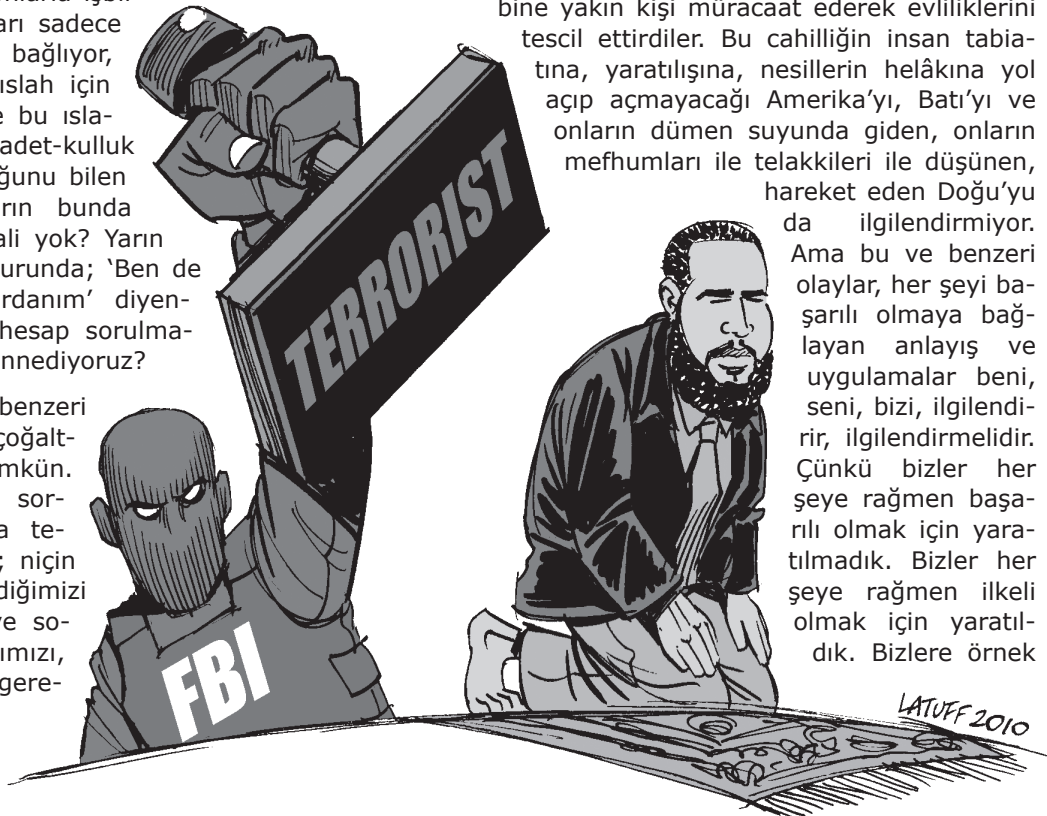
Bu ve benzeri soruları çoğaltmamız mümkün. Bu soruları sormamızın da temel nedeni; niçin bu hale geldiğimizi tahlil için ve sorumluluklarımızı, yapmamız gere-

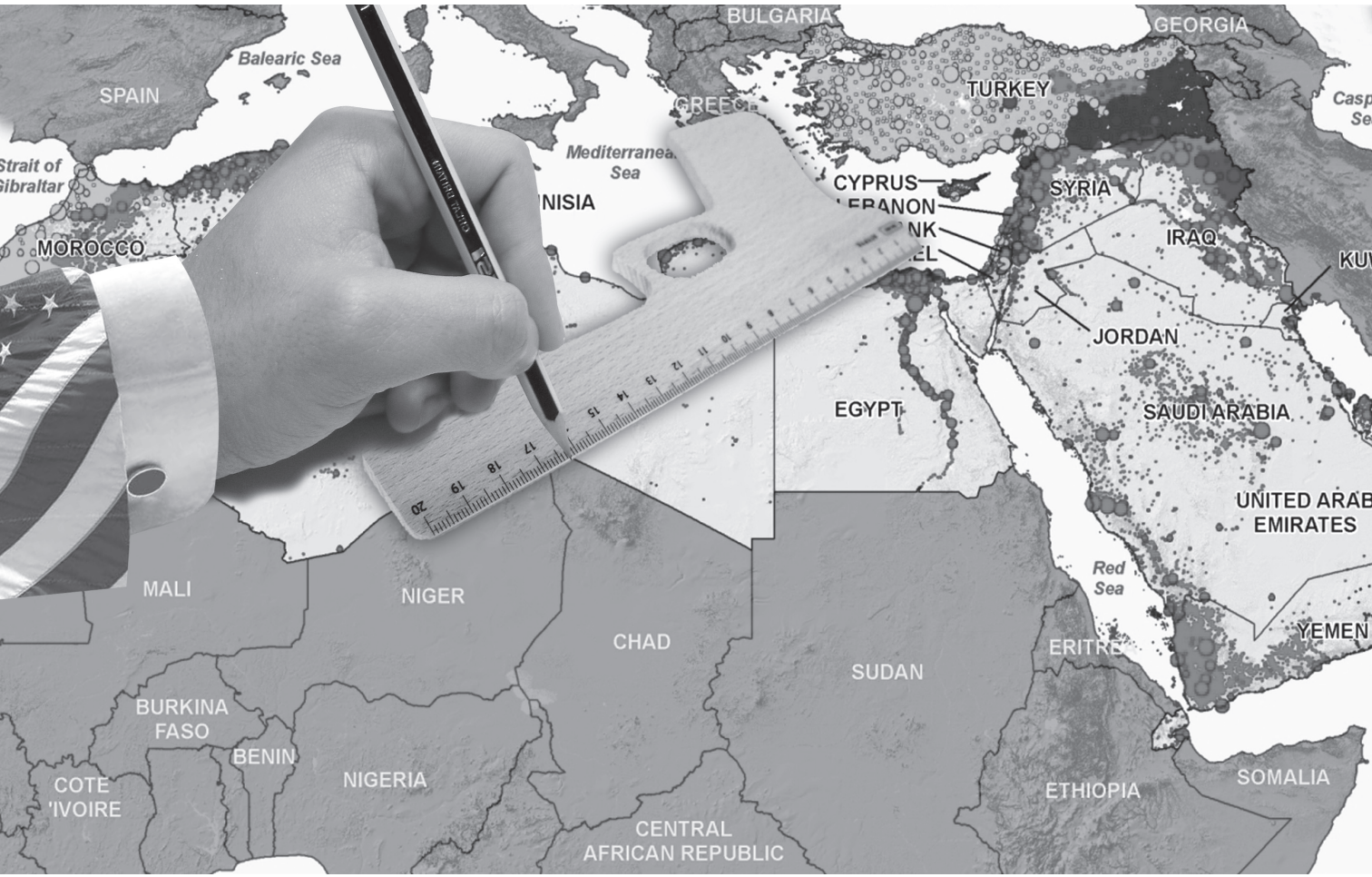
Başarı ilkeli olmanın sonucunda elde edilirse rahmet, ilkesizlik sonucu elde edilirse zulmet getirir. Bu bağlamda peygamberlerin hemen hepsi ilkeli olmuşlardır, başarılı olanların başarıları ilkeli olmalarının bir sonucu olmuştur. Peygamberlerin izinden giden âlimler, önder şahsiyetler de tıpkı peygamberlerin ekserisi gibi başarılı olamadılar ama ilkeli oldular. Ve onlar ilkeli oldukları için halen aramızdalar, günlük yaşantımızın düşünce dünyamızın bir parçası olmaya devam ediyorlar.

kenleri, yapmamamız gerekenleri yeniden hatırlamak içindir. Asıl sorunumuz düşüncelerimizi ve davranışlarımızı yönlendiren, tayin eden Kur'âni kavramlarımızı terk etmemiz, unutmamız ya da tevil ve tefsir yanlışlarımızdır. Yirminci ve yirmi birinci yüzyılın en sorunlu kavramı nedir diye sorsalar hiç tereddüt etmeden 'BAŞARI' derim. Batı dünyasının dün de bugün de başarmaktan, başarılı olmaktan başka hiçbir derdi yok. Başarıyı yakalamak için gerekirse başkalarını sömürür, öldürür, yok eder. Faizin artışında, savaşın devamında, anarşinin-terörün yaygınlaşmasında bir çıkarı varsa Batı bunun mutlaka devamını

ister. Çünkü başarmak, başarılı olmak onun için her şeydir. Ahlak ve ilke eğer başarının önünde bir engelse hem kendi toplumlarında hem de başka toplumlarda onu yıkar, yok eder.

Yakın bir zamanda Amerika'nın bir eyaletinde eşcinsel evliliğe izin çıkmasının ardından üç bine yakın kişi müracaat ederek evliliklerini tescil ettirdiler. Bu cahilliğin insan tabiatına, yaratılışına, nesillerin helâkına yol açıp açmayacağı Amerika'yı, Batı'yı ve onların dümen suyunda giden, onların mefhumları ile telakkileri ile düşünen, hareket eden Doğu'yu da ilgilendirmiyor. Ama bu ve benzeri olaylar, her şeyi başarılmaya bağlayan anlayış ve uygulamalar beni, seni, bizi, ilgilendirir, ilgilendirmelidir. Çünkü bizler her şeye rağmen başarılı olmak için yaratılmadık. Bizler her şeye rağmen ilkeli olmak için yaratıldık. Bizlere örnek

olarak gönderilen nebiler, rasuller, peygamberler geldikleri toplumların istikbar odakları ile anlaşma yapmadılar, onlara rağmen varlıklarını ortaya koyarak ilkeli bir duruş ile Allah'ın insanlar için gönderdiği ilkeleri duyurmaya ve ikameye çalıştılar. Nemrut karşısında İbrahim'in (a.s) duruşu, Firavun karşısında Musa'nın (a.s) duruşu, Ebu Cehil ve yandaşları karşısında Hz. Muhammed'in (a.s) duruşu. Sonuç hem İbrahim, hem Musa ve hem de Muhammed (a.s) ve diğer tüm peygamberler, nebiler duruşları ile zamanlarına ve tüm çağlara örneklik oluşturdular. Burada iki kavram oldukça önemli, bunlar da 'ilkeli olmak', 'başarılı olmak'. Başarı ilkeli olmanın sonucunda elde edilirse rahmet, ilkesizlik sonucu elde edilirse zulmet getirir. Bu bağlamda peygamberlerin hemen hepsi ilkeli olmuşlardır, başarılı olanların başarıları ilkeli olmalarının bir sonucu olmuştur. Peygamberlerin izinden giden âlimler, önder şahsiyetler de tıpkı peygamberlerin ekserisi gibi başarılı olamadılar ama ilkeli oldular. Ve onlar ilkeli oldukları için halen aramızdalar, günlük yaşantımızın düşün-

ce dünyamızın bir parçası olmaya devam ediyorlar. Bana söyler misiniz Hz. Hüseyin hangi başarıya imza attı? Hiç, değil mi? Peki, onu yaşatan ne, asırlara rağmen aramızda niye dolaşıyor? Çünkü o, zalimlere, despotlara, iktidarını korumak isteyen ilkesizlere karşı ilkeli duruş ve direniş sergilediği için öldüğü halde yaşıyor. Ama sözüm ona onu, Hüseyin'i örnek aldığı söyleyen ilkesizler yaşadıkları halde öldürdüler.

Yaşadığımız ülkede çoğu insan mezhep olarak Hanefi'dir. Ama sorun bakalım onlara, imam Ebu Hanife kim, ne yaptı, nasıl duruş sergiledi, nasıl yaşadı, bütün işi gücü, eğitimi suların temizliğinin, istincanın (taharetlenme) fikhî hükmünün gerçeğini ortaya koymak için mi idi? Bugünün demokrat, laik Hanefileri onun (Ebu Hanife'nin) Emevi ve Abbasi dönemlerinde vermiş oldukları üst düzey görevleri, başkadılık görevini niçin reddettiğini biliyorlar mı? Ya da: 'değil başkadılık görevini, falanca mescidin kapılarını, pencerelerini say desenez onu da yapmam, çünkü siz zalimsiniz, bu emre itaatim zulmünüze meşruiyet kazandırır..' dediğinden

haberdarlar mı ve eğer haberdar iseler halen Hanefi olduklarını gönül rahatlığı içerisinde söyleyebiliyorlar mı?

İbn-i Teymiyye Nasır Kalavun zamanında Mısır'da fikri istiklali için zindanı tercih etmişti. Çünkü Mısır valisi Nasır onun fikirlerinden, 'hak-ki tavsiye'sinden o kadar çok rahatsız oluyordu ki, Teymiyye'nin 'tevhid' akidesi uğruna verdiği mücadele, dönemin sofilerini, felsefecilerini, o kadar çok rahatsız ediyordu ki en sonunda İbn-i Teymiyye'ye şu teklifi götürdüler: 'İstersen Mısır'da, İskenderiyye'de kalabilirsin ama fikirlerini söylememek, başkalarıyla paylaşmamak kaydıyla. Ya da Şam'a gidersin ve orada seni bekleyen de zindandır.' dediler. Teymiyye: 'Bedenimin hürriyetindense fikrimin hürriyetini tercih ederim.' diyerek Şam zindanını tercih etti ve zindanda 86. kez Kur'an'ı hatmederken ruhunu teslim etti. Cenazesine Şam'da onbinler katıldı. Bugün o, Teymiyye aramızda, zaman zaman fikir alışverişinde bulunuyoruz. Ama Nasır Kalavun'un yanındaki dalkavuklar, yağcılık yapan, hakkı ketmeden sofiler, felsefeciler öldü ve olmayan fikirleri de öldü!..

Erdal Şafak 17.7.2011 tarihli Sabah gazetesindeki 'ORTADOĞU' başlıklı makalesinde diyor ki: 'Burası Ortadoğu; O dünyanın en netameli bölgesi. Burası ölümlerin dirilerden daha diri; dirilerin ölümlerden daha ölü oldukları diyor. Burada "Beyaz Adam" kum üstünde sınırlar çizer, sonra da o çizgilerin iki tarafında kalanlara "Bu sınırlar sizin namusunuz, ölümüne kolların." der. Onlar da inanır, Birbirlerini boğazlarlar. Aynı kavmin kum üstündeki çizginin ayırdığı evlatları, birbirlerine silah doğrultur. Burası Ortadoğu; Dünyanın en lanetli bölgesi. O kadar lanetli ki, yeraltındaki zenginlik kaynakları bile ölüm yüklüdür.."

Bizler, Ortadoğu ahalisi, Müslümanlar, Hristiyanlar, Yahudiler, Türkler, Araplar, Kürtler hepimiz neredeyse iki asra yakın bir zamandır Batı'nın paylaşamadığı Ortadoğu petrollerinin kurbanı olduk. Onların menfaat kapışmalarının faturasını bizler ödedik, ödemeye devam ediyoruz. Onların çizdiği sınırlar uğruna birbirlerimizi düşünüyor, yaşamıyoruz. Kendi aramızdaki anlaşmazlıklar, kavgalar; menfaati, başarıyı ibadet telakki eden Batı'lıların değirmenine su taşıyor. Sanki Osmanlı sonrası parçalanmışlık, Osmanlı topraklarındaki cetvelle yapılan toprak taksimi yeterince başımıza bela olmamış gibi yenilerini istiyoruz. Suriye'nin, Irak'ın, Ürdün'ün ve hatta Ortadoğu'daki Arap devletçik ve yönetimlerinin bağımsızlık ve özgürlük

istemleri, onların mutlu olmalarını sağlamış gibi, birileri kendileri için de aynı şeyleri istiyor. Özerk olmakmış, bağımsızlıkmış falan. Batı'nın ianesi, yardımıyla gelen her özerklik, bağımsızlık aynı zamanda Batıya emperyal odaklara 'tutsak' olmanın da bir ifadesidir. Özerk olmak kendi kavram ve ilkelerine düşünme, yaşama ve yapılanma ile mümkündür.

Sorunlar, sorumlular sıcak falan dinlemiyor. Bölgemizi daha da ısıtmaya çalışıyorlar. Hem kendileri çılgınlıklar sergiliyor hem de bölge insanının çılgınlaşmasını istiyorlar. Oysa bizlerin her ırk ve inaniştan olan bölge sakinlerinin her zamankinden daha çok suhulete, istikrara ve ilkeli olmaya ihtiyacımız var. Hele hele İslâmi aidiyeti olanların sorumlulukları daha da çok. Çünkü onlar yeryüzünü ıslah ve imarla yükümlü oldukları gibi namazı dosdoğru kılmak ve zekâtı da hakkıyla vermekle yükümlüdürler..

Ramazan'ı "İdrak" Etmek

Celal SANCAR
sancarcenal@yahoo.com

İnsan, görüntü ve davranışları itibariyle (tüm uzuvlarıyla) bir bütün olarak önüne bir sıfat eklenmeden "insan" olarak vasıflandığı gibi; tabiatı itibariyle, düşüncesini amele dönüştürmek açısından da yine bir bütünlük arzemesi lazım gelir. Bu bütünlüğün de teslimiyet (İslam) çerçevesinde olmasıyla bir anlam kazanır. Allah rızası yalnız niyet ve temenniyle kazanılmaz; hangi şartta olursa olsun (İslami sınırlar içersinde) istenilen şekilde davranmak da gerekmektedir. Bu şartları muhtevi niyet ve amel birleştiği takdirde "Allah rızası" denilen sonuç gerçekleşir; aksi halde bu rızayı kazanmak, mümkün değildir. Müslüman olmak, daha da ilerleyip mü'min olmak elbette Allah'ı razı etmekle kabildir. İnsan, vaktinin tümünün hesabını vereceği düşüncesine kendini bürümedikçe yanlışlar yapacaktır; tabiatıyla bu yanlışlar da kendisini götürüp, bir çıkmazın içine sokacaktır. "Müslüman'ım" diyenlerin, alışkanlıklarına dinlerini kurban etmemesi gerekir; zira hesabı çetin olan günde, özellikle bu insanlar kendilerini kurtaramayacaklardır.

Evet, İslam ancak Allah'ın, Kitab'ında belirttiği ve Rasulullah'ın da örnekliliğini gösterdiği şekilde uygulanır; hevasını rehber kabul edenlerin yaşadıkları gibi değil. Bu sebeple "resmi din" ile gerçek din, "geleneksel din" ile yaşanması gereken din İslam'la aynılaştırılmadıkça; insanlar, Müslüman olduklarını söyleseler de ahirette hesabı tutturamayacaklardır. Bu sebeple hesaba çekileceğimiz gün gelmeden; biz, kendimizi hesaba çekelim ki, hüsrana uğrayanlardan olmayalım.

Türkiye'de "Müslümanların" Ramazan'a, diğer aylar göz önüne getirildiğinde olağanüstü bir önem verdikleri herkesin malumu; ancak yaşanan hayat geleneksel olarak yaşandığı sürece, etkisi de geçici olmaktadır. Ramazan ayında haram olan diğer aylarda mubah değildir. Allah'a kulluk yapmanın belli bir günü ve gecesi veya ayı da yoktur; hangi ay ve günde veya her ne halde bulunursak bulunalım, mutlaka Allah'ın emirlerine itaatle yükümlüyüz. Ancak, Rasulullah (s.a)'tan geldiği söylenen bir hadiste de belirtildiği hallerde, "Uyku, aklın kaybı ve ikrah (zor kullanma) durumlarında insandan sorumluluk kaldırılmıştır" sözünden hareketle, bu durumlarda muaf tutulmaktayız. Bu hallerin dışında ise her an, her gün, her hafta, her yıl (ölüm gelinceye kadar) sorumluyuz; ve bu sorumluluk da aynı zamanda neticesinde "mutluluk" veren bir sorumluluktur.

İnsanlar dinlerini "geleneksel olarak" yaşadıkları sürece, ayları, günleri ve geceleri birbirlerinden farklı görmeye devam edeceklerdir. Bundan kurtulmanın (bütün ayları Allah'ın ayı; her ayda, her günde ve her gecede haramı haram, farzı farz bilmenin ve gereğince amel etmenin) tek yolu vardır ki; bu da insanların, dinlerini tahkik ederek gerçeğini öğrenip sahiplenmeleri ve mü'min olarak yaşamaya çalışmalarıyla mümkündür.

İslam, hayatımızın bütünüyle ilgili kurallar koyma çerçevesinde; komşumuzla hukukumuzu düzene koyduğu gibi, siyasi tavırlarımızın "nasıl" olması gerektiğini Rasulullah bizzat Mekke ve Medine dönemlerinde (İslami devletin bulunmadığı ve bulunduğu dönemlerde)

göstermiştir. Bu çerçeveye ticari işlerimiz, aile hayatımız, eğitim ve öğretimimiz, giyimimiz, yiyeceklerimizle ilgili hükümler de dâhildir. Müslüman, Allah'a teslimiyetini "şartlı" yapamaz; İslam'ın ve ona inandığını söylemenin tabiatına aykırıdır bu. "Namazı kabul ederim; ama, orucu kabul etmem" diyemeyeceği gibi; "Aile yaşantımla ilgili emirlerine evet; ama siyasi düşünce ve tavırlarıma müdahaleniz olmasın, onları ben kendi aklımın estiği gibi, piyasadaki cari düşünce ve metotlara göre yaparak yaşayacağım" da diyemez.

Aliya İzzetbegoviç "Kurucular Kurulu"ndaki konuşmasına, öncelikle "Besmele" ile başlamasına şöyle bir izah getirir: "Çok samimi bir biçimde Her şeye Kâdir Olan'a; bize yardım etmesi için dua ediyordum. Besmele, dini özgürlüğün bir simgesi ve rejime itaatsizliğin/ başkaldırışın açık bir işaretidir." Aliya, "Besmele"yi dini özgürlüğün bir simgesi ve beşeri sistemlere başkaldırışın/itaatsizliğin bir ifadesi olarak görüyor; çünkü bütün beşeri rejimler, insan düşüncesinden neş'et ettiği için "Besmele"ye de karşıdılar. Aliya'nın "Doğu ve Batı Arasında İslam" kitabından **"Tebaa ve İtizalcılar"** adlı bölümün alıntısıyla, "Besmele"yi anlamlandırmasına devam edelim: **"İnsanlar var ki, güçlü iktidarlara hayrandırlar; disiplini ve ordularda görülen, amiri ve memuru belli olan düzeni severler... Bilhas- sa her şey 'kanuna uygun' olsun isterler. Bunlar tebaa zihniyetli insanlardır ve tabi olmayı; emniyeti, intizamı, teşkilatı, amir- lerince methedilmeyi severler. Tebaa iktidarı, iktidar da tebaayı sever..."**

Öbür tarafta mutsuz, lanetlenmiş veya lanetli ve daima gayri memnun bir insan grubu vardır. Bunlar, ekmek yerine daha ziyade hürriyetten, intizam ve barış yerine daha ziyade insanın şahsiyetinden bahse- derler. Bu daimi itizalcılar umumiyetle iktidar sevmezler, iktidar da onları sevmez. Tebaa insanlara, otoritelere, putlara; hürriyetçiler ve isyancılar ise tek bir tanrıya taparlar...

*Muharrem Balcı'nın "Aliya ve Arkadaşlarında Gelecek Tasavvuru" üzerine Bilgi Vakfı'nda yaptığı konuşmasından, 29.7.2009

Bu iki gruptan hangisine mensup olduğunuzu kendi kendinize sorun."*

Bu düşünceden hareketle; diğer aylar gibi Ramazan ayının da bizler için Allah'ı razı etme ayı olduğu bilinciyle davranırsak, hayatımız daha bir anlam kazanır.

Bu konuyla bağlantılı olarak "rü'yet-i hilal" meselesine gelecek olursak, unutulmamalıdır ki; din, Allah'ındır, O'nu bize öğreten, nasıl uygulanacağını gösteren de Rasulullah'tır. O, namazı nasıl kıldı ise biz de öyle kılmalıyız, orucu nasıl tuttu ise biz de öyle tutmalıyız. O, Ramazan orucunun başlangıcını, Ramazan hilalini görerek tespit eder ve oruca başladılar; aynı zamanda Ramazan Bayramında, Şevval hilalinin görülmesi ile geldiğini bize bildiren yine O'dur. Kur'an'da farz kılınan Ramazan orucunun da böylece başı ve sonu belirlenmiş olmaktadır; yani başlangıcı Ramazan hilalinin görülmesi iken, sonu da Şevval hilalinin görülmesidir. Birinci bayram günleri oruçlu olmanın haram olduğunu da bize bildiren yine Rasulullah'tır; bu sebeple "Hilal'in Rü'yeti"nden vazgeçemeyiz ve gücümüz yettiğince bu konuda hassas olmalıyız.

Allah'ı razı etmek, Allah'tan razı olmakla mümkündür. Allah'ın bizim için beğenip seçtiği Din'den (İslam), O'ndaki hükümlerin tamamından hoşnut olur; ve bunları uygularken de huzur duyar isek, Allah da bizlerden razı olacaktır.

Şer'i Şerif

Şahin ÖZDAŞ
sahinozdas60@mynet.com

Aslında konunun başlığını "ŞERİAT" koyabilirdim de. Ancak ne var ki zamanın bahrinde (denizinde, geniş zaman diliminin bir parçasında) "ŞER'İ ŞERİF" kavramı benim üzerimde bir anı bırakınca, sanırım ilk planda içimden böyle başlık atmak daha kolay geldi. Şöyle ki; 1994 yılında Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yaparken tayinim Denizli'ye çıkmıştı. Bu benim için sürgün edilmem gibi bir şeydi. Gitmemek için çok direnmiş hatta dilekçe bile vermiştim, ama nafiye, olmadı. Görev yaptığım bu yıllar, namaz kılanların ordudan atılması için takibe alındığı İrtica'nın! Bol olduğu bir dönemdi. Bir Cuma günü depodan bozma mescitte kürsüye çıkmış Allah (cc)'ın ahkâmı (hükümleri, kanunları) olan Şer'i Şerif'ten ve şehitlikten bahsediyordum. Cemaatim çoğunlukla erbaş ve erlerdi. Bir elin parmaklarını geçmeyecek kadar da subay ve astsubay mevcuttu. Subayların bazılarının tenkit ve şüphelerini doğrultmak ve beni irticacı diye ispiyonlamak için namaza geldiklerini tahmin edebiliyordum. Çünkü bunlar illetli ruhlardı. Ne diye bilirdim? Birkaç haftadır tanıdığım cemaatin bilgi dağarcığını kontrol etmek ve bu ispiyoncularında anlamaması maksadıyla vaazımın bir cümlesinde Şeriat'ın ne kadar iyi olduğundan üstü kapalı bahsederken "Şeriat" yerine "Şer'i Şerif" kelimesini kullandım. Allah (cc)'tan pek de anlayan çıkmadı.

Yalnız namazdan sonra dört-beş yıllık bir genç astsubay olan Bursalı Türker Astsubay yanıma yaklaşarak cemaatten bazılarının hazır olduğu bir ortamda bana hitaben, "Yahu komutanım! Sizin bu Şer'i Şerif deyişinizden hiç bir şey anlamadım, Şer'i Şerif ne demek?"

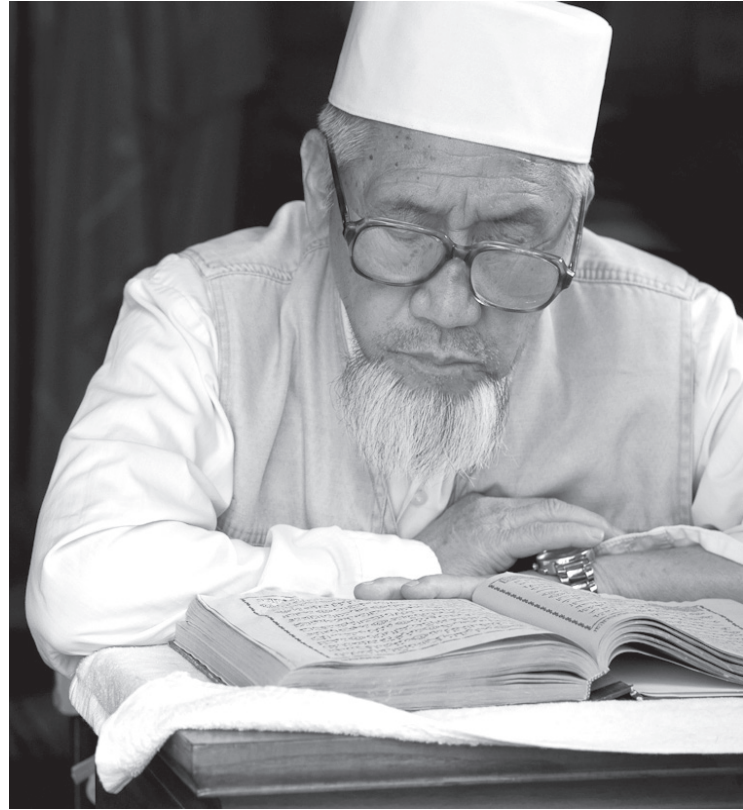
Ben de bu kalabalık ortamda günü kurtarmak bahanesiyle "Bak Türker dedim, Şer'i Şerif var ya, bizim köylü hacı Şerif amcadır ve kendisi de çok iyi biridir" deyince, "Doğrusu sohbetinizle ne alâkası var? Pek anlayamadım" dedi. Ben de "Onu tanıımıyorsun, tanısaydın böyle konuşmazdın" diye kendisine söyleyerek olayı geçiştirdim. "Ancak ne var ki Şer-i Şerif hakkında geniş bilgi almak istersen akşam görüşelim" dedim, "Tamam" diyerek kabul etti. Bu konuyu Türker Astsubay'a anlattığım gibi inşallah biraz sonra genişçe okuyucularına sunmaya çalışacağım. Ardından "İkinci olarak bir soru daha sorabilir miyim?" dedi. Sanki Said-i Nursi gibi her soruya cevap verir kabilinden bana bir hava geldi ki sormayın. "Tabii ki sorabilirsin" dedim. "Askeri birliklerinin yarın güneydoğuya gideceğini, orada operasyonlara (çatışmalara) katılacağını, vurulduğunda şehit olup olamayacağını? Israrla, Allah rızası için doğru söyleyeceğimi, kendisinin ona göre hareket edeceğini" bana söyledi. Ben de "Şöyle cemaatten uzaklaşım da, madem sordun, madem Allah (cc) rızası için dedin, uzunca bir konu ama doğrusunu sana anlatayım" dedim. (İnşallah yakın zaman dilimi içinde, dergimizin diğer sayılarında sırasıyla Şura, Şehid, ve Şeriat devleti kavramlarını tüm detaylarıyla anlatmaya çalışalım)

"Şer'i Şerif" kavramına, Türkçeleştirildiğinde kutsal, soylu, şerefli manalarını içine alacak şekilde "Şerefli Şeriat" yahut ta kısaca direk "Şeriat" da diyebiliriz. Her ne kadar Şeriat: Türk Dil Kurumunun çıkardığı Türkçe sözlüğün 1381. sayfasında "Kur'an'daki ayetlerden, peygamberin sözlerinden çıkarılan, dini temellere

dayanan Müslümanlık kanunları; İslam hukuku" diye yazsa da, Arapça kökenli bir sözcük olup; İnsanı bir ırmağa, su içilecek bir kaynağa ulaştıran yol anlamında genişçe bir içerik taşır. Bu anlam; tefekkür edebilen, aklını kullanabilen insanlar için ne kadar da ibret verici bir manadır. Ayrıca biz Şeriat'a; dinin dünya ile ilgili hükümlerinin, emir ve yasaklarının toplandığı anayasa, İslami idare şekli, Kur'an-ı Kerim'in ayetlerini, Peygamberimiz Hz. Muhammed (sav)'in söz ve fiillerini (sünnet ve hadislerini) içeren kanunlar topluluğu da diyebiliriz. Yani; Allah'ın insanların hayatlarını düzene ve nizam sokmaları için gönderdiği kanunların, dini hükümlerin tamamıdır. Kelimenin terim olarak anlamı Mekke'de inen Casiye suresi 18. ayette Allah (cc) "Sonra seni bu işte apaçık bir Şeriat sahibi kıldık. Sen ona uy. Hakkı bilmeyenlerin heva ve heveslerine uyma" buyurmaktadır. Ancak Şeriat sözcüğü diğerlerine göre daha çok şöhret kazanmış olup, bütün emir ve yasakları ve diğer hükümleriyle "İslâm dini" karşılığında kullanıldığı gibi "Şeriat hukuku" da İslam Hukuku anlamında kullanılmaktadır. Bu açıları bakıldığında, "İslam şeriatı" denildiği zaman daima, Allah (cc)'ın Hz. Muhammed (sav) aracılığı ile insanlara gönderdiği İslam dininin hükümleri anlaşılması gerekir.

Teşri ise; Şeriat koymak yani kanun çıkarmak demektir. Bu nedenle Şeriat kelimesi diğer kanunlar için de kullanılabilir. Mesela; Musa (a.s)'nın Şeriatı, Zerdüşt Şeriatı, Yahudi Şeriatı, İslam Şeriatı gibi. Şeriat sözcüğünün çoğulu "Şerâyi"dir. Şeriat hükümlerini koyana da "Şâri" denilir. İslam dinine göre tek "şâri" yani şeriat koyucu, (kural, hukuk, kanun koyucu) Allah(cc)'tır. Allah (cc)'u Teala'ya bundan dolayı "Şari-i Hakim" veya "Şari-i Mübin" denildiği de olur. Ayrıca, İslam dininde peygamberler de Allah (cc)'ın hükümlerini yani şeriatını ortaya koydukları ve insanlara haber verdikleri nedeneyle "Şari" olarak anılabilirler. Bu deyim Peygamberimiz (s.a.v) için de kullanılabilir. Çünkü o da bir peygamber (sav) olarak, Kur'an'ın hükümlerini insanlar için "açıklayıcılık vazifesi" ile bazı esaslar getirmiştir. Bu yüzden Hz. Muhammed de "Şari" dir. Ancak O (s.a.v)'nin koyduğu hükümler vahyin kontrolü altındadır. Kur'an-ı Kerim'in Necm suresi 3. ve 4. ayetlerinde Allah (cc) Teala şöyle buyurur: "O, kendi arzu ve hevasından konuşmaz. Onun her konuştuğu, Allah tarafından vahyedilen bir vahiyden başka bir şey değildir"

Peygamberimiz (s.a.v)'den önce de birçok peygamber gelmiştir, bu peygamberlerin bazı-

ları da Allah (cc) tarafından yeni bir şeriat yani kanun ile gönderilmiştir. Bu noktada şöyle de söyleyebiliriz; Peygamberimiz (s.a.v)'in getirdiği şeriat kanunları da önceki şeriat kanunlarının bir devamı ve tamamlayıcısı niteliğindedir. Bu, Kur'an-ı Kerim'in Şura suresi 13. ayetinde görülebilir: "Allah, dinden Nuh'a tavsiye ettiği, sana vahyettiğimiz, İbrahim'e, Musa'ya ve İsa'ya tavsiye ettiğimiz Allah'ın dinini hayata egemen (kanun olarak) kılın ve bu konuda görüş ayrılığına düşmeyin direktifini sizin için bir hayat düsturu olarak (teşri' etti, bir şeriat, bir kanun kıldı) öngördü. Fakat kendilerini çağırdığın bu düstur (bu Şeriat Kanunları) Allah'a ortak koşanlara ağır geldi. Allah dilediğini kendisine seçer ve kendisine yöneleni de doğru yola iletir."

Şer'i kanunları Allah (cc)'u Teala (cc) bize Vahyin yazılı olduğu Kur'an-ı Kerim aracılığıyla bildirdiğine göre, biz Müslümanlar Kur'an-ı Kerim'i şüpheden uzak ve ilahi emirleri içine alan mukaddes bir kitap olarak biliriz. Demek ki Kur'an-ı Kerim için basit bir cümle kullanacak olursak şöyle de diyebiliriz; "Genel esaslar tarzında hukukun bütün alanlarını ihtiva eden Müslümanların anayasa kitabıdır" Bu mukaddes kitap Kur'an'ın kaynağı ilham değil, vahiy olarak Hz. Muhammed (s.a.v)'e indirilmiş ve O (s.a.v)'da her harfi ve her hükmü, bütün ze-

min ve zamanlarda geçerli olacak şekilde insanoğluna tebliğ etmiştir. Kur'an, Peygamberimizin (s.a.v) 12 yıl Mekke, 10 yıl da Medine dönemi olmak üzere toplam 22 yıl ve birkaç aylık peygamberlik süresinde tamamlanmıştır. Bu tamamlanma Maide suresinin 3. ayetinde "Bugün size dininizi tamamladım. Size olan nimetimi de tamamladım ve sizin için İslam'ı din olarak seçtim" şeklinde bizlere bildirilmiştir.

Şer'i Şerif, hem ibadet ve hem de muamela-tı içine alır. İslamiyet, din ve devlet olarak teşekkül ettiğinden Şeriat'ın, dini devletten ayrı tutmadığı bilinmelidir. Şeriat hükümeti, şer'i hükümleri icraya memur olduğu gibi ibadetlerin icrasına da öylece memur vazifesini üstlenir. İnsan hayatını ilgilendiren hem ibadet ve hem de muamelat Şer'i Şerif devletinde daha rahat ve daha kolay yollarla gerçekleşir ki bu da insanların sevap kazanma bilincini artırır. İşte tağuti sistemler kuşatması altında hayatını idame ettiren her Müslüman Şeriat hakkında, hâlâ daha tamamlanmadı yahut ta hele zamanı gelmedi gibi Allah (cc)'ın ayetlerine aykırı bahaneler üreterek hem kendi hayatına hakim kıl-maması ve hem de yeryüzü insanlığı için "Şeriatın" tebliğ vazifesini üstlenmemesi onu Allah katında sorumlu kılar ve hesabını zorlaştırır. Bu nedenle Şer'i Şerif'in dünya hayatına hâkim kılınması bilinciyle Allah (cc)'a her daim dua etmeli ve tatbikat alanına taşıyabilme gayretini hayatı pahasına da olsa göstermelidir.

Yaratılanı, en iyi yaratan bildiğinden, onların hastalıklarına şifa olacak ilacı da en iyi Allah (cc) bilir. Dolayısıyla bizim dertlerimizin yegâne çaresi İslam'dadır. Balığın suda rahat ettiği gibi Müslümanlar da Şer'i Şerif devletinde rahat edeceklerini bilmelidirler. Çünkü İslam Dinini hayat ölçüsü yapan milletler yükselir ve dünya devleti haline gelirler. İslam Şeriatının her dert, sıkıntı ve sorunda kesin çözüm olduğuna dair bir örnek verirse yeterli olacaktır. Mesela; Osmanlı devleti Şeriat'ın az buçuğunu bırak, yal-

Tağuti sistemler kuşatması altında hayatını idame ettiren her Müslüman Şeriat hakkında, hâlâ daha tamamlanmadı yahut da hele zamanı gelmedi gibi Allah (cc)'ın ayetlerine aykırı bahaneler üreterek hem kendi hayatına hakim kıl-maması ve hem de yeryüzü insanlığı için "Şeriatın" tebliğ vazifesini üstlenmemesi onu Allah katında sorumlu kılar ve hesabını zorlaştırır. Bu nedenle Şer'i Şerif'in dünya hayatına hâkim kılınması bilinciyle Allah (cc)'a her daim dua etmeli ve tatbikat alanına taşıyabilme gayretini hayatı pahasına da olsa göstermelidir.

nızca bazı motiflerinin uygulanması ile zirvelere bile çıkmıştır. Mesela 600 yıllık Osmanlı döneminde 7 yahut 8 kere hırsızlık olayına rastlandığı tarihe kaydedilmiştir.

Vahyi inkâr ederek, insanların çoğunluğunun rızasına göre kurulduğu iddia olunan bütün demokratik, laik, cumhuriyet, monarşik veya oligarşik sistemler, Allah (cc)'ın hükümlerine mukabil ve onların yerine geçmek üzere hükümler icad ederler. Dolayısıyla bütün demokratik veya ideolojik sistemler, Allah (cc)'ın emir ve yasaklarıyla çatışan bütün gelenekler, esas alınan bütün rejimler, açıkçası İslam'ın dışındaki bütün sistemler mutlaka tağuti, zalim, diktatörlük özellikler taşırlar. İslam kanunlarını bir kenara koyarak kul kanunlarını

esas alan devletler alçalır ve bugün örneklerini sıkça gördüğümüz gibi kendi başında türeyen binlerce bela ile baş edemez hale gelirler. Görülen odur ki insanların koyduğu kanunlar bir çare olamamaktadır. Çare olmamakla birlikte kullara bırakılan kanunların tatbikinde işin içine menfaat ve keyfiyet girebilmekte, adalet ayaklar altına alınabilmektedir. Günümüzde her mahalle ve semtte yaşanan hırsızlık ve alenen gündüz gözü ile yaşanan kapkaçlar bize aradaki uçurumu göstermeye yeter ve artar bile.

Hal böyleyken Anadolu'nun dil ve kültüründe ŞERİAT adeta kafa koparan, el ayak kesen, bir kan emici vampir, kendisinden korkulacak bir öcü şeklinde tağuti sistem tarafından bilinçli olarak kasıtlı propaganda ve telkinlerle aymaz ve anlamaz insanların beyninde yer ettirilmiştir. Açık açık söylemek gerekirse; içki üretenler ve içki satanlar, meyhaneciler, kumarbazlar ve kumarhaneler, zengin ve gününü gün eden işadamları, kadın bedeninden beslenen kadın tüccarları, faiz ile köşeyi dönenler, dolandırıcılar, rüşvetçiler, hırsızlar, yalancılar, süslü kokanalar, makam ve mevki düşkünleri, müşrikler, kâfirler, masonlar, Yahudiler, dilini ve ırkını dininden üstün tutan dil ve spor olimpiyat hastası münafıklar elbette İslam Şeriatını istemez. Öyle değil mi?

Esfele Safilin / Aşağıların Aşağısı Ya Da Rabbini Unutan Kişi

İsa MEMİŞOĞLU

İnsan düşündüğü zaman ne kadar da gafil olduğunu anlıyor. Bütün olup bitenden habersiz olmak,

Ya da

Bütün olup bitenin farkında olamamak,

Ya da şu soruların cevabını düşünmemek, Dünyaya nereden geldik?

Ne için gönderildik?

Bu fani dünyada görevimiz ne?

Kendimiz için ve insanlık adına ne yapmamız gerek?

İnsan olmamızın gereği davranışlarımız neler olmalıdır?

Bunca olanlar, bunca güzellikler, bunca nimetleri kim sunuyor bize?

Bütün bunların farkında ol(a)mamak üzücü bir durum.

Yüce Allah kitabında/bize elçileri aracılığı ile gönderdiği hayat rehberimizde/insanın en yüce/mükemmel bir şekilde yarattığını belirtiyor:

"Biz insanı en mükemmel sûrette yarattık.

Sonra da onu en aşağı derekeye düşürdük.

Ancak iman edip güzel ve makbul işler yapanlar müstesnadır. Onlara ise hiç ek-silmeyen bir mükâfat vardır." (tin suresi, 4-5-6 a.)

İnsan bu mükemmel yaratılıştaki nasıl kalabilir. Rabbine kavuştuğunda bu özelliğini koruyarak huzuruna çıkabilir?

Yüce Allah'ın insanoğlunu yaratırken daha başta onu en güzel biçimde yaratmaya önem vermesinin sırrı bu ayetlerden ortaya çıkmaktadır.

Hiç kuşkusuz yüce Allah her şeyi güzel yaratmıştır.

Burada ve Kuran'ın başka yerlerinde en güzel yapıda, en güzel biçimde ve en güzel şekilde yaratılmanın insana özgü kılınması bu yaratığa daha fazla önem verildiğini göstermek içindir.

İnsanın zayıf olmasına, fitratın gösterdiği doğru yoldan sapmasına ve bozgunculuk çıkarmasına rağmen yüce Allah'ın yine de onun durumuna önem vermesi, bu yaratığın Allah katında ayrı bir yeri ve bu varlık âleminin düzende ayrı bir ağırlığı olduğuna işaret eder.

Yüce Allah'ın insana verdiği bu ayrı önem onun yaratılmasında,

İnsanın böylesine üstün bir biçimde yaratılmasında,

İster son derece girift ve hassas vücut yapısı bakımından olsun,

İsterse eşsiz akli yapısı bakımından olsun,

İsterse akıllara durgunluk veren ruhsal yapısı bakımından olsun,

İnsanı kurup düzenlemesinde ortaya çıkmaktadır.

Burada **insanın ruhsal özelliklerine** ağırlık verilmektedir.

İnsan fitratın doğru yolundan ayrılınca ve fitrata paralel olan iman yolundan sapınca aşağıların aşağısına baş aşağı düşen, bu «ruhsal özellikleri» dir.

Çünkü gayet açıkça bellidir ki insanın beşensel yapısı aşağıların aşağısına düşmez.

İnsanın yapısındaki üstünlük de işte bu ruhsal özelliklerden ortaya çıkmaktadır.

İnsan meleklerin ulaştıkları yerlerin çok daha yükseğine erişebilecek yetenekte yaratılmıştır.

Nitekim mirac olayı bunun delilidir.

Miracda Cebrail bir noktaya gelince durmuş, (bir insan olan Abdullah oğlu Muhammed) daha yüce makama yükselmiştir.

Öte yandan insanoğlu, doğru yoldan çıkınca hiçbir yaratığın inemeyeceği çukurlara/aşağılara yuvarlanmaya da yatkındır.

“Sonra onu aşağıların en aşağısı kıldık..”

Çünkü bu durumda hayvanlar insandan daha üstündürler ve izledikleri yol daha doğrudur.

Çünkü hayvanlar fitratlarının doğrultusunda/Allah’ın onları yaratılış özelliklerine uygun hareket ederler.

Hayvanlar Rabblerini «tesbih etme» içgüdüsünden ayrılmamışlardır, onlar yeryüzünde görevlerini doğru yol üzere/Allah’ın kendilerine ilham ettiği şekilde yaparlar.

Oysa en güzel bir biçimde yaratılan insanoğludur.

Ama en güzel bir biçimde yaratılan insan Rabbini inkâr etmektedir.

İnsan arzu ve heveslerine uyarak hayvanların bile düşemeyeceği alçaklığa düşmektedir ve en aşağıya yuvarlanmaktadır.

Allah insanoğlunu fitrat ve yetenek açısından en güzel bir biçimde yaratmıştır.

Sonra, insanoğlu, bu fitratı ile yüce Allah’ın kendisine gösterdiği, açıkladığı ve iki yoldan birisini seçsin diye özgür bıraktığı çizgiden sapınca, Allah da “Onu aşağıların en aşağısı kıldı.”

Allah’ın kendisine gösterdiği, açıkladığı ve iki yoldan birisini seçsin diye özgür bıraktığı çizgiden sapmayıp kulluk görevini gereği gibi yerine getirenler aşağıların en aşağısına yuvarlananlardan değildirler.

Cenabı Allah **"Yalnız inanan iyi işler yapanlar hariç."** buyurmaktadır.

Çünkü fitratın/yaratılışın/seçilmişliğin/halifeliğin doğrultusunda kalanlar,

Fitratı imanla ve iyi işler yapmakla zirveye çıkarıp mükemmel hale getirenler,

Fitratla kendisi için planlanan zirveye yük-selenler,

Sonunda mükemmellik yurdunda, mükem-mel bir hayata bu fitratla ulaşanlar,

İşte onlar **" inanan, iyi işler yapanlar"** dır.

"Onlar için kesintisiz bir mükâfat var-dır."

Sürekli, arkası hiç kesilmeyen bir mükâfat vardır.

Fitratın zıddına/yaratılışın zıddına /seçilmiş-liğin zıddına /halifeliğin zıddına, doğru yoldan ayrılıp aşağıların en aşağısına düşüp de onun-la dibe yuvarlananlar ve sonunda da en dipte duranlar, işte onlar hesap gününde/ahirette ce-hennemdedirler.

Orada insanlıklarını ayaklar altına almışlardır.

Kendileri ise cehennemin dibinde çırpınıp durmaktadırlar.

Cennet nimetleri içinde yüzmek ya da ce-hennemin dibinde çırpınıp durmak; başlangıç noktasının doğâl iki sonucudurlar.

Ya sağlam fitrat yolunu tutmak ve bu fitratı iman ile iki olgunluğa erdirmek ve iyi amel ile yüceltmek.

Bu yol sonunda nimet yurdu olan ölümsüz hayatın zirvesine ve en olgun noktasına ulaşır.

Ya da sağlam ve doğru fitrattan sapmak, baş aşağı düşmek ve ilahî soluktan ayrılmaktır.

Bu yolda sonunda cehennem hayatındaki fitrat için kararlaştırılmış dibe ulaşır.

Böylece insan hayatında imanın değeri orta-ya çıkmaktadır.

İman öyle bir zirve ki, doğru ve sağlam fitrat orada olgunluğunun son noktasına ulaşmaktadır.

İman, fitratla yaratıcısı arasına uzatılmış bir iptir.

Bu ip koptuğunda, kesin sonuç aşağıların aşağısına inen bayırda yüz üstü yuvarlanmaktadır.

İman, sonsuzluğa ermişlerin ve şerefli in-sanların hayatlarına yükselen yokuşta, fitrata adımlarını atacağı yerleri gösteren bir ışıktır.

Bu ışık söndüğünde, insan denen varlıkta çamur özelliği harekete geçtiği zaman ahirette cehenneme atılarak tüm insanlığın çiğnenmesi sonucudur:

İnsan bir de ne görsün taşlarla birlikte ate-şin yakıtı oluvermiştir.

Bu gerçeğin ışığı altında yüce Allah insana sesleniyor:

"Ey insan! Öyleyken sana dini yalan saydırtan nedir?"

Allah hükmedenlerin en güzel hükme-deni değil midir?"

İnsan hayatında imanın değerini kavradık-tan sonra, inanmayanların ve bu nur ile doğ-ru yolu bulmayanların ve yüce Allah'ın kopmaz ipine sarılmayanların acı akıbetleri/acı sonları belli olduktan sonra, sana hesaba çekilmeyi ve cezayı yalan saydırtan nedir?

"Allah hükmedenlerin en güzel hükme-deni değil midir?"

Yaratıklar hakkında böyle hüküm verdiğin-de yüce Allah adil davrananların en adili değil midir?

İnananlara ve inanmayanlara verdiği hük-münde yüce Allah'ın hikmeti son derecesine ulaşmış değil midir?

Allah'ın hükmünde adalet apaçıktır.

Hikmet besbellidir...

Bundan dolayı, Hz. Ebu Hüreyre'den nakle-dilen bir hadiste şunlar yer almaktadır:

"Biriniz Tin suresini okuduğu zaman sonun-daki:

Allah hükmedenlerin en güzel hükme-deni değil midir?

Ayetine gelince,

"Evet, ben de buna şahitlerdenim" desin.

ALLAH HÜKMEĐENLERİN

EN GÜZEL HÜKMEĞENİDİR.

EVET, BEN DE BUNA ŞAHİTLERDENİM

Aşağıların aşağısına düşmek istemeyen in-san yaratılışının gereğini geriği gibi yerine ge-tirmelidir.

Rabbim bizleri doğru yola ilet, nimet verdik-lerinin yoluna ilet.

Rabbim bizleri sapmışların ve gazaba uğra-yanların yolundan uzak tut.

Amin.

Zamanın Ruhu

Hayriye BİCAN

İçinde yaşadığımız zaman dilimi "Modern Çağ" olarak adlandırılıyor. Hız ve haz egemenliğini ilan etmiş bu çağda. Her şeyin makineleştiği, seri üretimlerin yapıldığı, her şeyin dijitalleştiği bir dönemde, doğal olarak hız zamanın ruhunu hapsediyor içine. Bilgi çağında her şey hızla değişiyor. Teknolojik yenilikler tahtlarını kısa sürede bir yenisine kaptırıyor. Teknoloji çığırılarak zamanın ruhunu yutuyor. Modern koşuşturmalar zamanın ruhunu hayattan kovuyor. Vakit kılıçlaşarak adeta biçiyor kuşattığı her şeyi. Vakte karşı gardını almayan tüketip bitiriyor, çağın dağdağası içinde. Adeta insan bir anafora tutulmuş gibi savruluyor. Öyleyse bir kalkan bulmalıyız bu yıkıcılığa karşı. Vakti planlamak, bu noktada bizim için koruyucu olur ve imkân sunar. Zamanı hüsrana girdabına döndürmemek için, zamanı Rabbimizin bizden istediklerine göre düzenlemek gerekir.

Saniyelerin iç içe geçerek akışını an, dem, vakit, müddet, süre ve zaman olarak adlandırıyoruz. Saliseler saniyelere, saniyeler dakikalara dönüşüyor sonra saat oluyor. Saatler günü oluşturuyor. Gün, hafta, ay ve nihayet yıl olunca bir dönüş, bir değişim, bir yenilenme ve bir devinimle akıp gidiyor ömür. Ömür denilen şey iki soluk arası değil mi? İnsan doğduğunda ciğerlerine çektiği nefesi ömrün sonunda bir solukta iade eder zamanın sahibine. Ne kadar yaşasa da insan, sanki göz açıp kapayıncaya kadar geçti ömür diye, hasretle iç çeker.

Zaman göreceli bir kavram, zamandaki uzunluk ve kısalık değerlendirilmelere tabi tutulabilinse de, duygu ve bereket bakımından zamanı ölçmek mümkün değildir. Zamanı ölçmeye kalktığımızda, ölçülen şey sadece rakama vurduğumuz yönüdü. Şekerin suda erime süresini ölçebiliriz. Şu kadar saniyede şeker çözüldü diyebiliriz.

Zamana hükmetmek, zamanın efendisi olmak için vakti planlayarak düzenli bir çalışma içinde olmak öncelikli bir şarttır. Zamanın farkında olanlar bulunduğu zamana dair sorumluluk hissederek bu yönde davranışlarda bulunur, zamanın kendisine yüklediği mesuliyetleri en güzel şekliyle yapmaya çalışır. Yaşanılan anı Rabbimizin yol göstericiliğinde tanzim etmek insanı zaman boyutuna karşı güçlü bir iradeye kavuşturur. Zamana İslam mührünü vurmak anı Müslüman'ca yaşamakla ilgilidir. Zamanı şerefliendirmek de ancak hayatı Müslümanlaştırmakla mümkün olur.

Ama annesinin hazırladığı limonatayı bekleyen çocuğun heyecanını, özlemini o andaki duygu atmosferini ölçemeyiz. Susuzluktan dudakları kuruyan kişiye dakika geçmeden su ikram edilse bile, o an belki de onun için çok uzamış olabilir, bunu bilemeyiz. İşte o anda içilen birkaç yudum su, dünyadaki her şeyden daha tatlı ve daha lezzetli olur, hiç şüphesiz. Zamanı, zamanın Rabbine adayarak sadece O'nun hayatımıza koyduğu ölçüye göre planlayıp, hayatımızı bu doğrultuda aktive edersek, bize emanet edilen zamanı bereketli, coşkulu, kazançlı bir ruh ile geçiririz, Rabbimizin izniyle. İçten hissedilerek okunan Kur'an, huşuyla kılınan iki rekât namaz, huzurla oturulan iftar sofrasında hissedilenleri, o demdeki bereketi ve sekineti nitelik ve nicelik olarak kim ölçebilir?

Zamana hükmetmek, zamanın efendisi olmak için vakti planlayarak düzenli bir çalışma içinde olmak öncelikli bir şarttır. Zamanın farkında olanlar bulunduğu zamana dair sorumluluk hissederek bu yönde davranışlarda bulunur, zamanın kendisine yüklediği mesuliyetleri en güzel şekliyle yapmaya çalışır. Yaşanılan anı Rabbimizin yol göstericiliğinde tanzim etmek insanı zaman boyutuna karşı güçlü bir iradeye kavuşturur. Zamana İslam mührünü vurmak anı Müslüman'ca yaşamakla ilgilidir. Zamanı şerefliendirmek de ancak hayatı Müslümanlaş-

tirmekle mümkün olur.

Vakti planlamak, vakti programlayarak çalışmak işimizi kolaylaştıracak ve hedefe ulaşmamızı çabuklaştıracaktır. Hayat kitabımız olan Kur'an bu konuda bize öğretir ki, İslam zamanı planlama noktasında çok incelikli bir çizgi izlemektedir. İbadetlerdeki düzenlemelerde bu açıkça ortaya çıkar. Ayrıca zaman mefhumuna da değişik şekillerde dikkat çekilmiştir. Gündüz ve gece, gün, ay, yıl, mevsim, saat gibi zamana işaret eden kelimeler Kur'an'da sıklıkla kullanılmıştır. "O, sabahı aydınlatandır. O, geceyi dinlenme zamanı, güneş ve ayı (Vakitlerin tayini için) birer hesap ölçüsü kılmıştır. İşte bu, Aziz olan (ve her şeyi) pek iyi bilen Allah'ın takdridir." (Enam-96) "Sana, hilal şeklindeki yeni doğan aylardan sorarlar. De ki: Onlar, insanlar için, özellikle hac için vakit ölçüleridir." (Bakara-189) "Muhakkak ki, namaz mü'minler üzerine vakitleri belli bir farzdır." (Nisa-103) "Sayılı günlerde olmak üzere (oruç size farz kılındı)..." (Bakara-184).

Asır suresi, bilindiği üzere zamana yeminle başlamaktadır. Asır, yüz yıllık zaman dilimi için ve aynı zamanda ikinci vakti için kullanılmaktadır. Çok hızlı geçen zamana yemin edilmesi önemlidir. Bize zamana karşı duyarlı olma şuuru aşılacaktır. Zamana dikkat çekilirken insanın

süreç içinde halden hale geçerek değişiklikler yaşayacağına da işaret edilmektedir. Allah rızasından kopuk, kontrolsüz değişimlerde insanın yolu genelde sapar ve hüsrana doğru kayar. Hüsrana zamanla ilgili bir durumdur, hiç şüphesiz. Bu surede insana hüsrandan korunmanın yolları öğütlenmektedir. "Asra yemin ederim ki, insan gerçekten ziyan/hüsrana içindedir. Bundan ancak iman edip Salih ameller işleyenler, birbirlerine hakkı tavsiye edenler ve sabrı tavsiye edenler müstesnadır." (Asr Suresi). Bu bağlamda, Ashabı Kiramın, karşılaştıklarında görüşmelerinden sonra ayrılırken bu sureyi okuduklarını hatırlatmak istiyorum.

Peygamber Efendimiz (s.a.v): "Yaşlılık gelmeden önce gençliğin, hastalık gelmeden önce sıhhatin, meşguliyetten önce boş vaktin, fakirlik gelmeden zenginliğin, ölüm gelmeden hayatın kıymetini bilmek" noktasına dikkat çekerek, zamanın değerini bilip, vakti iyi programlamamız konusunda bize yol göstermiştir.

"İbnu vakt" yani vaktin çocuğu olmak diye çok güzel bir deyim, çok güzel açılımlara işaret eder. Her genç için ibnu vakt olmak önemli bir hedef olmalıdır. Bu da ancak vakti kuşanıp, vakti Allah'ın rızası ile süsleyip, vakti yalnızca Allah için yaşamak şuuruyla dolup taşmakla mümkün olur. Vakti kıymetli bilip, en güzel

şekilde değerlendirmek gerekir. Anın kıymetini anlayamayan kişi gelecek ile güçlü köprüler kuramaz. Zamanı vahyin aydınlığında değerlendiren kişiye, süreç içinde hakka doğru değiştirici ve dönüştürücü imkânlar sunar. Böylece insan süreç içinde kemale doğru bir inşa ameliyesinin içinde, zamanın farkında olarak faaliyette bulunur.

Dünümüzle, bugünümüzle, yarınımızla zamana bağlıyız. Dakikaları tüketerek bir hayatı geçiriyoruz. Her halükarda vakit geçecek, bu duruma hiç kimse müdahale edemez. Zamanı durdurmak gibi bir yeteneğimiz olmadığına göre, çağlayarak akan zamanda kaybolmamak için gönülden zamanın Rabbine bağlanmamız çok büyük bir ehemmiyet arz ediyor. Geçmiş zenginliktir. Gelecek bir belirsizlik ürküntüsü taşısa da imkân sağlar. Gelecek emel ve umut yükler dünya yolcusuna. Geleceğe dair projeler üretmek açısından insana yeni ufuklar açarak imkânlar sunar idrak eden gözlere, gönüllere. Elbette istikbal için yatırım bugünden yapılır. Bugünü inşa etmeden yarını kuramayız. Bugün yarının mayasıdır. Bugünümüzü hayır üzere değerlendirsek, bu hayır yarınımıza da yansıyacaktır. Bugün anahtar kelime hayatımızda. İşte bu anahtarla geleceğin kapılarını aralayacağız. Öyleyse bugünü yaşamak ayrıcalıklı. Dünü, yarını değil de bugünü, şimdiyi, anı yaşamak insana özgünlük ve özgürlük katar. Şimdiyi, içinde yaşadığımız anı iman, sadakat ve adalet üzere yaşatırsak yarınımızı da bu minval üzere kodlayabiliriz. Biz İslam ümmetiyiz, asla unutmayalım ki, İslam istikbali ümit üzere ve iyiye doğru kodlamıştır. Biz ölüme ve ölümden sonraki ebedi yaşama inanıyoruz, öyleyse zamanı bu bilinçle kuralmalıyız ki, yarınımız aydınlık olsun.

Tarihin gerisinde kalmış bir zamanı değil de bugünde hayatın içinde bir zaman anlayışı geliştirmeliyiz ki, geçmişin nostalgisinde kaybolmadan, oradan aldığımız enerjiyle bugünün temellerini denge üzerine atalım. Bu güçle uzun soluklu, uzun vadeli planlar yapıp, istikrarlı ve sebatkâr çalışmalarla vakti kuşanarak zamana adalet ve özgürlük mührünü vuralım. Tarihteki örnek şahsiyetlerin yaşantılarını günümüze intikal ettirerek, o güçlü ruhları hayatımızın içinde güncelleştirmeliyiz. Peygamber Efendimizin genç arkadaşlarından örnek verelim. Peygamber Efendimizin Tercümanü'l Kur'an olarak adlandırdığı Abdullah b. Abbas'ın hikmetini, Abdullah b. Ömer'in ahlakını, Enes b. Malik'in adanmışlığını, Üsame b. Zeyd'in komutanlığını, altı dil bilen Peygamber Efendimizin tercümanı Zeyd b. Sabit'in çalışmalarındaki cehdini anla-

arak, içselleştirerek yaşatmalıyız. Efendimizin incilerini en güzel şekilde tanıyarak, o güzide şahsiyetlerden bugünüme esintiler taşımalıyız.

Geçmişle bağlarımızı koparmadan, bugünü iyi izleyerek, tarihe tanıklık etmek zorundayız. "Kökleri mazide olan bir ati" inşa etmek için bugün değerlidir. Dünya dönüyor, zaman geçiyor, öyle değil mi? Bu zorunlu akış içinde anı kaybetmeden geleceğe yürümeyi başarmalıyız. Allah'a inanan ve ahireti umanlar için, Kur'an adres olarak Peygamber Efendimiz (s.a.v)'i gösterir. Çünkü O (s.a.v) yaşayan Kur'an'dır. Bu bağlamda asrı saadetten günümüze sızan ve bizi işaret eden güzel bir sahneyi hatırlatmak istiyorum.

Âlemlere rahmet olarak gönderilen Peygamber Efendimiz (s.a.v) mescid-i nebevî'de otururken, "Kardeşlerimi çok özledim" diyerek hasretle iç çekiyor. Buradayız diyor Ashabı Kiram, biz senin kardeşlerin değil miyiz? Hüzün yüklü bir tebessümle bakıyor ve: "Hayır, siz benim arkadaşlarımsınız, özlediğim kardeşlerim, beni görmeden inanıp bana tabi olanlardır." Diye buyuruyor. Biz de ümmeti olarak Efendimiz (s.a.v)'i çok özliyoruz. Ama biliyoruz ki, O'nun sünnetine gönülden uyduğumuz zaman Peygamber Efendimiz bize öncülük edecek. Bugün için Peygamber Efendimiz (s.a.v)'in vücut olarak aramızda bulunması sünnetine olan bağımızla çok yakından ilgilidir. Peygamber Efendimiz (s.a.v)'e itaat ettiğimiz sürece O (s.a.v) aramızdadır, arkadaşımızdır, bizim için rahmettir, Allah'ın izniyle.

Tarih bilinci ve medeniyet bilinci yok edilmiş, ufku daraltılmış, zihni dağıtılmış bir insan tipinin, zamanı planlama ve değerlendirme noktasında zaafı var demektir. Yaşadığı zamanın farkında olmayan insan, mesuliyetlerini de kolayca unuttur. Mesuliyet şuuru zedelenenler de zihnî körleşme yaşarlar. Zihin kalıplarındaki hak ölçülerde bozulmalar ve yozlaşmalar başlar. Böylece insan ile İslam arasına engeller konularak, İslam ile arası açılmış bir toplum zuhur eder.

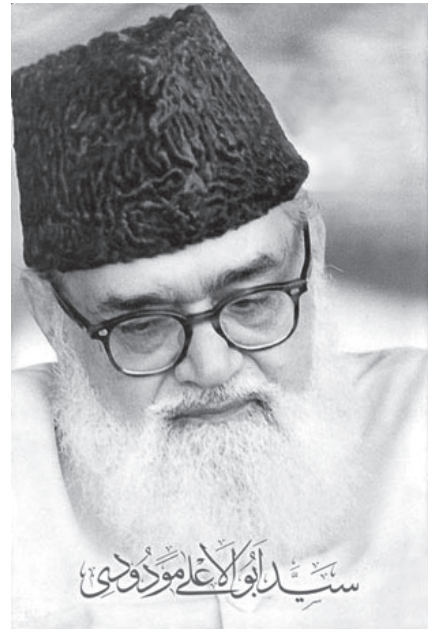
Tarih bilinci ve medeniyet bilinci yok edilmiş, ufku daraltılmış, zihni dağıtılmış bir insan tipinin, zamanı planlama ve değerlendirme noktasında zaafı var demektir. Yaşadığı zamanın farkında olmayan insan, mesuliyetlerini de kolayca unuttur. Mesuliyet şuuru zedelenenler de zihnî körleşme yaşarlar. Zihin kalıplarındaki hak ölçülerde bozulmalar ve yozlaşmalar başlar. Böylece insan ile İslam arasına engeller konularak, İslam ile arası açılmış bir toplum zuhur eder.

eder. Maalesef, bugünümüzde saf ve net bir İslam medeniyetini yaşatmaktan aciziz. Medeniyetimiz ya tarihin derinliklerinde yaşıyor. Ya da o muazzam medeniyeti kalplerimizin derinliklerine hapsediyoruz. Tarihi zikrederken gururlanıyoruz, büyüleyici bir dille anarken ah edip gözyaşları akıtıyoruz, sadece. Bu yeterli değil, hatta doz aşımında zararlı hale gelir. İnsana kanıksanmış bir aczi de dayatıyor, bu durum. Bugün biz İslam'ın dilini kullanmıyoruz, İslam'ın bu çağla uyuşmadığı zannını büyütüyoruz hastalıklı zihinlerimizde. Bugünümüzü ifsat edip kaybedersek, geleceğimizi inşa etme imkânını kaçırmış oluruz. Öyleyse

istikbal adına bugünden adım atmak için zaman mefhumunu yeniden gözden geçirerek, zihinlerimizin hâlihazırını doğru programlayalım. Hayat yaşanırken bir tarih yazıldığını asla unutmayalım. Daima hatırlayalım ki, İnsanları efsane yapan da yaşarken yaptıklarıdır.

Rabbimiz bazı mekânları üstün kıldığı gibi bazı zaman dilimlerini de diğerlerinin içinden seçerek üstün kılmıştır. Hac günleri, Cuma günü, bayram günleri ve Ramazan ayı seçilmiş zaman dilimlerindendir. Ramazan hilâli hızın gadrine uğramış, "fast" hayatın kurbanı olmuş, teknolojinin çetin yıkıcılığına kapılmış bugünün insanını fitratla buluşturmak için bir kez daha göründü, elhamdülillah. Şehri Ramazan zamanı temizleyen, zamanın ruhunu yeniden kazanmasını sağlayan şerefli bir zaman dilimi. Seküler laik zamanların biriken kirini silmek için teşrif ediyor, Şehri Kur'an'ın gencimize, yaşlımıza cennet meltemleri yaşatması için Kur'an okumak önemli bir şarttır. Kur'an ile gönül bağını kuvvetlendirerek Kur'an okumak kalbe tesir eder ve oradaki şifreleri açar. Kalp Rabbine yönelir. İnsanlık için kurtuluş olan Kitab-ı Kerim'in inzal olduğu, içinde bin aydan daha hayırlı Kadir Gecesinde bulunduğu Şehr-i Kerim'in ümmet için yenilenmeye, temizlenmeye ve yeni başlangıçlara vesile olmasını Şehr-i Ramazan'ın Rabbinden niyaz ediyoruz.

Hayatını İslâma Adayan Âlim ve Müfessir: Ebu'l-A'lâ El-Mevdûdî - II

Muhammed İMAMOĞLU

Yazı dizimizin birinci bölümünde; Seyyid Ebu'l-A'lâ El-Mevdudî'nin hayatı hakkında bilgi vermiş ve muasırların hakkındaki şahadetlerini nakletmiştik. Bu bölümde de genel olarak görüşleri ve eserleri- bilhassa en önemli eseri Tefhimu'l-Kur'an hakkındaki bilgi vereceğiz:

B) GENEL GÖRÜŞLERİ:

Temsil ettiği fikri gelenek itibarıyla Mevdudi, kendisinden önce yaşamış dini ve siyasi alandaki muhtelif önderlerin izlerini taşımaktadır. Kur'an-ı Kerim'i ve Sünnet'i yorumlamada İmam Ebu Hanife'yi takip ederken, Müslümanların özgüvenini kazanması, İslami devlet özlemi, diriliş çağrısı ve ihyacılık gibi konularda, birlikte çalıştığı Muhammed İkbal'in izleri görülür. Klasik literatürü yeniden değerlendirirken fikhî bakış açısından yararlanılması gerektiği fikrinde Şiblî-Nu'mânî onun rehberi olmuştur. Yine teorik bağlamda bile olsa, Mevdudi'nin Kuran'a ve sünnete dönme çağrılarında ise, İbn Teymiyye'nin ve Muhammed b. Abdulvehhab'ın selef esasına dayalı anlayışının izleri görülür. Mevdudi, ilk bakışta farklı özellikleriyle temayüz etmiş bulunan bu düşünce önderlerinden de istifade ile seçmeci bir orta yol geliştirmiştir.¹

Mevdûdî çalışmalarına İslam akîdesini yeniden ele alarak başlamıştır. Onun tevhid anlayışı bütün düşünce sisteminin kilit kavramıdır. Bu yüzden biz de ilk olarak onun tevhidi nasıl temellendirdiğini ele almayı uygun gördük.

Mevdûdî, İslam akîdesini akılla izah etme ve rasyonelleştirme çabası içerisinde olmuştur. Her kesimden insana hitap eden ve anlaşılması kolay olan, Allah'ın varlığının ve birliğinin delillerinden biri olarak klasik kaynaklarda zikredilen 'Nizam ve Gaye Delili' Mevdûdî'nin başlangıç noktasıdır. Bu delile göre evrende hâkim olan ve mükemmel işleyen bir düzen vardır. Bu mükemmel düzenin tesadüfen meydana geldiğini söylemek akıl kârı değildir. Güneş, ay ve bütün kâinat bu düzene ister istemez boyun eğmekte ve kendileri için konulmuş olan kanunlara göre hareket etmektedir. Bu kanunların dışına çıkmazlar. Evrendeki bu düzeni koyan Hâkim'in birden fazla olması da düşünülemez. Eğer birden fazla hâkim olsaydı hiçbir zaman bu düzen kurulamaz ve devamı sağlanamazdı. Nasıl ki bir devletin birden fazla yöneticisinin, bir okulun bile birden fazla müdürünün varlığı kargaşaya sebep olursa, evrende de birden fazla hâkim'in olması kargaşa çıkmasına ve evrenin düzeninin bozulmasına neden olur. Bu yüzden evrenin tek bir hâkimi vardır. O da Allah'tır.²

Mevdûdî evrenin tek yaratıcısı ve tek hâkiminin Allah olduğuna inanmanın tevhid inancını açıklamaya yetmediğini, ayrıca insanın sosyal ve siyasal yaşamı üzerinde de tek hâkimin Allah olduğuna inanması gerektiği yönünde yeni bir tanımlama yapar. Bu şekildeki bir tevhid inancına göre Allah her şeyi yaratan, kâinatın düzenini elinde tutan ve aynı zamanda insanın

2 Mevdûdî, Tefhimu'l-Kur'an -Kur'an'ın Anlamı ve Tefsiri-, çev. Muhammed Han Kayaî, Yusuf

Karaca, Nazife Şişman, İsmail Bosnalı, Ali Ünal, Hamdi Aktaş (İstanbul, İnsan yay. 1991) C. 3, s.111, 303, 431.

1 AbdulhamitBirişik , Mevdûdî, Hayatı, Görüşleri ve Eserleri, Sh:65, İnsan yay., 1. bs.,İstanbul, 2007

sosyal ve siyasal tüm etkinliklerini belirleyendir. Allah tek hâkim otoritedir. Otoritesini hiç kimseyle paylaşmaz. Câhiliye Arapları Allah'ın var olduğunu, hatta bazıları bir olduğuna da inanmaktaydılar. Ancak, onların kabul etmediği şey Allah'ın siyasal hâkimiyetiydi.

Mevdûdî'nin teolojisi Allah'ın zat ve sıfatları etrafında değil, O'nun hâkimiyetinin neyi gerektirdiğini açıklama yönünde gelişmiştir. Mevdûdî Allah'ın varlığını ve birliğini dil ile ikrar, kalp ile tasdik etmenin hakikî Müslüman olmak için yeterli olmadığına inanır. Mevdûdî bu şekilde bir ikrara 'kelime-i hâtibe' demektedir. 'kelime-i tayyibe' ise Allah'ın varlığı ve birliğini tasdik ve ikrarın ötesinde, O'nun gönderdiği kanunların insanın tüm kişisel tercihlerinde olduğu gibi sosyal ve siyasal bütün alanlarında da tek hâkim belirleyici olarak kabul edilmesidir.³

Mevdûdî buraya kadar yapmış olduğumuz izahlarda ilah kavramından; evrende var olan her şeyi yaratan; evrendeki düzeni kuran ve devam etmesini sağlayan kanunları koyan; insanların tüm ihtiyaçlarını karşılayan ve dualarına cevap veren güç ve otorite anlamını çıkarır. Ancak, aşağıdaki ayetlerden hareketle ilahın siyasî ve sosyal kanunların belirleyicisi anlamına geldiğini, asıl vurgunun ve üzerinde durulması gereken noktanın da burası olduğunu söylemektedir. Bu konuyla ilgili şu ayetleri aktarmaktadır: "Allah'ı bırakıp bilginlerini ve rahiplerini rab yerine koydular. Meryem'in oğlu Mesih'i de. Oysa kendisinden başka ilah olmayan o biricik ilaha, sadece O'na kulluk etmekle emrolunmuşlardı. Ortak koşa geldikleri şeylerden uzaktır O. (Tevbe 9/31) Hevâsını ilah edinen kişiyi gördün işte! Ona sen mi vekil olacaksın. (Furkan 25/43)

Ona göre bu ayetler, irade ve buyruklarına uyulan kişileri, iktidar sahibi liderleri ve insanların kendi nefislerini ilah edindiklerini izah

Mevdûdî Allah'ın varlığını ve birliğini dil ile ikrar, kalp ile tasdik etmenin hakikî Müslüman olmak için yeterli olmadığına inanır. Mevdûdî bu şekilde bir ikrara 'kelime-i hâtibe' demektedir. 'kelime-i tayyibe' ise Allah'ın varlığı ve birliğini tasdik ve ikrarın ötesinde, O'nun gönderdiği kanunların insanın tüm kişisel tercihlerinde olduğu gibi sosyal ve siyasal bütün alanlarında da tek hâkim belirleyici olarak kabul edilmesidir.

etmektedir. Dolayısıyla emir ve talimatları din ya da yasa olarak kabul görüp itaat edilen gerçek kimseler ilah yerine konmaktadır. Dolayısıyla, ilah yerine konan şeyler sembolik olabileceği gibi, kendisinden daha üstün bir otorite tanımaksızın kanun yapanlar da olabilmektedir. Çünkü birilerini ilah ya da rab edinmenin ilk şartı bu kimselerin din ve yasa koyucu olarak, Allah'ın ne vazettiğine bakmaksızın bizatihi helal ve haram olanı tayin edici mevkide görmektir.⁴

Mevdûdî'ye göre evrende hâkim olan kuralları Allah koyduğu için evren uyum içerisinde

ve "Müslüman olarak" varlığını sürdürmektedir. Evrendeki bu mükemmel düzen gibi toplumsal hayatta da şaşmaz bir nizam istiyorsak bu ancak Allah'ın otoritesini kabul edip, O'nun kanunlarına boyun eğmekle mümkündür.

Mevdûdî Dört Terim'i (ilah, rab, ibadet ve din) anlamlarını merkeze çekmiş ve Kur'an'ın tamamını bu yeni anlamlara hizmet edecek şekilde okumuştur. Hz. Âdem'le başlayan vahiy ve peygamberlik sürecini ve insanın yaratılış gayesini 'Allah'ın yeryüzündeki hâkimiyetini gerçekleştirmek' olarak değerlendirmiştir. İslâmî bir devletin kurulmasını dinin gönderiliş gayesi olarak ele almış ve insanı yeryüzünde Allah'ın siyasal egemenliğini kuracak halifeler olarak görmüştür.

Mevdûdî'ye göre; Allah (cc), Hz. Âdem'i yarattıktan sonra tüm insanlıktan bir sadakat yemini almış ve onları kendisinin halifesi olarak yeryüzüne gönderdiğini bildirmiştir. O halde insan malik değildir, o sadece Allah'ın temsilcisidir ve kendisine gerçek Hâkim tarafından verilenler dışında hiçbir güce sahip değildir. Mevdûdî, halife kavramıyla ilgili olarak ayetlerin ışığında bazı açıklamalar yapmış ve aşağıdaki şekilde yorumlarını dile getirmiştir.

"Gerçek şu ki, biz emanetleri göklere, yere ve dağlara sunduk da onlar bunu yüklenmekten kaçındılar ve ondan korkuya kapıldılar; onu insan yükledi. Çünkü o, çok zalim, çok cahil-

3 S. Veli Rıza Nasr, Mevdûdî ve İslamî İhyanın Teşekkülü, s. 172, Yöneliş Yayınları, İstanbul-2000

4 Mevdûdî, Tefhimu'l-Kur'an, C. 2, s. 222.

dir.” (33/Ahzab:72) Burada “emanet” kelimesi, Kur’an’a göre yeryüzünde insana verilen “hilafet” görevi yerine kullanılmıştır. İnsana isyan ve itaat etme seçeneğinin ve bu özgürlüğü kullanırken kendisine sayısız yaratık üzerinde hâkim olma yetkisinin verilmesi kaçınılmaz olarak insanın yaptığı hareketlerden sorumlu olmasını ve iyi amelleri için mükâfatlandırılıp, kötü amelleri için cezalandırılmasını gerektirir. İnsan bu güç ve yetkileri kendisi kazanmadığı gibi, bilakis bunlar kendisine Allah tarafından ihsan edildiği ve Allah’a bu güçlerin iyiye veya kötüye kullanılması- nın hesabını vereceği için bunlar, Kur’an’ın başka yerlerinde hilafet, bura- da ise emanet olarak tanımlanmıştır.”⁵

Mevdûdî’nin kurguladığı devletin başarılı olmasında en önemli yeri halife almaktadır. Her bir ferdi Allah’ın halifesi konumundaki üyelerin toplum içerisinde en üstün nitelikleri kendinde toplayan kişiyi seçmelerini liderlik için çözüm olarak sunmaktadır. Bu devletin temelinde egemenliğin sadece Allah’a ait olması yatmaktadır. Şeriat insanlar arasında adaleti ve huzuru sağlayacak yegâne kanunlar olarak sunulmaktadır.

Mevdûdî, Dört Halife dönemini ideal İslâmî sistem olarak görmekte ve daha sonra Müslümanların kurdukları devletleri İslâmî olmadıkları gerekçesiyle eleştirmektedir. İslam Anayasasını oluşturacak kaynakları Kitap, sünnet, icma’ ve icthad olarak sıralamaktadır. Sonsuz ilim ve kudret sahibi olan Allah’ın, insanlara göndermiş olduğu şeriatın da sonsuza kadar geçerli olacağı görüşündedir.

Mevdûdî bütün bu düşüncelerden hareketle İslâmî bir devlet modeli ortaya koymaya çalışmış ve bu amaçla uzun yıllar liderliğini yaptığı Cemaat-i İslâmî Partisi’ni kurarak düşüncesini hayata geçirmek istemiştir. Mevdûdî’nin düşüncelerinin etkilerini Mısır başta olmak üzere birçok ülkede ve Türkiye’de de görmek mümkündür.

Mevdûdî, Dört Halife dönemini ideal İslâmî sistem olarak görmekte ve daha sonra Müslümanların kurdukları devletleri İslâmî olmadıkları gerekçesiyle eleştirmektedir. İslam Anayasasını oluşturacak kaynakları Kitap, sünnet, icma’ ve icthad olarak sıralamaktadır. Sonsuz ilim ve kudret sahibi olan Allah’ın, insanlara göndermiş olduğu şeriatın da sonsuza kadar geçerli olacağı görüşündedir.

C) ESERLERİ

Mevdûdî’nin on sekiz yaşında başlayan yazarlık hayatı vefatına kadar devam etmiştir. Bu zaman zarfında Mevdûdî; dini, ilmi, içtimai, tarihi ve siyasi içerikli 120 kadar kitap ve risale neşretmiştir. Bini aşkın konferans vermiş; bunlardan 700 kadarının kayıtları mevcut olup bir kısmı neşredilmiştir. Mevdûdî, eserlerinin neredeyse tamamını ana dili olan Urduca yazmıştır.⁶

Mevdûdî’nin, konuları itibarıyla pek çok alana ilgili olarak çalışmalar yürüttüğünü gösteren belli başlı eserleri şunlardır:⁷

1. Tefhîmü’l Kur’ân (I-VI, Lahor 1942-1972). Mevdûdî Tercümânü’l-Kur’ân’da 1942’den itibaren yayımlamaya başladığı Kur’ân-ı Kerîm tefsirini 1972’de tamamlamıştır.

2. Tercüme-i Kur’ân-ı Mecid ma’a Muhtasar Havâşî (Lahor 1396). Türkçeye Durmuş Bulgur tarafından *Tefhîmu’l-Kur’ân Meali* başlığıyla tercüme edilmiştir (Konya 2003).

3. Kur’ân ki Çâr Bünyâdi Istılâhayn: İlâh, Rab, İbadet, Din (Lahor 1941, 1978; trc. Osman Cilacı-İsmail Kaya, *Kur’ân’a Göre Dört Terim: İlâh, Rab, İbadet, Din*, İstanbul 1987; Mahmud Osmanoğlu, *Kur’ân’ın Dört Temel Terimi*, İstanbul 2000).

4. Sünnet kî Â’inî Haysiyet (Lahor 1963). Mevdûdî’nin Tercümânü’l-Kur’ân’da Dr. Abdülvedûd adlı bir şahısla sünnet ve hadis inkârcılığı konusunda yaptığı tartışmaların kitap haline getirilmiş şeklidir. N. Ahmed Asrar tarafından *Sünnetin Anayasal Niteliği* (İstanbul 1997), Durmuş Bulgur ve Halid Zaferullah Daudi tarafından *Sünnetin Anayasal Konumu* (Konya 1997) başlığıyla Türkçeye tercüme edilmiştir.

5. Siret-i Server-i Âlem (I-II, Lahor 1979). Mevdûdî’nin hayatının sonlarında kaleme aldığı Hz. Peygamberin hayatına dair eseridir. Kitabı

6 Birşık, A.g.e., s.24.

7 Eserlerinin tam listesi için bak: Abdulhamit Birşık, A.g.e, Sh:24-40

N.Ahmed Asrar, *Tarih Boyunca Tevhid Mücadelesi ve Hz. Peygamberin Hayatı* adıyla Türkçeye çevirmiştir (II-III, İstanbul 1983, 1985, 1992)

6. Resâil ü Mesâil (I-V, Lahor 1951-1965). Eseri Yusuf Karaca *Meseleler ve Çözümleri* (I-V, İstanbul 1989-1990). Mahmud Osmanoğlu ve A.Hamdi Chohan *İtikâdî, İktisâdî, Siyasî, Sosyal ve Fikhî Meselelere Fetvalar* (I-IV, İstanbul 1992) adıyla Türkçeye tercüme edilmiştir.

7. Tecdîd ü İhyâ'i Dîn (Lahor 1360/140, 1952). *İslâm'da İhyâ Hareketleri* başlığıyla Halil Zafir tarafından Türkçeye tercüme edilmiştir. (Ankara 1967).

8. Hilâfet aôr Mülûkiyyet (Lahor 1967). Ali Genceli tarafından *Hilâfet ve Saltanat* adıyla Türkçeye çevrilmiştir (İstanbul 1980).

9. Hukûku'z-zevceyn (Rampur 1957). Türkçe'ye *İslâm'da Aile Hukuku: Karı-Koca Hakları* adıyla çevrilmiştir. (trc. Memiş Tekin, Konya 1990)

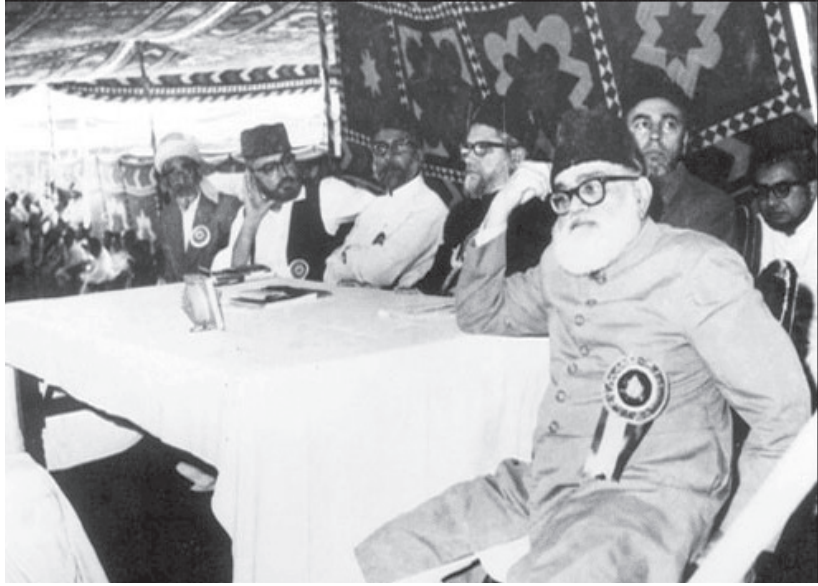
D)TEFHÎMU'L-KUR'ÂN'IN GENEL TANITIMI

Bu bölümde hem üslubu hem de muhtevası bakımından bilinen anlamdaki tefsirlerden farklı olan; ülkemizde ve dünyanın birçok bölgesinde Müslümanlarca çokça okunup istifade edilen Mevdûdî'nin Tefhîmu'l-Kur'ân adlı muhalled tefsiri hakkında bilgi vereceğiz⁸:

Mevdûdî, 1942 yılında başladığı Kur'ân-ı Kerîm tefsirini 1972'de tamamlamış ve tefsirine yaklaşık 30 yıl 4 ayını harcamıştır. Başlangıçta Mevdudi'nin hedefi, bir tefsir yazmak değildi. Bu sebepten ilk ciltlerindeki açıklamalar kısa tutulmuştur. Zaman ilerledikçe bu notlar daha geniş olarak hazırlanmıştır. Mevdûdî ayrıca, bu tefsir çalışmasını sağlam bir temele oturtmak gayesiyle iki arkadaşını da yanına alarak Kur'ân'da geçen mekânları ve peygamberlerin yaşadığı yerleri görmek için üç aylık bir seyahate Hicaz, Arabistan, Mısır bölgesine gitmiştir.

Mevdudi, tefsirini Urduca diliyle yazmıştır. İslam Dünyası'nda büyük ilgi gören tefsir, kısa zamanda İngilizce, Arapça, Bengalce, Peştuca ve Türkçe'ye tercüme edilmiştir.

Mevdûdî'nin tefsiri, tefsir tarihi uzmanları tarafından, tefsir türü bakımından İçtimaî Tef-

sir kapsamında ele alınmıştır. İçtimaî Tefsir, asrımızda yeni bir tefsir tarzı olarak kabul edilip birçok müfessir tarafından uygulanmaktadır. Bu tarzla tefsir, kuruluk ve durgunluktan kurtarılmaya çalışılmıştır. Kur'ân'ın derin anlamı edebî bir üslûpla ele alınmış, nasların oluş, içtimaiyat ve tekâmül kanunlarıyla münasebetleri incelenmiştir. Ekolün en belirgin özelliği, Kur'ân'ı tefsir ederken O'nun hidâyet yönünü tefsire konu edinmesidir. Kur'ân, toplum için inmiştir. Bu yüzden tefsir edilirken çağın toplumsal problemleri Kur'ân ayetlerinin ışığında çözüme bağlanmalıdır. Yani tefsirin konusu insan, İnsanın hidâyeti, toplumsal meseleler olmalıdır. Bu tarza "İçtimaî Tefsir Ekolü" denilmesinin nedeni budur.

İçtimaî Tefsir Ekolünü savunan âlimlere göre tefsir, Müslüman'ın günlük hayatını ilgilendiren meseleleri ele almalıdır. Çünkü Kur'ân'da yer alan bilgilerin önemli bir bölümü insanın insanla olan ilişkilerine, bir başka ifade ile fert-toplum ilişkilerine aittir. Bu bilgilerin bir kısmının doğrudan, önemli bir kısmının da dolaylı olarak ele alınıp aktarıldığı görülmektedir. Nitekim Kur'ân'da insanın sosyal yapısından, aile nizamından, evlenme ve boşanmadan, muhtaçlara yardımdan, miras ve özel mülkiyetten, kabileler ve milletlerarası ilişkilerden ve farklılıklardan, yönetim biçiminin dayandığı kurallardan, savaş ve barıştan ve daha pek çok sosyal konulardan bahsedildiği görülmektedir.⁹

Mevdûdî bu konuda der ki: "Kur'ân'ın ele aldığı konu, 'insan'dır. O, insanı felâha veya helâka götüren hayat tarzlarını anlatır. Kur'ân'ın metni boyunca vurgulanan ana fikir, Hakk'ın açıklanması ve buna dayanan Doğru Yol'a davettir. Kur'an, gerçeğin, (Hakk'ın), Allah'ın, Hz. Âdem'i (a.s) halife tayin ettiğinde kendisine vahyettiği ve O'ndan sonra gönderdiği diğer bütün peygamberlere vahyettiği gerçek (Hakk)

8 Ayşe Koç, Mevdudi'nin Tefhîmu'l-Kur'ân İsimli Tefsirindeki Hadislerin Tahrir Ve Değerlendirilmesi, Sh:16 ve devamı, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya-2010

9 Prof.Dr. Davut Aydın, Tefsir Tarihi, Işık Yay., İstanbul, 2004

olduğunu ve bütün peygamberlerin aynı Doğru Yol'u öğrettiklerini bildirir. İnsanlar tarafından bu Hakk'a aykırı olarak, Allah, insan, evren, insanın Allah'la ve diğer yaratıklarla ilişkisi hakkında icat edilen tüm teoriler yanlıştır ve bunlar üzerine kurulan hayat tarzı sonuçta insanı hüsrana götürür. Vahyin hedef ve gayesi ise, insanı Doğru Yol'a çağırarak ve cahilliği nedeniyle kaybettiği veya günahkârlığı nedeniyle yüz çevirdiği Hidayet'i onlara sunmaktır."¹⁰

Mevdûdî, tefsirin girişinde Kur'an'ı serbest bir metot takip ederek anlaşılabilir bir dille aktardığını ifade eder.¹¹

Modern tarzda tefsir yazan son dönem âlimlerinden olan Mevdûdî'nin en dikkate değer özelliklerinden biri, Tefhîm'i yazarken belirli bir okuyucu kitlesini kendisine hedef olarak seçmesidir. Mevdûdî bu hususta tefsirinin ön-sözünde şöyle der: "Kur'an-ı Kerîm'in tercüme ve tefsiri ile ilgili olarak dilimizde yeterince eser verilmiş olduğundan, bu sahada sırf sevap kazanmak gayesiyle yeni bir meal ve tefsir çalışmasına girilmesi, vakti doğru değerlendirmek olur. Ancak bu sahada mutlaka bir çalışma yapılması gerekiyorsa, yapılacak çalışma daha önceki tercüme ve tefsirlerin eksik yönlerini tamamlamalı ve öncekilerin ele almadığı yönleri açıklamalıdır ki böylece Kur'an Talimleri Kur'an'ı anlamak isteyenler bu çalışmadan yararlanabilsinler."

Ben bu çalışmayı, Kur'an'ın anlaşılması yolunda daha önceden yapılmış olan tercüme ve tefsirlerde bazı yönlerin eksik kaldığını müşahade ettiğimden dolayı yaptım. Bir süredir aydınlarımıza Kur'an'ın ruhunu nasıl aktarabileceğimi ve onlara Kur'an'ın saf ve gerçek mesajını nasıl ulaştırabileceğimi düşünüyordum. Çünkü ülkemiz aydınları her geçen gün Kur'an'a daha çok yönelmeye başlamışlardır. Binaenaleyh bugüne kadar yapılmış olan tercüme ve tefsir çalışmalarının hâlâ bazı eksiklik ve zaafırlara sahip olmaları dolayısıyla bu eksikleri gidererek, bu sahada aydınlarımıza bir hizmette bulunabileceğime inandım. İşte bu iki sebepten dolayı çalışmaya başladım ve sonuçta elinizde bulundurduğunuz eser meydana gelmiş oldu. Bu acizâne çabam, birkaç kişinin bile Kur'an'ı anlamasına yardımcı olursa bu benim için büyük bir mutluluk vesilesi olacaktır.¹²

Tefhîm, iki bölümden oluşmaktadır: meâl ve açıklama notları (tefsir). Müellif her sûreye, tercüme ve tefsire geçmeden bir giriş yazmış, bu bölümlerde sûrenin nüzûlünü, o dönemin şartlarını ve İslâm dâvetinin karşılaştığı zorlukları ele almıştır. Mevdûdî, tefsir bölümünde iki şeye dikkat çekmiştir: Okuyucunun kafasına takılabilecek, merak edebileceği hususların îzâhı ve okuyucunun dikkatinden kaçmış, ancak bilmesi gereken hususların beyânı.¹³

Tefhîm'de kaynaklar ve bunların kullanımı, klasik ile modern dönem arasında geçiş sürecinin izlerini taşımaktadır. Tefhîmü'l-Kur'an kaynak eserler bakımından oldukça zengindir. Mevdudi, tefsirinde eski ve yeni İslami eserleri, diğer ilahi kitapları ve batı dünyasındaki kaynakları sıkça kullanmıştır. Tefhîmü'l-Kur'an'da klasik İslami kaynaklar geniş yer tutar. Özellikle tefsir ve hadis kitaplarından alıntılar yapıldığında bu eserlerin sadece ismi zikredilir. Kelimelerin açıklamasına da sıkça başvurulur ve bu noktada birkaç istisna hariç hiçbir eser ismi zikretmez. En çok kullandığı Tefsirler; İmam Taberi'nin Câmi'ul Beyân'ı, İbn Kesir'in Tefsiru'l-Kur'ani'l Azim'i, Alusi'nin Ruhul Meani'si ve İmam Cassas'ın Ahkamu'l Kur'an'ıdır.¹⁴

Mevdudi çok sayıda hadis kaynağına müracaat etmiştir. İlk başvurduğu eserler arasında Buhari ve Müslim'in "el-Camiu's-Sahih"leri ile meşhur dört sünen kitapları (Ebu Davud, en-Nesai, Tirmizi ve İbn Mace) başta gelir. Mevdudi'nin sıkça başvurduğu hadis kaynaklarından biri de Ahmed b. Hanbel'in Müsnedi'dir.

Tefhimu'l Kur'an, gerek fıkıh kaynakları, gerekse fıkhi hükümleri bakımından da son derece zengindir. Tefsirde fıkhi konularla ilgili iki önemli husus dikkat çekmektedir. İlk olarak Mevdudi çoğu yerde bir konu hakkında mezheplerin görüşlerini zikrederken kaynak belirtmeye gerek duymaz. İkinci husus ise, bir başka eserinde haneî mezhebine uyduğunu söyleyen¹⁵ Mevdudi'nin kullandığı fıkıh kaynaklarının mezhep taassubundan uzak olduğudur. Kaynaklar belirli bir mezhebin görüşünü yansıtmaz. Her mezhebin kaynağına yer verilmiştir. İbni Humam'ın Fethu'l Kadir'i, İmam Serahsi'nin el-Mebsut'u ve Abdurrahman el-Ceziri'nin el-Fıkhu Ale'l- Mezahibi'l Erbaa adlı eserleri en çok faydalanılan fıkhi eserlerdir.

10 Mevdûdî, Tefhimu'l-Kur'an, Cilt:1, Sh: 7

11 AnisAhmed, Diyanet İslam Ansiklopedisi, C.29, Sh: 435, İstanbul

12 Mevdûdî, Tefhîm, C. I, Sh:7

13 Mevdûdî, Tefhîm, C. I, Sh:7

14 Burhan Çonkor, Tefhimu'l-Kur'an'da İsrailiyyatın Ele Alınış biçimi, Sh:15-16, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya- 2008

15 Mevdûdî, Meseleler Ve Çözümleri. II, 87, (Tercüme Yusuf KARACA) , **Risale** Yayınları

Zengin bir kaynak dünyasına sahip olan eser, arkeolojik malzeme ve mukâyeseli dinler tarihi açısından da son derece önemli bir çalışmadır. Mevdudi için tarihi bilgilerin çok önemi vardır. Her surenin giriş kısmında verdiği tarihi arka plan surenin nazil olduğu dönem hakkında okuyucuya bilgi verir. Tarihi malumatları zikrederken bazen sadece yazarın ismini verir, bazen de sadece eserin adını zikreder. Birçok yerde her ikisini de zikretmez ve tarihi bilgiyi vermekle yetinir. Tefhim'de adı geçen bazı tarihçiler şöyledir: İbn Hisam, Muhammed İbn İshak, Taberi ve Muhammed İbn Sa'd.

Mevdûdî daha çok tarihî olayları değerlendiren haritalara yer vermiştir. Modern eğitim ve öğretimde önemli bir yere sahip olan bu unsur, böylelikle Kur'ân tefsirinde de yerini almıştır. Mevdudi tefsirinde 32 harita ve 12 adet kroki kullanmıştır. Bu haritalar ve krokiler, Kur'an-ı Kerim'de adı geçen kavimlerin yaşadıkları bölgelerin okuyucunun zihninde canlanması bakımından çok yararlıdır. Bir müfessirin tefsir yazmadaki asıl gayesi, ayetlerin manalarını okuyucuya en güzel şekilde sunmasıdır. Bu bakımdan Mevdudi, tefsirinde bunu en iyi şekilde yerine getirmek için büyük bir gayret göstermiştir. Tefsirine aldığı otuz iki adet harita, coğrafik bilgiler ve arkeolojik kazılar, okuyucunun olayı zihninde canlandırarak geçmişle irtibat kurması açısından oldukça ilginç ve faydalı olmuştur. Mevdudi'nin hayatını incelerken bahsettiğimiz gibi O, Kur'an-ı Kerim'de zikri geçen mekânları bizzat yerinde müşahade edebilmek gayesiyle özel geziler yapmış ve tefsiri için birinci kaynak malzeme toplamıştır. Bu nedendir ki, bazen ilgili bilgileri verirken kaynak ismine rastlamayız; çünkü kaynak bizzat kendi müşahedeleridir.

Mevdudi tefsirinin en orijinal taraflarından biri de, diğer müfessirlerin, hiç kullanmadıkları ya da az kullandıkları Kitab-ı Mukaddes'e tef-

Mevdudi'nin tefsirine baktığımızda O'nun Kitab-ı Mukaddes'e karşı tutumunu şöyle özetleyebiliriz: Tevrat ve İncil, müntesipleri tarafından tahrif edilmiştir. Şu anda elimizde bulunan Kitab-ı Mukaddes ilk indiği şekliyle muhafaza edilememiştir. Kitabın aslını ortadan kaldıracak şekilde tercümeler çoğalmıştır. Kitap hakkında tarihi senet ve vesikalar kalmamıştır. Bu kitaplar tahrif edilmiş olsa da Kur'an'ın sunmuş olduğu prensipler yardımıyla gerçek Tevrat ve İncil'in bulunduğu yerler tespit edilebilir.

sirinde geniş yer ayırmasıdır. Bu yöntemle semavi kitapları karşılaştırmalı olarak incelemiş, ilahi dinlerin kaynağının, aynı kaynak olduğunu, ancak safiyetini koruyarak bugüne kadar ulaşan tek dinin sadece İslam olduğunu ispatlamaya çalışmıştır. Mevdudi, hemen her yerde Kitab-ı Mukaddes ile Kur'an-ı Kerim'in mukayesesini yapmıştır. Mevdudi kaynak eser olarak kullandığı Kitab-ı Mukaddes ile önceki semavi kitapların tahrifata uğradığı ve Kur'an-ı Kerim'in en son ilahi kitap olduğu ve hiçbir şekilde tahrifata uğramadığını ispatlamaya çalışmıştır. Bu amaçla sık sık Kitab-ı Mukaddes'ten alıntılar yapmış ve sonrasında da eleştirilerine yer vermiştir.

Mevdudi'nin tefsirine baktığımızda O'nun Kitab-ı Mukaddes'e karşı tutumunu şöyle özetleyebiliriz: Tevrat ve İncil, müntesipleri tarafından tahrif edilmiştir. Şu anda elimizde bulunan Kitab-ı Mukaddes ilk indiği şekliyle muhafaza edilememiştir. Kitabın aslını ortadan kaldıracak şekilde tercümeler çoğalmıştır. Kitap hakkında tarihi senet ve vesikalar kalmamıştır.¹⁶ Bu kitaplar tahrif edilmiş olsa da Kur'an'ın sunmuş olduğu prensipler yardımıyla gerçek Tevrat ve İncil'in bulunduğu yerler tespit edilebilir.

Mevdudi'ye göre gerek Tevrat gerekse İncil, insanlar tarafından tahrif edilmiş olsa da sağlam kalan ve ilahi mesajın özelliğini yansıtan bölümleri tespit edebiliriz. Örneğin Hz. Peygamber'e işaret eden kısımlar, tahrifata rağmen yok edilememiştir. Bütün semavi kitapların kaynağı şüphesiz Allah'tır. Dolayısıyla içerikleri de birbirleriyle uyum içindedir. Tevrat ve İncil'de geçen Peygamberlerin ve ümmetlerinin kıssalarının Kur'an'ı Kerim'de geçmesi bunların ilahi kaynaklı olduğunu gösterir.¹⁷

16 Mevdudi, Tefhîmü'l-Kur'an, C.5, 230.

17 Burhan Çonkor, Tefhimu'l-Kur'an'da İsrailiyyatın Ele Alınış biçimi, Sh:34

Mevdudi'nin tefsirinin orijinal yönlerinden biri de İsrailiyyata yer vermemesidir. Kur'an-ı Kerim ayetlerinin açıklanması sırasında başvuru; Yahudi, Hristiyan ve diğer dinlere ait haberler anlamına gelen İsrailiyyât ya da İsrailî rivayetler¹⁸, günümüze kadar yapılmış olan birçok tefsirde kullanılmıştır. İsrailiyyâtın kapsamı bir hayli geniştir. Bu nedenle İsrailî rivayetlerin içerisinde büyük ölçüde yanlış ve tahrif edilmiş bilgilerin bulunması ve bunların Hz. Peygambere veya sahabîlere nispet edilmesi dini açıdan sakıncalar doğurmuştur. Kur'an'daki başta kıssalar olmak üzere bir takım müphem konularda da Ehl-i Kitaptan bilgi alışverişi olmuştur. Bu bilgiler kasıtlı olarak değil bilakis Kur'an ayetlerinin açıklanması, ayetlerin desteklenmesi ve Ehl-i Kitap'ın kendi kitaplarıyla susturulması gibi sebeplerle alınmıştır. Zamanla sadece Kur'an'ın açıklanması konusunda değil, İslam'ın diğer konuları ve alanları ile ilgili olarak Ehl-i Kitap dışındaki diğer dini ve fikri akımlardan da bilgiler alındığı olmuştur. Önceleri genellikle Ehl-i Kitap'tan alınan bu tür bilgiler için "İsrâiliyyât" kelimesi kullanılırken, zamanla bu kelime İslam'a diğer din ve kültürlerden giren her türlü bilgi ve haber için de kullanılır olmuştur.¹⁹

Mevdudi, İsrailiyyat türü rivayetlere yer vermez. Hatta bu tür rivayetleri tefsirlerine alan-

Mevdudi'nin tefsiri ayrıntılı ve dikkatli bir okumayla ele alındığında görülecektir ki onun en önemli kaygısı İslami yaşam tarzını kendi yaşamına ve yeni nesillere ulaştırmaktır. O tefsirinin tamamında Müslüman bireylere cesur ve aynı zamanda da sistematik bir yaklaşımla hareket edildiği zaman dinin ikame edilmesi noktasında her türlü engelin aşılabacağından bahsetmektedir. Bu uğurda verilen mücadelenin öncelikle ilmi ve en önemlisi içtimai alanda olması gerektiğine de sürekli vurgu yapmakta ve Müslümanları İslam'ı doğru algılama ve yaşamaya çağırmaktadır.

ları isim vermeden eleştirir. İsrailiyyat nakledilen ayetlerin tefsirini yaparken, kitabına almasa da ilgili rivayetlerin varlığına değinir ve eleştirisini yapar. Bu rivayetlere yer vermenin yanlışlığı ile ilgili olarak şöyle der: "Müslümanlar başından beri ilmi konularda toleranslı davrandıkları için Yahudiler tarafından nakledilen rivayetleri birer tarihi gerçek olarak kabul ediverdiler ve bunları yeterince araştırıp, ölçüp, biçip reddetmediler."²⁰ Bu da O'nun, karşı olmasına rağmen İsrailiyyata ne kadar hâkim olduğunu göstermektedir. Mevdudi, İsrailiyyat konusunda gerekli itinaı göstermiş ve İslam ruhuna aykırı İsrailî rivayetlerden arındırma çabasında başarılı olmuştur.²¹

Sonuç olarak bunu söyleyebiliriz ki; Mevdudi'nin tefsiri ayrıntılı ve dikkatli bir oku-

mayla ele alındığında görülecektir ki onun en önemli kaygısı İslami yaşam tarzını kendi yaşamına ve yeni nesillere ulaştırmaktır. O tefsirinin tamamında Müslüman bireylere cesur ve aynı zamanda da sistematik bir yaklaşımla hareket edildiği zaman dinin ikame edilmesi noktasında her türlü engelin aşılabacağından bahsetmektedir. Bu uğurda verilen mücadelenin öncelikle ilmi ve en önemlisi içtimai alanda olması gerektiğine de sürekli vurgu yapmakta ve Müslümanları İslam'ı doğru algılama ve yaşamaya çağırmaktadır.

Amacı; İslam'ın ve Kur'an'ın evrensel mesajını bütün insanlığa, anlaşılabilir bir dille iletmek olan Mevdudi'nin Tefhîmü'l-Kur'an'ını ve diğer eserlerini okumak ve okutmak görevimiz olmalıdır.

(Devam Edecek)

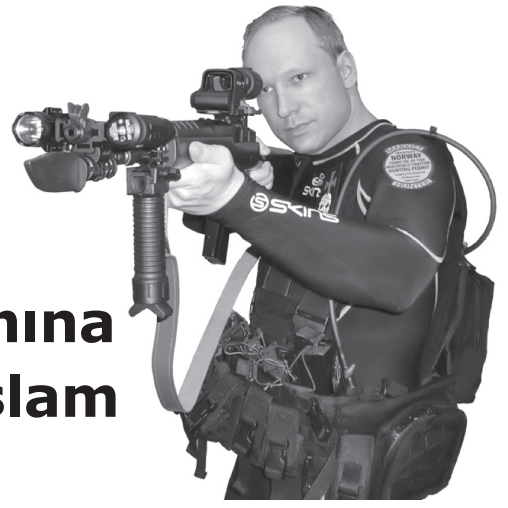
18 Abdullah Aydemir, Tefsirde İsrâiliyyât, s. 7, Beyan yay. İstanbul, 2000. Ayrıca Said Şimsek, Kur'an Kıssalarına Giriş, s.150, Yönelis yay., İstanbul, 1993.

19 Tefsirlerde yer alan İsrailiyyata bazı örnekler verelim: Allah Teâlâ'nın kainâtı yaratmaya Pazar günü başlaması ve yedinci günde bitirip o gün istirahat etmesi, Şeytanın içine gizlenerek Adem'e Havva'yı kandırmak için sızdığı hayvanın yılan olduğu ve bundan dolayı yılanın ceza olarak toprak yemeye mahkum edildiği, Hz. Süleyman (as)'ın yüzüğünü şeytanın çalması ve onun yerine geçip insanlara hükmetmesi ve Hz. Süleyman'ın (as) şeytanı etkisiz hale getirmesini anlatan hikaye, Allah'ınatı cenûb (güney) rüzgarından yaratması ve zikredemediğimiz nice rivayet....Geniş bilgi için bak: Abdullah Aydemir, Tefsirde İsrâiliyyât, Beyan yay. İstanbul, 2000

20 Mevdudi, Tefhîmü'l-Kur'an, C.5, 35.

21 Burhan Çonkor, Tefhimü'l-Kur'an'da İsrailiyyatın Ele Alınış biçimi, Sh:196

Obama'nın Norveç Katliamına Tepkisi ve ABD'nin Anti-İslam Politikası

Finian CUNNINGHAM / www.globalresearch.ca
Çev: İsmail CEYLAN

Yaklaşık doksana yakın insanın hayatını kaybettiği, Norveç'teki silahlı ve bombalı saldırının faili birkaç saat içinde yakalandı. Yakalanan kişinin Norveç vatandaşı olduğu ve sağcı fundamentalist bir Hristiyan olduğu açıklandı.

Henüz Norveç'li yetkililer bu açıklamayı yapmadan, Barrack Obama yaptığı açıklamada, bu olayın Amerika'nın terör ile olan savaşını haklı çıkardığını söyledi ve üstü kapalı olarak olayın İslami gruplar tarafından yapıldığını ima etti.

Obama Cuma günü yaptığı konuşma esnasında beyaz sarayda Yeni Zelanda Başbakanı John Key'i misafir ediyordu. Obama, konuşmasının devamında "bu tip korkunç saldırılara karşı uluslararası toplumun ortak çalışmasının öneminden bahsetti".

Daha sonra söz alan Yeni Zelanda Başbakanı ise "bu olayın global terörizmin bir eylemi olduğuna inanıyorum, terör ülkeleri küçük büyük olarak ayırt etmiyor, tüm ülkeler risk altındadır, bu olay bizim neden Afganistan'da görev aldığımızı açıklıyor, dünyanın daha barışçıl bir yer olması için biz de diğerleri gibi ABD'nin yanında olacağız" dedi.

Yerel saatle Cuma akşamı polis tarafından yakalanan 32 yaşındaki Breivik, küçük bir adada organize edilen gençlik kampını basarak 2 saat boyunca yaşları 14 ile 18 arasında değişen 84 kişiyi katletti.

Oslo'ya 20 mil uzaklıktaki adada İşçi Partisi'nin geleneksel yaz kampına yüzlerce genç katılmıştı. Yaklaşık 1,85 boyundaki saldırgan adaya geldiğinde polis kıyafeti giymişti ve tepeden tırnağa silahlıydı. Gençlere yanına gelmelerini ve etrafına toplanmalarını söyledi. Henüz iki saat önce Oslo'da bir patlama olmuş ve yedi kişi ölmüştü. Bu olaydan haberdar olan

gençler, saldırganın güvenliği sağlama amacıyla adaya gelen bir polis olduğuna inandılar ve dediklerini yaptılar. Ardından katliam başladı. Bu küçük adadaki ağaçlık alanda yaklaşık iki saat boyunca Breivik yakaladığı herkesi öldürmeye çalıştı, hatta denize atlayıp yüzmeye çalışanları da hedef aldı.

Breivik saldırıdan günler önce internete yol aldığı mesajında "inançlı bir insan, inançlı olmayan yüz bin insandan daha başarılı olabilir" diyor. Norveç'li yetkililer Breivik'in Kuzey Avrupa'daki aşırı sağcı gruplarla ilişkili olduğunu ve aşırı İslamofobik görüşlerinin olduğunu söylediler. Oslo'nun zengin bölgesinde annesiyle birlikte yaşayan saldırganın, çiftçilikle uğraştığı böylece bombayı yaparken ihtiyacı olan gübre malzemesini kolayca ve dikkat çekmeden temin ettiği öğrenildi.

Breivik'in cinayetleri tek başına işlediği ve Norveç vatandaşı olduğu birkaç saat içinde açıklandı.

Buna rağmen Obama ve misafiri, bu olayı İslami terörizm olarak yorumlayıp, vahşi propagandalarına malzeme yapmak istediler. Bu da ABD ve ortaklarının İslam korkusunu sürekli taze tutarak "terörle savaş" politikalarına gerekçe sağlamaya çalıştıklarını ve aymazlıklarını da ortaya seriyor. Her fırsatta "Müslüman dünyasını kucaklamak"tan bahseden ABD, uzayan ve hukuk dışı olan savaşların üstünü örtmek için yeryüzünde gerçekleşen tüm saldırıları İslam'la ilişkilendirmekten kaçınıyor.

Çevirmen notu: "Cennet vatan"ımızdaki gazetelerden çoğu da olaydan saatler sonra baskı yapmalarına rağmen, Obama'yı da geride bırakarak olayın "İslamcı teröristler" tarafından yapıldığı palavrasını manşetten yayınlamakta hiç bir mahsur görmediler.

Somali'deki Açlık: ABD ve Etiyopya'nın Kirli Ortaklığı

Glen FORD / www.globalresearch.ca
Çev: İsmail CEYLAN

Afrika Körfezinde on milyondan fazla insanın hayatını tehdit eden kuraklık, yiyeceği bir savaş aracı olarak kullanan ABD ve Etiyopya hükümetlerinin politika-

ları sayesinde daha da ölümcül hale geliyor. Geçen yıl ABD, Somali'deki Şebab grubuyla yardım kuruluşlarının arasını bozmaya çalıştı ve başarılı oldu. Kuraklığın merkezinde bulunan

Etiyopya ise kendisine başkaldıran Ogadin bölgesine tüm giriş çıkışları engelledi. Dışarıdan hiçbir gözlemci ve yardım kuruluşuna (buna Kızıl Haç'ta dahil) giriş izni verilmeyen bölgede yaşayan etnik Somalililer böylece açlıkla cezalandırılmış oldu.

Kenya, Cibuti, Etiyopya ve Somali'de 60 yıldır süregelen kuraklık nedeniyle yaklaşık 10 milyon insan açlıktan ölme tehlikesiyle karşı karşıya. Tüm bu zorluklar yetmiyormuş gibi, ABD ve ortakları bu aciz insanlara gelen yardımları da engelliyor ve suçu Şebab gibi yerel savaşçıların üzerine atıyor. Washington, dünyadaki en büyük savaş pazarlayıcısı ve en büyük yalancıdır. Onların iddialarının tek kelimesi bile dikkate alınmamalıdır.

Amerikalıların iddialarına göre Şebab savaşçıları gelen yardımlara engel olarak, kuraklığın etkisini daha da arttırıyor. Fakat henüz geçen

yıl Şubat ayında New York Times, manşetten ABD'nin, Somali'ye giden yardımları engellemesi nedeniyle BM görevlileri ile ters düştüğünü yazmıştı. Amerikalılar Kenya'da bulunan depolardan Somali'ye yardım götürülmesine engel oldular. Gerekçeleri ise Somali'nin yarısını kontrolünde tutan Şebab grubunun bu yardımlar sayesinde zenginleşeceği ve güçleneceği iddiasıydı. Daha sonra ABD'liler bir şartla bir miktar yardımın geçişine izin vereceklerinin söylediler. Buna göre yardım kuruluşu üyeleri Şebab kontrol noktalarından geçerken vergi ödemeyeceklerdi. Yardım kuruluşu üyeleri ise ABD'nin bu tip isteklerinin kendileri üzerinde "casus" şüphesi uyandıracağını söylediler.

ABD'nin Somali'de karşıt grupları zayıflatmak ve kontrolü ele geçirmek için yiyeceği bir savaş aracı olarak kullanması artık su götürmez bir gerçektir. Yardım kuruluşları ile Şebab'ın arası bozuldu ve ABD amacına ulaştı, işin faturasını ise aç insanlar ödüyor.

"Haritaya bakıldığında kuraklıktan en muzdarip bölge, Ogadin olarak görülüyor."

ABD güdümlü kukla Somali hükümeti ise kuraklık nedeniyle yardım gerektiğini söylemek için bu haftaya kadar bekledi. Diğer bir ABD kuklası Kenya ise Somalililerin "boş" olan yeni bir sığınma kampına alınmalarına izin vermedi. En kötüsünü ise Etiyopya yaptı ve Ogadin'e giriş çıkışları yasakladı hatta gözlemcilere bile izin vermedi. Hâlbuki Ogadin kuraklığın en şiddetli yaşandığı yer olarak biliniyor.

Ogadin'de etnik Somalililer yaşıyor ve yıllardır Etiyopya diktatörlüğüne karşı savaşıyorlar. 10 milyon insan açlıkla savaşıyor ve bunların büyük bir kısmı Ogadin'de yaşıyor (ya da şu an ölüyor). Etiyopya hükümeti uluslar arası Kızılhaç örgütü ve diğer yardım kuruluşlarının Ogadin'deki çalışmalarını durdurdu.

Şu an Obama hükümeti Etiyopya'daki diktatör yönetime Afrika'daki hiçbir rejime yapmadığı kadar para yardımı yapıyor. ABD bir telefon görüşmesiyle Ogadin'e giriş çıkışı serbest bırakabilir. Fakat böyle bir şey olmayacak çünkü Etiyopya ve ABD aynı misyonu güdüyor ve bu misyonda insani kaygılara yer yok.

Ramazan Ayı Kur'an Ayıdır!*

Ali KAÇAR
kacarali@hotmail.com

Ramazan ayı, bütün insanlık için Rahmet, merhamet ve kurtuluş ayıdır. Çünkü bu ayda, âlemlerin Rabbi olan Allah tarafından vahiy yoluyla Arapça olarak,¹ peyderpey 23 yılda Hz. Muhammed'e indirilen,² bütün insanlığı; müjdeleyen ve korkutan,³ uyarıcı, doğru yolu gösteren/hidayet eden,⁵ hakkı, batıldan ayıran,⁶ insanları zulumattan aydınlığa/nura çıkaran⁷ ve Fatiha Suresi ile başlayıp Nâs Suresi ile sona eren Allah kelamı Kur'an-ı Kerim nazil olmuştur.⁸

Ramazan ayı, halk deyimiyle on bir ayın sultanıdır. Bu on bir ay içerisinde istemeyerek de olsa işlediği günahlardan ya da istediği halde işleyemediği salih amellerden dolayı manen yıpranan mü'min, Ramazan ayında okuyacağı Kur'an'la, işleyeceği salih amellerle ve yapacağı dua ve yakarışlarla yeniden bir ruh zindeliğine kavuşma fırsatını bulacaktır. Bu nedenle, Ramazan ayı bir mü'min için, adeta bir tamir olma, rektefeye girme ayı olarak da değerlendirilebilir. Ramazan ayı arınma ayıdır; ağırlıkları bırakma, günah ve münkerden daha da uzak durma/

uzaklaşma ayıdır. Dünyaya çakılıp kalmanın, mal-mülk biriktirerek, makam ve mansıp peşinden koşarak dünyevileşmenin boş olduğu, yüklendiğimiz ya da yüklenmek için çırpındığımız bu fuzuli ağırlıklardan bir an önce kurtulunması gerektiği daha çok bu ayda anlaşılır.

Allah'ın rahmetinin ve bereketinin en yoğun olduğu aydır, bu ay! Bu aya ayrı bir anlam kazandıran ve bin aydan hayırlı olduğu Rabbimiz tarafından bize bildirilen Kadir Gecesi de, bu aydadır. Buhari ve Müslim'de, Ebu Hureyre'den (ra) nakledilen bir hadis, bu ayın ve Kadir Gecesi'nin, biz mü'minler için ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Peygamber Efendimiz (as) bu hadisinde: "Bir Kimse Kadir Gecesi'nde iman ile Allah'tan mükâfat dileyerek ibadet için kıyam ederse, önceki bütün günahları affolunacaktır" buyurmuştur. Yani, günahlarımızın affolunması için bizden istenen yaptığımız ibadetin mü'min olarak ve sadece Allah'ın rızasını umarak yapmamızdır. Hadiste geçen, "ibadet için kıyam" sözü bizim için çok önemlidir. Allah'a ibadet, kula kulluğu sona erdirerek, insanların yalnızca Allah'a kul olmasını sağlamak; kısacası, insan ile Allah arasına giren her tür müstekbir ve tağuti otorite ya da sistemlere karşı kıyam etmek anlamına gelir.

Evet, hidayet kaynağımız olan, bizleri Hakk'a/doğruya ulaştıran, hakkı bâtıldan ayırmamızı sağlayan Kur'an-ı Kerim, Ramazan ayında (Bakara, 2/185) ve mübarek bir gecede (Duhan, 44/3) inzal olmaya başlamıştır. Bu mübarek gecenin de Kadir Gecesi olduğu, Kadir Suresi'nde bize bildirilmiştir. (Kadir,

* Genç Birikim Dergisi Eylül / 2009 (124.) sayısında yayınlanmıştır.

1 Yusuf, 12/2

2 Şuara, 26/192-195

3 Fussilet, 41/4.

4 En'am, 6/92,155; A'raf, 7/2

5 Bakara, 2/2; Nisâ, 4/175.

6 Bakara, 2/185; Furkân 25/1.

7 Maide, 5/16; İbrahim, 14/1.

8 Bakara, 2/185.

97/1) Allah-u Teâlâ'nın, Kur'an'ı, okuma-yazma bilmeyen, ümmi olan Hz. Muhammed'e (as) 'Oku!' (Alak, 96/1) emri ile göndermiş olması anlamlı ve önemlidir. Gerçekten de Hz. Muhammed (as), kendisine peygamberlik gelinceye kadar, "...kitap nedir, iman nedir bilmiyordu..." (Şura, 42/52) Allah-u Teâlâ tarafından ümmi olan, okuma ve yazma bilmeyen Hz. Muhammed, (as) bütün âlemlere (Enbiya, 21/107) sonuncu peygamber olarak gönderilmiştir. (Ahzab, 33/40)

Bu mübarek ayda ne yapmalıyız ki önce kendimizi, sonra da içinde bulunduğumuz ortamı her türlü pislikten/habaisten arındırmış olalım? Çünkü Ramazan ayı arınma, şirkî pisliklerden temizlenme ayıdır; tamir olma, rektefeye girme ayıdır. İşte arınmak ve temizlenmek için, Rabbimiz, bize bu ayda oruç tutmayı emretmiştir. Oruç, İslâm'ın üzerine bina edildiği beş temel esastan birisidir. Oruç, mü'minin manen ve maddeten temizlenmesidir; oruç, kulluktur; boyun eğmedir. Oruç tutmak, Allah'a kulluğun bir göstergesidir. Kişi oruç tutmakla Allaha itaat etmiş ve Allah'a yaklaşmış olur. Oruç, bir arınma ameliyesidir; kişinin nefsinin kötü alışkanlıklardan, günahlardan temizlemesi için oruç bir fırsattır, bir imkândır. Oruç, ruhun dirilişidir. Çünkü Ramazan ayı rahmet ve mağfiret ayıdır. Oruç, sabırdır, tahammüldür; oruç zorluğa, sıkıntılara göğüs germez; oruçla Akabeler/zor geçitler aşılar. Oruç, hicrettir; insani zaafılardan, istenmeden de olsa işlenen günahlardan-münkerlerden uzak durmadır. Oruç, Rabbimiz için mahrumiyetleri ve güçlükleri göğüsleyebilmenin ve zorluklara mukavemet gösterebilmenin eğitimidir.

Ramazan orucu Hicret'in İkinci yılında ve üç aşamalı olarak biz Müslümanlara farz kılınmıştır. Rasulullah (s.a.v) Medine'ye geldiğinde, her aydan üç gün, bir de Aşure günü oruç tutardı. Sonra Allah ona Ramazan ayı orucunu farz kıldı. Nitekim Rabbimiz orucu farz kılan ayette "Ey iman edenler, sizden öncekilere yazıldığı gibi, oruç, size de yazıldı. (farz kılındı)..." (Bakara, 2/183) buyurmaktadır. Bir sonraki ayetle de, oruca dayananı, fakat tutmayanlara müsa-maha gösterildiği ve tutamadıkları her bir gün oruç için bir fakiri doyurmaları emrediliyordu. Bu ayet mealî ise şöyledir: "(Oruç) sayılı günlerdir. Artık sizden kim hasta ya da yolculukta olursa tutamadığı günler sayısınca başka günlerde (tutsun). Zor dayanabilenlerin üzerinde de bir yoksulu doyuracak kadar fidye (vardır). Kim gönülden bir hayır yaparsa bu da kendisi için hayırlıdır. Oruç tutmanız, -eğer bilirse-

niz- sizin için daha hayırlıdır." (Bakara, 2/184) Bundan bir müddet sonra, bir sonraki ayette, sağlıklı kişiler için bu izin ortadan kaldırılmış; fakat hastalar, yolcular ve buna kıyasen hamile ve emzikli kadınlar ve oruç tutmaya dayanamayan yaşlılar için bu izin devam ettirilmiştir. "Sizden kim bu aya yetişirse oruç tutsun" ayetiyle ise oruçla ilgili son emir de vahy edilmiştir (Bakara, 2/185). İmam Ahmed İbn Hanbel, Muaz İbn Cebel'in konuyla ilgili olarak şöyle dediğini nakleder: "Namaz ve oruç bugünkü haline yavaş yavaş, tedrici olarak ulaştı... Hz. Peygamber (s.a.v) Medine'ye hicret ettiğinde her ay üç gün oruç tutar, Muharrem'in onuncu günü de oruç tutardı. Daha sonra Allah, bütün Ramazan boyunca oruç tutmayı farz kıldı; fakat dayanabildiği halde oruç tutmayan bir kimsenin, fidye olarak bir günlük orucu için bir fakiri doyurmasına izin verdi. Sonraları bir günlük oruç için bir fakiri doyurma izni, yolculukta olmayan sağlıklı kişi için neshedildi." (İbn Kesir, s. 214)⁹

Peygamber Efendimiz (as) ise "Kim Ramazan orucunu, samimi bir şekilde ve yalnız Allah rızası için tutarsa, geçmiş günahları bağışlanır" buyurmaktadır. Bir başka hadiste ise "Ramazan ayı gelince cennetin kapıları açılır" demek suretiyle, mü'minlerin bu ayda daha çok amel işlemeye ve Allah'a dua etmeye teşvik edilmiştir.

Evet, Ramazan ayı, oruç ayıdır; Ramazan ayı, Kur'an ayıdır.

Kur'an-ı Kerim, Rabbimiz tarafından bizlere bir lütuf olarak indirilen yüce ilahî bir kitaptır. O kitap ki; ayetleri bizim anlamamız için kolaylaştırılmış (Kamer, 54/17), tafsilatlandırılmış (Hud, 11/1); ne önünden, ne de arkasından batılın bulaşamayacağı (Fussilet, 41/42), eşsiz, apaçık (Nisa, 4/174), eğrilikten uzak (Zümer, 39/28), Allah'ın koruduğu/muhafaza ettiği (Hicr, 15/9) bir kitaptır. Doğruluğun ve gerçeğin mutlak kaynağı Kur'an'dır. Kur'an, ilahî bir kitaptır. Kendisinden önce gelen ilahî kitapları tasdik eden/musaddık olan bir kitaptır (Maide, 5/48). İlahî kitapların sonuncusudur aynı zamanda. Kur'an, biz mü'minler için bir hayat kitabıdır; yol işaretlerini gösteren bir kılavuzdur.

Bu nedenle, her ayda olduğu gibi, bu ayda da ama diğer aylara göre daha yoğun olarak, anlamak için, hayatımıza aktarmak için Kur'an okumalıyız Çünkü bu, bizi ahsen-i takvim üzere yaratan (Tin, 95/4) Rabbimizin emridir. Nitekim Rabbimizin ilk inzal ettiği ilk sure 'Oku!' emriyle başlamaktadır. (Alak, 96/1) Bu 'oku!' emri bizim

9 Mevdudi, Tefhim'ul-Kur'an, ilgili ayetin tefsiri.

için çok önemlidir. Üstelik bu 'Oku!' emri daha sonraki surelerde de tekrarlanmıştır. Nitekim Ankebût Suresi'nin "Kitaptan sana vahyolunanı oku!" (Ankebut, 29/45) ayeti ile Neml Suresi'ndeki "Müslümanlardan olmam ve Kur'an'ı okumam emredildi" (Neml, 27/92) anlamındaki ayet de Kur'an'ın okunmasını emreden ayetlerden sadece ikisidir. Bu ayetlerden de anlaşılıyor ki, Kur'an'ı okumak Rabbimizin bize bir emridir. Biz mü'minler bu emri nasıl yerine getireceğiz yani Kur'an'ı nasıl okuyalım ki, Rabbimizin bu emrini yerine getirmiş oluruz. Elbette günümüzde çokça yapıldığı gibi Kur'an'ı yüzünden okumak önemlidir. Ama acaba 'oku!' emrinde bizler sadece yüzünden okumayı mı anlayacağız. Oysa yine Kur'an'a ve Allah Rasul'ü Hz. Muhammed (as)'in hayatına ve emirlerine baktığımızda, 'Oku!' emrinden sadece yüzünden okumayı anlamamamız gerektiğini görmekteyiz. Çünkü Kur'an-ı Kerim, ümmi olan yani okuma ve yazma bilmeyen bir Peygambere geldiğine göre, 'Oku!' emrinden sadece yüzünden okumayı anlayamayız, anlamamalıyız. Zaten, yine ilk inen surelerden birisi olan Muzemmil Suresi'nde Rabbimiz Kur'an'ı tertil üzere okumamızı (Muzemmil, 73/4) emrediyor. "Tertil" kelimesi; Kur'an'ı tane tane, yavaş yavaş, kelime ve harflerine hakkını vererek; anlamını bozmayacak bir şekilde okumak demektir. Bu emir, Medine'de inen bir surenin bir ayetinde geçmiyor; Bu ayet, Mekke'de, üstelik Mekke'nin ilk dönemlerinde ve ilk inen ayetlerden birisiyle gelen bir emirdir. Çünkü Müslümanlar tarafından yüklenilecek görev çok ağır ve ciddi sorumluluk taşıyan bir görevdi. Bu nedenle işin henüz başlangıcında iken, henüz yeni bir toplum inşa olunurken çok sıkı tutulması gerekiyordu. Zaten aynı surenin bir sonraki ayetinde "Biz sana ağır bir söz vahy edeceğiz" (Muzemmil, 73/5) buyurulmaktadır.

"Biz Kur'an'ı, insanlara dura dura okuyasın diye ayet ayırdık ve onu peyderpey indirdik" (İsra, 17/106) ayeti ile "Kendilerine kitap verdiğimiz kimseler (den bazısı) onu, hakkını gözeterek okurlar. Çünkü onlar, ona iman ederler" (Bakara, 2/121) ayeti de, Kur'an'ın nasıl okunması gerektiği, bize Rabbimiz tarafından açıkça bildirilmiştir. Demek ki, kitabı okumak, kitaba güvenmekle/inanmakla alakalıdır. Yani Kitabı okumayan ona asla güvenmiyor yani inanmıyor demektir. Çünkü kişinin Kur'an'ı Kerim'e yaklaşımı onun imanı ile doğru orantılıdır. Kitabı hakkıyla, ayetin tabiriyle hakkını gözeterek okumak demek; onu takip etmek, gösterdiği yolda yürümek, leh ve aleyhimizde

de olsa ona uymak, tabi olmak demektir. Elbette ki Kur'an'a uymak için de, onu anlamak lazımdır. Günümüzde çoğu insanın yaptığı gibi sevap kazanmak için anlamını bilmeden, üzerinde düşünmeden Kur'an'ı Arapça orijinalinden okumak onu hakkıyla, hakkını vererek okumak değildir. Kur'an'ı hakkıyla okumak demek, onu anlamaya çalışmak ve emir ve nehiylerine uymakla, tabi olmakla olur.

Demek ki biz mü'minler, Kur'an'ı anlayarak, üzerinde düşünerek, Arapçasını anlamıyorsa mealini ve tefsirini okuyarak anlamaya çalışmalıyız. Zamanımız yok demeyeceğiz. Nelere ve nerelere zaman ayırmıyoruz ki! O halde Kur'an'ı, anlamak ve ona tabi olmak için okumak, mü'minler olarak üzerimize düşen en önemli bir mükellefiyet olmalıdır. Bu mükellefiyet, aynı zamanda Peygambere de tabi olmayı gerektiren bir mükellefiyettir. Çünkü Kur'an'ı bize getiren, ona ilk tabi olan ve onu ilk yaşayan ve uygulayan peygamberdir. Yani Kur'an'ın ilk uygulayıcısı Hz. Peygamber (as)'dir. Dolayısıyla namazda, hacda, oruç tutmada ve diğer uygulamalarda nasıl peygamberi kendimize örnek alıyorsak, Kur'an okumada da peygamberi kendimize örnek almalıyız. Eğer, Kur'an'ı anlayacak şekilde okumaz ve onu günlük hayatımızda yaşanılır hale getirmezsek, sadece Kur'an'a değil, onu getiren ve onun ilk uygulayıcısı olan peygambere de itaat etmemiş oluruz. Bugün, "ben peygamber aşığım", "canım kurban olsun senin yoluna" diyen bizler, Kur'an'ı göz ardı edersek, onu bize getiren peygamberi de göz ardı etmiş oluruz.

Kur'an'ı göz ardı edenleri ise, Hz. Peygamber (as); "Peygamber der ki: "Ya rabbi! Kavmim, Kur'an'ı terk edilmiş bıraktı" (Furkan, 25/30) şeklinde şikâyet ediyor. Terk edilmiş yani 'mehcur' bırakılmış. Elbette "mehcur-terk etmek" sadece "onu reddetmek" anlamına gelmez. Ne demektir Kur'an'ı 'mehcur' bırakmak? Kur'an hükümleri hayattan uzaklaştırılıp, sadece rafalarda muhafaza edilen bir süs eşyasına dönüştürülürse; hayattan kovulup, sadece hastalara ve ölümlere okunan bir kitap haline getirilirse; apaçık ve anlaşılır olduğu halde, anlaşılabilir" denilirse, o zaman, Kur'an, 'mehcur' bırakılmış olunur. Gözyaşları içerisinde dinlenen Kur'an'ın, bizzat bireysel, ailevi ve toplumsal hayatı tanzim etme yönü görmezlikten gelinirse, Kur'an, 'mehcur' bırakılmış olur.

Kur'an; okul, iş, evlilik, eş, çocuk, çocukların geleceği, tatil, ev, otomobil, rütbe, makam,

maaş, terfi... deyip hayatı bunlar üzerinde inşa etmeye karşılık, Kur'an'ı bir tablo gibi duvara asmak veya sadece cenezelerde veya belirli gecelerde "formalite yerine gelsin" türünden okunursa, 'mehcur' bırakılmış olur.

Müslümanlık lafla olmaz. Ben Müslüman'ım diyen bir kimse, Allah kelamı olan Kur'an'ı, yaşamak için, ona uymak, ona tabi olmak için, günlük hayatını ona göre tanzim etmek için okumalıdır.

Allah'ın Rasulü de Kur'an okumaya çok önem vermiş; hem kendisi çokça Kur'an okumuş, hem de Kur'an okunmasını bizlere de emr etmiştir. Hz. Aişe validemizin belirttiği gibi 'O'nun ahlakı Kur'an'dı.' Nitekim kendisi şöyle buyuruyor;

"Kur'an'ı öğrenin ve okuyun." (Tirmizî, Fedâilül-Kur'an, 2),

"Sizin en hayırlınız Kur'an'ı öğrenen ve öğrendir." (Tirmizî, Fedâilül-Kur'an, 15).

"Kur'an'ı okuyunuz çünkü Kur'an, kıyamet gününde kendisini okuyanlara şefaate edecektir." (Müslim, Müsâfirîn, 252),

"Ancak iki kişiye gıpta edilir. (Bunlardan birincisi), Allah'ın kendisine Kur'an'ı öğrenme imkânı verdiği kimsedir. Bu kimse, gece gündüz Kur'an'ı okur ve hükümleriyle amel eder..." (Müslim, Salâtü'l-Müsâfirîn, 266)

"Kur'an'dan ezberinde bir şey bulunmayan kimse harap olmuş ev gibidir" (Tirmizî, Fedâilül-Kur'an, 18) anlamındaki hadisler Kur'an okumanın ve onu anlamamanın önemine değinmektedir.

Evet, Kur'an'ı mutlaka okumalıyız. Okumaktan maksat ise, onu mutlaka anlamaya çalışmak olmalıdır. Anlamaktan maksat ise, Kur'an'ın emir ve yasaklarına uymaktır. Yüce Rabbimiz A'râf suresinin 3. ayetinde "Rabbinizden size indirilene uyun" emriyle Kur'an'a uymamızı emretmektedir. Zaten Kur'an'a saygı, Kur'an'ı okuduğumuz, anlamaya ve hükümlerini uygulamaya çalıştığımız zaman gerçekleşmiş

Kur'an'-ı Kerim okuyuşumuz hayatımızı mutlaka değiştirmeli, yanlış ve hatalarımızı düzelterek, bizi münker ve habaisten uzaklaştırarak mü'mince yaşamamızı sağlayacak tarzda olmalıdır. Aksi halde, kişinin düşünce, ahlâk ve davranışlarında hiçbir değişiklik meydana getirmeyen ve onun, Kur'an'ın yasakladığı şeyleri yapmaya devam etmesini engellemeyen bir okuma, gerçek müminin okuyuşu değildir.

olur. Aksi takdirde Peygamberimizin, "Ahir zamanda Kur'an'ı okuyan ancak okudukları gırtlaklarını aşmayan (okuduklarına inanıp onunla amel etmeyen) bir topluluk gelecektir" (Ahmed, II, 621) anlamındaki hadisinde ifadesini bulan ika-za muhatap oluruz.

Kur'an'-ı Kerim okuyuşumuz hayatımızı mutlaka değiştirmeli, yanlış ve hatalarımızı düzelterek, bizi münker ve habaisten uzaklaştırarak mü'mince yaşamamızı sağlayacak tarzda olmalıdır. Aksi halde, kişinin düşünce, ahlâk ve davranışlarında hiçbir değişiklik meydana getirmeyen

ve onun, Kur'an'ın yasakladığı şeyleri yapmaya devam etmesini engellemeyen bir okuma, gerçek müminin okuyuşu değildir. Böyle kimseler hakkında Hz. Peygamber (s.a) şöyle buyurmuştur: "Kur'an'ın haram kıldığını helal kılan, aslında hiç Kur'an'a inanmamış gibidir." (Tirmizî, Süheyb Rûmî'den rivayet etmiştir.) Böyle bir okuyuş, kişinin nefis ve ruhunu ıslah edip güçlendirmeyen, aksine onu Allah'a karşı daha küstah yapar. Hz. Peygamber (s.a), bir başka hadisinde; "Kur'an sizin lehinize de, aleyhinize de bir şahittir" buyurmuştur. Yani! "Eğer Kur'an'a doğruca uyarırsanız, o sizin lehinize bir şahit olur." Fakat eğer bu kitap size ulaşmış, siz de onu okumuş ve rabbinizin sizden neler istediğini, neleri yasaklayıp neleri emrettiğini öğrenmiş, sonra da ona aykırı bir tavır içine girmişseniz, o zaman bu kitap sizin aleyhinize bir şahit olur.

Kur'an'ı, lehimizde şahit olacak şekilde okumalıyız. Eğer Kur'an okuyuşumuz, bizleri, münkerden, kötülüklerden ve günahlardan uzaklaştırıyorsa, bizi canlandırıyor ve bize hayat veriyorsa (Enfal, 8/24) bu okumaya devam etmeliyiz. Aksi halde ise, okuyuşumuzu mutlaka düzeltmeliyiz. Ölümlü bir dünyada yaşıyoruz; ömür de tıpkı sayılı günler gibi bir gün mutlaka bitecek ve bizler Allah'ın huzuruna hesap vermek üzere çıkacağız. Hesap verirken ya yüzleri ıslıl ıslıl parlayanlardan oluruz ya da yüzleri asık olanlardan (Kiyame, 75/22-24) oluruz. Tercih bize aittir.

Üç Ayları Nasıl İhyâ Etmeli? - III

Muhammed Zahid RAMAZANOĞLU

Yazı dizimizin ilk iki bölümünde İslâm'ın zaman kavramına bakışını aktarıp, Üç aylar'dan Recep ve Şa'ban ayı hakkında bilgi vermiş ve bu iki ay içinde kutsal addedilen geceler hakkında mülahazalarımızı arzetmiştik. Bu sayımızda da 11 ayın sultanı olarak nitelenen Ramazan ayı ve Kadir gecesini hakkında bilgi vereceğiz. Tevfik Allah (cc)'dandır.

3- RAMAZAN AYI: Kameri aylardan dokuzuncusu ve Müslümanların oruç tutmakla mükellef oldukları, dinimizce yüce ve kutsal kabul edilen ay'a denilir. Ramazan, arapça bir kelimedir. Bu mübarek ay'a Ramazan isminin verilmesindeki hikmetler hakkında âlimlerden şu görüşler gelmiştir:

a- Yaz sonunda, güz mevsiminin evvelinde yağıp yeryüzünü tozdan temizleyen yağmur manasına "ramdâ" kelimesinden alınmıştır. Bu yağmurun yeryüzünü temizlediği gibi, Ramazan ay'ı da mü'minleri günah kirlerinden temizler. Nitekim bir hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz (s.a.s); Kim inanarak ve alacağı sevabı Allah'tan bekleyerek Ramazan orucunu tutarsa, geçmiş günahları bağışlanır¹ buyurmuştur.

b- Güneşin şiddetli hararetinden taşların yanıp kızması anlamına olan "ramad" kelimesinden alınmıştır. Böyle kızgın yerde yürüyenin ayakları yanar, zahmet ve meşakkat çeker. Bunun gibi oruç tutan kimse de açlık ve susuzluğun hararetine katlanır, meşakkat çeker, içi yanar. Kızgın yer orada yürüyenlerin ayaklarını yaktığı gibi, Ramazan da mü'minlerin günahlarını yakar, yok eder.

c- Kılıcın namlusunu veya ok demirini inceltip keskinleştirmek için yalabık, iki taşın arasına koyup döğmek anlamına olan "ramd"dan alınmıştır. Bu ay'a Ramazan isminin verilmesi de Arapların bu ayda silahlarını bileyip hazırladıklarından dolayıdır.²

Ramazan kelimesinde; temizlik, yanmak ve keskinlik anlamları vardır. Ramazan ayında oruç ve diğer ibadetlerle Allah'a yönelen mü'minler, günahlarından temizlenir, arınır, bilinçlenir, iman ve ahlâk bakımından keskinleşir, kuvvetlenir.

Ramazan ayını değerli yapan özelliklerin başında Kur'an-ı Kerim'in Ramazan ayında indirilmeye başlanması gelir. Kur'an'ın Ramazan ayında indirildiği Bakara suresinin 185. ayetinde şöyle ifade edilmektedir: "O Ramazan ayı ki, Kur'an o ayda indirildi." Kur'an'ın Ramazan ayında indirildiğinin bildirildiği cümlelerin hemen akabinde, "İçinizden kim bu aya ulaşırsa oruç tutsun" buyrularak, orucun Ramazan ayında tutulması emredilmiştir. Ramazan orucu, Bakara suresinin 183-184. ayetlerinin inmesiyle hicretin ikinci yılında Bedir savaşı öncesinde Şâban ayında farz kılınmıştır.³

Oruç; Farsça'dan Türkçe'ye geçmiş bir kelimedir. Kelimenin aslı "Roze"dir. Bu kelime Türkçe'ye önceleri "Oruze" (Günlük) olarak geçmiş, daha sonra "Oruç" halinde kullanılmaya başlanılmıştır. Arapça karşılığı savm veya siyam'dır. "Savm" kelimesinin lûgat manası: Yeyip-içmekten kendini tutmak, imsak, hareketsiz

2M. Hamdi Yazır, Hak Dini Kur'an Dili, c.1, Sh:507, Çelik-Şura Yayınları, İstanbul

3 Geniş bilgi için bak: TDV İslam Ansiklopedisi, 'Oruç' Maddesi, c.33, Sh:417 ve devamı, İstanbul-2007

kalmak ve herşeyden el-etek çekmektir.⁴ İslâmî ıstılahta "ikinci fecirden (fecd-i sadıktan) itibaren güneşin gurûbuna kadar; yemekten, içmekten, cinsi münasebetten ve orucu bozan diğer şeylerden, Allahû Teâla (cc)'ya kulluk niyyeti ile nefsi men etmeye"⁵ verilen isimdir. Malum olduğu üzere, oruç; yalnız bedenle yapılan ibadetler cümlesindendir. Dolayısıyla her mükellefin nefsi için "farz-ı ayn"dır. Resûl-i Ekrem (sav): "Bir kimse, başka bir mükellefin yerine oruç tutamaz. Yine bir kimse, başka bir mükellefin yerine namaz kılamaz"⁶ hükmünü beyan buyurmuştur. Zira oruçta; sürekli olarak kötülüğü emreden "Nefs-i Emmare'yi" kahretme sözkonusudur.

Resûl-i Ekrem (sav)'in: "Oruç insanı cehennem ateşinden koruyan bir kalkandır; tıpkı sizi harpte ölüme karşı muhafaza eden bir kalkan gibi"⁷ buyurduğu bilinmektedir. Malûm olduğu üzere oruç; mükellefi her türlü şehvetten alıkoyma ve ihlâsı artıran bir ibadettir. Açlığa, susuzluğa ve nefsin diğer arzularına boyun eğmemek ve direnmek açısından da oldukça önemlidir. Allahû Teâla (cc)'ya iman eden ve O'nun uğrunda cihad'a karar veren mü'min oruç ibadeti ile kuvvetli bir iradeye sahip olur. Hicrî Takvim; ayın hareketlerine göre değiştiği için, her yıl diğerine nisbetle on veya onbir gün önce gelir. Dolayısıyla insan bazen (-30) derecede, bazen de (+40) derecede oruç tutar. Bu bir anlamda mükellefin "Dondurucu bir soğukta ve kavurucu bir sıcakta dahi, Allahû Teâla (cc)'nın emirlerine uymaya hazırım" taahhüdünde bulunmasıdır. Ayrıca bir ay süre ile; nefsinin bütün şehvetlerini terketmesi oldukça önemli bir hadisedir.⁸

Resûl-i Ekrem (sav)'in: "Oruç bir kalkandır. Oruçlu kem (kötü) söz söylemesin. Oruçlu, kendisiyle itişmek ve dalaşmak isteyen iki defa "Ben oruçluyum" desin. Ruhum yed-i kudretinde olan Cenab-ı Hak'ka (cc) yemin ederim ki; oruçlu ağzın (açlık) kokusu, Allah indinde misk kokusundan daha temizdir. Cenab-ı Hak (cc) buyurmuştur ki; "Oruçlu kimse benim (rızam) için yemesini, içmesini, cinsi arzusunu bırakmıştır. Oruç doğrudan doğruya bana edilen (riya ka-

rışmayan) bir ibadettir. Onun (sayısız) ecrini de doğrudan doğruya ben veririm. Hâlbuki başka ibadetlerin hepsi on misliyle ödenmektedir"⁹ buyurduğu bilinmektedir.

Ramazan rahmet, mağfiret ve bereket ayıdır. Ramazan ayının rahmet, mağfiret ve bereket ayı olduğu ve bu ayın özelliklerini Peygamberimiz ahabına yaptığı şu konuşmada veciz olarak şöyle ifade etmiştir: Sahabeden Selman el-Farîsî (r.a.) anlatıyor: Allah'ın elçisi Şâban ayının son günü bize bir konuşma yaptı ve şöyle buyurdu: "Ey insanlar! Bereketli ve büyük bir ayın gölgesi üzerinize düşmüştür. Bu öyle bir ay ki, onda bin aydan daha hayırlı olan bir gece vardır. O öyle bir ay ki, Allah o ayda oruç tutmayı farz kılmış, gecelerini nafil ibadet (teravih namazı) ile geçirmeyi teşvik etmiştir. Kim Ramazan ayında hayır işlerse, Ramazan ayı dışında farz bir ibadeti yapan kimse gibi sevap kazanır. Kim Ramazan ayında bir farzı eda ederse, Ramazan ayı dışında yetmiş farzı eda eden kimse gibi sevap kazanır. Ramazan ayı sabır ayıdır. Sabrın sevabı ise cennettir. Ramazan, yardım etme ve ihsanda bulunma ayıdır. Bu ayda mü'minin rızkı artar. Kim bu ayda oruç tutan bir mü'mine iftar yemeği verirse bu, günahlarının bağışlanması ve cehennem ateşinden azat olmasına vesile olur, iftar verdiği kimsenin oruç ile kazandığı kadar sevap kazanır, oruç tutanın sevabında da eksilme olmaz." Sahabe, "Ey Allah'ın elçisi! Hepimiz iftar verecek güce sahip değiliz ki" dedi. Bunun üzerine Hz. Peygamber, "Allah, bu sevabı bir tek hurma veya bir bardak su veya bir içimlik süt ikramı ile de verir" buyurdu. (Konuşmasına şöyle devam etti): "Ramazan, evveli rahmet, ortası mağfiret ve sonu cehennem ateşinden kurtulma ayıdır. Kim bu ayda işçisinin/hizmetçisinin işini hafifletirse, Allah onu bağışlar ve cehennem ateşinden azat eder. (Ey insanlar!) Ramazan ayında dört şeyi çok yapın. Bunlardan ikisi ile Rabbinizi razı edersiniz. Diğer ikisine ise sizin ihtiyacınız var. Rabbinizi razı edeceğiniz şeyler; kelime-i şahadet ve tövbe-i istiğfardır. Sizin muhtaç olduğunuz iki şey ise, Allah'tan cenneti ister, cehennemden O'na sığınırsınız. Kim oruç tutan bir mü'mine su ikram ederse, Allah da onu benim (Kevser) havuzumdan içirir. Bu havuzdan içen cennete girinceye kadar bir daha susamaz."¹⁰

'Evveli rahmet, ortası mağfiret ve sonu cehennem ateşinden kurtulma ayı' olan Ramazan

4 İbn-i Abidin - Reddû'l Muhtar Ale'd Dürri'l Muhtar - İst: 1983, C: 4, Sh: 228. Ayrıca Molla Hüsrev - Dürerû'l Hükkam fi şerhi Gureri'l Ahkam - İst: 1307 C: 1, Sh: 196

5 Şeyh Nizamüddin ve bir heyet - El Feteva-ı Hindiyeye - Beyrut: 1400, C: 1, Sh: 194.

6 İbn-i Hümmam - Fethû'l Kadir - Beyrut : 1315 D. Sadr Mtb. C: 2, Sh: 85.

7 Sünen-i Nesai - İst: 1401, Çağrı Yay. C: 4, Sh: 167, (K. Savm: 43)

8 Yusuf Kerimoğlu, Emanet ve Ehliyet (İslam İlmihali), c.1,Sh:406, Misak Yayınları, Ankara-2006

9 Abdu'l Latifi'z Zebidi - Sahih-i Buhari Muhtasarı, Tecrid-i Sarih tercemesi ve şerhi - Ankara: 1974 (3 bsm) C: 6, Sh: 248, Had. No: 897.

10 İbn Huzeyme, Beyhakî, İbn Hibbân, bk. Münzirî, et-Tergîb ve't-Terhîb, II, 94-95

ayında farz oruç haricinde; teravih ve gece namazı kılmak, itikâfa girmek, mukabele okumak, sadaka vermek, dua etmek ve sahura kalkmak tavsiye edilmiştir. Bu tavsiyelerden teravih namazı ve mukabele okumak hakkında bilgi verelim:

Teravih Namazı: Teravih, Ramazan ayına mahsus olmak üzere yatsı namazından sonra kılınan nafil bir namazdır. Hz. Peygamber Ramazan'da birkaç gece teravih namazı kıldır-mış, sonra da farz kılınır endişesiyle bırakmış¹¹, fakat "Kim Ramazan'ın faziletine inanarak ve sevabını Allah'tan bekleyerek teravih namazını kı-larsa, geçmiş günahları bağışlanır."¹² buyurarak Müslümanları bu namaza teşvik etmiştir.

Bir başka hadis-i şerifte teravih namazı kılmanın önemi ve sünnet olduğu şu şekilde ifade edilmiştir: "Allah Ramazan ayında oruç tutmanızı farz kıldı. Ben de Ramazan gecelerinde kıyam etmenizi (teravih namazı kılmanızı) sünnetim olarak teşvik ettim. Kim inanarak ve sevabını Allah'tan umarak ihlâs ile oruç tutar ve kıyam ederse (teravih namazını kıalarsa) annesinden doğduğu günkü gibi günahlarından temizlenir."¹³

Rivayetler Hz. Peygamber'in teravih namazını oldukça uzun tuttuğunu ve Ramazan gecelerini de ibadetle geçirdiğini göstermektedir.¹⁴

Hanefilere göre, teravih namazı 20 rekât'tir ve sünnet-i müekkededir. 20 rekât sayısı Hz. Ömer (r.a.)'ın uygulamasına dayanır. Hz. Ömer, Sahabeyi Ubey İbn Ka'b'ın imamlığında bir araya toplayarak 20 rekât olmak üzere teravih namazını kıldırmış ve Sahabeden hiç kimse de buna itiraz etmemiştir. Bu durum, onların bu konuda bildikleri bir şeyin olduğunu gösterir. Sahabenin bu şekilde Hz. Ömer'in yaptığını güzel görerek muvafakat etmeleri, onların bu konudaki icmâlarını göstermektedir. Âlimler bu hususta Hz. Muhammed (s.a.v.)'in şu hadisine göre hareket etmişlerdir: "Benden sonra benim sünnetimden ve raşit halifelerin sünnetinden ayrılmayın."¹⁵

Diğer yandan Abdullah b. Abbas (r.a.)'ın Ramazan ayında teravih namazını yirmi rekât ola-

rak kıldığı ve arkasından da üç rekât vitir namazını kıldığı rivâyet edilmiştir. İmam Ebû Hanife'ye Hz. Ömer (r.a.)'ın bu hususta yaptığı uygulama sorulunca, şöyle demiştir: "Teravih namazı hiç şüphesiz müekked bir sünnettir. Hz. Ömer, bu namazın cemaatle ve yirmi rekât kılınmasını şahsi bir ictihadı ile yapmadığı gibi, bir bid'at olarak da emretmemiştir. O, kendisinin bildiği şer'î bir esasa ve Hz. Muhammed (s.a.v.)'in bir vasiyetine dayanarak böyle yapmıştır."¹⁶

Hz. Muhammed'in teravih namazını sekiz rekât olarak kıldığı yönünde rivâyetler de bulunmaktadır. Bunların başında, Hz. Aişe Validemizin, "Hz. Peygamber, ne Ramazan'da ne de Ramazan dışında 11 rekâtтан (8 teravih artı 3 vitir) fazla kılmazdı."¹⁷ rivayeti gelmektedir. Bu rivayet ve benzeri delillerden hareketle, teravih namazını 8 rekât kılan Müslümanlar kınanmamalıdır.

Memleketimizde Teravih namazı, diğer namazlara nispetle biraz seri kılınır. Ama bu, harflerin mahreci anlaşılacak şekilde bozuk bir telaffuzla kılınabilir anlamına gelmemelidir. Teravih namazı kılınırken, ister kısa sureler okunsun isterse de hatim takip edilsin, ayetlerin tertil üzere okunması ve namazın da ta'dîl-i erkana riayet edilerek kılınması/kıdırılması gerekir. Yoksa yarış yapar gibi çok süratli bir şekilde ayetleri okumak, rûkû ve secdeleri verip veriştirmek kat'iyen doğru değildir.

Maalesef, son senelerde halk arasında "jet imam" tabir edilen kimseler türemiştir; teravih namazının ciddiyetine ve sıhhatine dokunacak manzaralar sergilenmektedir. Mü'minler, bu hususta temkinli davranmalı; teravih namazında ayetlerin tertil üzere okunmasına ve ta'dîl-i erkanın gözetilmesine dikkat etmelidirler.

Mukabele Okumak ve Hatim Yapmak:

Rasûlullah Ramazan'da her zamankinden daha fazla Kur'ân ile meşgul olmuştur. Zira Allah onu bu ayda indirmiştir. Ramazan'ın her gecesinde Hz. Peygamber Cebrail ile birlikte karşılıklı Kur'ân talimi (mukabele) yapmış ve her Ramazan'da Kur'ân'ı baştan sona hatmetmiştir. İbn Abbas rivâyet ettiği bir hadiste bunu ifade etmektedir: "...Cebrail, Ramazan'ın her gecesinde Hz. Peygamber ile buluşur, (karşılıklı) Kur'ân okurlardı. Bundan dolayı Nebi (s.a.) Cebrail (a.s.) ile buluştuğunda esmek için engel tanımayan bereketli rûzgârdan daha cömert davranırdı."¹⁸ Allah

11 Mâlik b. Enes, Muvatta, Salât fi Ramazan 1; Buhârî, Salâtü't-terâvih 1, Cum'a 29, 5; Müslim, Musâfirîn, 177; Ebû Dâvûd, Salât 318; Nesâî, Kiyâmu'l-leyl 4.

12 Buhârî, İmân 37; Müslim, Musâfirîn 173, 174; İbn Mâce, İkâmet 173, Sıyâm 3, 39, 40; Ebû Dâvûd, Ramazan 1; Tirmizî, Savm 1; Nesâî, Kiyâmu'l-leyl 3, Sıyâm 39, 40, İmân 31, 32.

13 Ahmed b. Hanbel, Müsned, I, 191. İbn Mâce, İkâmet 173; Nesâî, Sıyâm 40.

14 Zeynep Şahin, Günler İle İlgili Hadisler, Sh:96, Basılmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul-2007

15 Tirmizî, İlim, 16; İbn Hanbel, IV, 126

16 Et-Tahtavî, Hâşiye, 334, Mevsili, el-İhtiyar 1/68; Muhammed Said es-Sağarcı, el-Fıkhu'l-Hanefi 1/225-226.

17 Buhari, menakib 23; Müslim, fazail 77

18 Buhârî, Bed'ü'l-vahy 5, 6, Savm 7, Menâkıb 23, Fezâilü'l-Kur'ân 7, Edeb 39; Müslim, Fezâil 48, 50;

Rasûlû'nün vefat ettiği sene bu Kur'ân arzının iki defa gerçekleştiği haber verilmektedir.¹⁹

Mutluluk vericidir ki Ramazan ayında hatim indirmek, mukabele okumak halkımız arasında yaygındır. Ancak anlamadan sadece teberrüken yani sevap kazanmak için okuma hâkimdir. Kimileri, asıl olan okumaktır, çünkü Kur'ân okumak da ibadettir, anlaşılın veya anlaşılmasın hükmü değiştirmez, okuyan sevap kazanır, demişlerdir. Aslolan ise, Kur'ân'ı anlayarak-anlamaya çalışarak-okumaktır. Nitekim Kur'ân'da: "Kendilerine kitap verdiğimiz kimseler kitabı hakkıyla okurlar. Çünkü onlar, o kitaba inanırlar. O kitabı görmezden gelenler ise zarara uğrayanlardır." (Bakara/121) buyurulmaktadır. Kitabı hakkıyla okumak demek; onu takip etmek, gösterdiği yolda iz sürmek, ona uymak demektir. Tabi ki uymak için anlamak/anlamaya çalışmak lazımdır. Günümüzde çoğu insanın yaptığı gibi sevap kazanmak için anlamını bilmeden Kur'ân'ı Arapça orijinalinden okumak onu hakkıyla okumak değildir. Kur'ân'ı hakkıyla okumak demek onu anlamaya çalışmak ve ayırım yapmadan her ayete kesin itaatle olur. İsterse bu ayet, onun çıkarlarına veya düşüncelerine uygun gelmesin. Günümüzde Müslümanım diyen herkes Kur'ân'ın Allah sözü olduğunu kabul eder. Fakat ona, işine gelmeyen bir ayet okunduğu zaman onu kaale almaz. Veya çarpıtır. İşte böyle yapanlar Kur'ân'a inanmıyorlar demektir.

Allah Teala, Kur'ân'ın nasıl okunması gerektiğini şöyle açıklamıştır: "Ey örtünüp bürünen! Gecenin yarısında, istersen biraz sonra, istersen biraz önce kalk ve ağır ağır Kur'ân oku. Biz, sana, taşıması ağır bir söz (bir görev) yükleyeceğiz. Gece kalkmak daha dokunaklı ve o okumak daha etkilidir. Gündüzün, seni alıkoyacak bitmez tükenmez işlerin vardır. Rabbinin adını an; her şeyi bırakıp yalnız O'na yönel. O, doğunun da batının da Rabbidir; O'ndan başka tanrı yoktur. Öyleyse O'nu kendine vekil tut."²⁰

Bu ayetlerde net olarak görüldüğü gibi Kur'ân-ı Kerim'i okumak için bazı şeylere dikkat etmek gerekir. Öncelikle zihnin rahat ve berrak olduğu bir zaman dilimi seçilmelidir. Allah Teala bu zamanın "gece" olduğunu bildirmektedir. Biraz uyuduktan sonra zaman zihin dinlenmiş ve rahatlamış olur. İşte tam bu zamanda Kur'ân okunmalıdır, ayetlerde belirtildiği gibi: Ağır ağır ve düşünce düşünce... Rabbinin kelâmı ile baş başa kaldığı anlar, bir Müslüman için paha biçilmez anlardır. Öyleyse bu anları uzun tutmak gerekir.

Öyleyse Ramazanda "birkaç hatim indirebilmek" uğruna rabbimizin kelâmını zayi etmeye- lim. Gayemiz; anlamak, yaşamak ve yaşatmak olsun Kur'ân okurken. Bu yüzden anlamadıkça, hazmetmedikçe ilerlememeye çalışalım. "Biz Kur'ân'ı on ayet on ayet alırdık ve aldığımız on ayeti hayatımıza aktarmadan diğer on ayeti almaktan kaçınırdık." diyen Abdullah İbn Mes'ud (ra) gibi... "Biz Kur'ân'dan evvel imanı elde etmeye çalıştığımız uzun bir dönem yaşadık. Kur'ân sûre sûre nazil oluyordu. Bu sûrelerin helâl ve haramını, emir ve yasaklarını öğrenirdik. Şimdi ise imandan evvel Kur'ân'a yapışan, Fatiha suresinden başlayarak sonuna kadar okuyan, fakat Kur'ân'ın emri nedir, yasağı nedir ve neyin yanında durmak gerekir; katiyyen bilmeyen, okuduğu Kur'ân ayetlerini çürük hurmalar gibi sağa – sola serpen nice kişiler görüyorum." diyen Abdullah İbn Ömer (ra) gibi "şuurlu" bir şekilde Kur'ân'a yaklaşmalıyız.²¹

Ramazan ayının önemi ve bu ayda yapılması tavsiye edilen ibadetleri anahatlarıyla aktardıktan sonra Kur'ân'da adı geçen tek gece olan, Kadir gecesi hakkında bilgi vermeye çalışalım:

Kadir Gecesi: Kur'ân-ı Kerim'in inmeye başladığı Ramazan ayının yirmi yedinci gecesi İslam'da en kutsal ve faziletli gecedir. Kadir gecesi, içerisinde Kadir gecesi bulunmayan bin aydan daha hayırlıdır. Kur'ân-ı Kerim'de bu gecenin faziletini belirten müstakil bir sûre vardır. Bu sûrede yüce Rabbimiz şöyle buyurmaktadır: "Doğrusu biz Kur'ân'ı Kadir gecesinde indirmişizdir. Kadir gecesinin ne olduğunu sen bilir misin? Kadir gecesi bin aydan hayırlıdır. Melekler ve Cebrail o gecede Rablerinin izniyle her türlü iş için inerler. O gece, tan yerinin ağarmasına kadar bir esenliktir" (Kadir, 1-5).

Özellikle Kur'ân'ın bu gecede indirilmesinin geceyi şerefliendirdiğini ve kadrini yücelttiğini ifade etmek üzere bu isim verilmiştir. Bu sure inmeden önce gecenin böyle bir ismi yoktu.²²

Sözlükte kadir kelimesi kudret, hüküm, yücelik, değer, şan ve şeref, mertebe, takdir, bir şeyin diğerine uygunluğu ve aynı ölçüde olması gibi anlamlara gelir.²³

Bazı ilim adamlarına göre, bu geceye "kadir" denilmesinin sebebi: Bu gecenin diğer gecelere karşı azamet ve üstünlük arz etmesidir. Nitekim

İbn Mâce, Cihâd 9; Tirmizî, Cihâd 15; Nesâî, Sıyâm 2.

19 Ebû Ya'lâ, Müsned, IV, 435

20 Müzzemmil, 73/1-9

21 Yahya Şenol, Ramazan ve Oruç, Süleymaniye Vakfı Yayınları, İstanbul, 2009, s: 33-35.

22 Kur'ân Yolu Meal ve Tefsiri, c.5, s.604.

23 TDV İslam Ansiklopedisi, 'Kadir gecesi' Maddesi, c.24, Sh:124, İstanbul-2001

"falan adamın hükümdarın yanında kadri vardır" denilince, onun değeri, şerefi, izzet ve itibarı vardır demektir.

Diğer bir yoruma göre, Kadir Gecesi'nde yer-yüzü meleklerle dolup daraldığından dolayı ona bu ismin verilmesi takdir edilmiştir.²⁴

Allah (cc)'ın insanlara, Hz. Peygamber vasıtasıyla son hitabı ve nihai mesajı olan Kur'an'ı indirmesi; insanlığın hidayeti için bir dönüm noktasını teşkil ettiğinden, bu olayın gerçekleştiği gece çok özel bir anlam taşımaktadır.²⁵ Zira Cenabı Hak, sonra bu gecenin fazileti hakkında bu gecenin adını taşıyan Kadr süresini indirmiştir. Bundan dolayı İslâm'da en kutsal ve faziletli gece, olarak kabul edilir.

Kadir sûresinin inişi hakkında değişik rivâyetler vardır. Bunlardan biri şöyledir: İbn-i Mesud dedi ki: Hz. Peygamber (s.a.v.) İsrailoğulları arasında Allah yolunda silahlı olarak bin ay cihad eden bir adamdan sözetti. Müslümanlar bu işe hayret ettiler, özendiler. Bunun üzerine: "Doğrusu Biz onu kadir gecesinde indirdik..."²⁶, "Kadir gecesi" bu şahsın Allah yolunda silah kuşandığı "bin aydan daha hayırlıdır."²⁷ ayetleri indi.

Başka bir rivayette de İmam Mâlik, Muvatta'da İbnü'l-Kasım ve başkalarından gelen rivayet yoluyla şöyle demektedir: Kendisine güvendiğim kişi(ler)i şöyle derken dinledim: "Resûlullah (s.a.v.)'a kendisinden önceki ümmetlerin ömürleri gösterildi. Uzun ömürleri boyunca başkalarının eriştiklerinin benzerine amel itibarıyla ulaşamayacak mülâhazasıyla ümmetinin (fertlerinin) ömürlerini kısa bulur gibi oldu. Yüce Allah ona Kadir gecesini verdi ve onu bin aydan daha hayırlı kıldı. Yine; "Doğrusu Biz onu kadir gecesinde indirdik. Kadir gecesini sana ne bildirdi? Kadir gecesi bin aydan hayırlıdır."²⁸ (sûresi) nazil oldu.²⁹

Müslümanların kutsal kabul ettiği ve çok değer verdiği bu gecenin, Ramazan içerisinde hangi gece olduğu hakkında farklı görüşler vardır:

Yüce Allah'ın: "Kur'ân o ayda indirilmiştir..."³⁰ emri Kur'an-ı Kerim'in Ramazan ayında indirildi-

ğine dair açık bir nastır. Aynı zamanda bu, yüce Allah'ın: "Ha-Mim. Açıkça bildiren kitaba yemin olsun ki şüphesiz biz onu mübarek bir gecede indirdik."³¹ emriyle "Muhakkak biz onu Kadir gecesinde indirdik"³² emirlerini açıklamaktadır. İşte bu âyetler, Kadir gecesinin ancak Ramazan ayında olduğunun başka bir ayda olmasının sözkonusu olmadığının delilidir.

Büyük çoğunluğun kabul ettiği görüşe göre, Kadir gecesi, Ramazan'ın yirmi yedinci gecesidir. Zira gecenin daha çok Ramazan'ın son on veya yedi gününün tekli gecelerinde aranmasına dair hadisler; gecenin tespitiyle ilgili ipuçları vermek ve bu görüşü desteklemektedir.³³ Bu Hz. Ali, Hz. Âişe, Hz. Muaviye ve Hz. Ubeyy bin Kab'ın görüşüdür. İbn Ömer'in rivayetine göre Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Her kim Kadir gecesini araştırarak olursa, onu yirmiyedinci gecede araştırırsın."³⁴ Ubeyy b. Ka'b dedi ki: Ben Resûlullah (s.a.v.)'ı şöyle söylerken dinledim: "Kadir gecesi yirmiyedinci gecedir."³⁵ Ebu Bekr el-Vernik dedi ki: "Allah (cc) Ramazan ayının gecelerini bu sûrenin kelimelerine taksim etmiştir. Yirmi yedinci kelimeye ulaşınca ona işaret ederek "o" diye buyurmuştur. Aynı şekilde Kadir gecesi üç defa zikredilmiştir ve dokuz harftir. Bunların toplamı da yirmi yedi etmektedir. Yine bu görüşü destekler mahiyette Hişam b. Urve babasından rivayetle Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyururdu: "Kadir Gecesi'ni Ramazan'ın son on gününde arayın."³⁶

Bu gecenin, Ramazan'ın en son gecesi olduğunu söyleyenler ise şöyle demektedirler: "Çünkü bu gece, bu aya ait taatların kendisinde tamamlandığı bir gecedir. Daha doğrusu, Ramazan'ın ilki, tıpkı Hz. Âdem (a.s.), sonu da tıpkı Hz. Muhammed (s.a.v.) gibidir. İşte bundan ötürü, bir hadiste, "Ramazan'ın sonunda, başından itibaren bu güne kadar, cehennemden azad edilen nefisler sayısınca, sadece, bu gecede azad edilir..." buyurulmuştur.³⁷

Ancak sahih ve meşhur olan Kadir gecesinin, Ramazan'ın son on gecesinde olduğudur. Hz. Âişe (r.anha) diyor ki: "Resûlullah (s.a.v.) Efendimiz Ramazan'ın son on gününde (Mescide kapanıp) itikâfa girer ve şöyle buyururdu: "Kadir Gecesi'ni

24 Celal Yıldırım, İlmin Işığında Kur'an Tefsiri, c.13, s.6920.

25 TDV İslam Ansiklopedisi, c.24, Sh:124

26 Kadir 97/1.

27 Beyhaki, Es-Sünenü'l- Kübra, Dârü'l Fikir,Beyrut, tsz., Siyam, 8607.

28 Kadr 97/1-3.

29 Muvatta, 1/321.

30 Bakara 2/185.

31 Duhân 44/1-3.

32 Kadir 97/1.

33 TDV İslam Ansiklopedisi, c.24, s.125.

34 Müsned, 2/27; Tayalîsî, 1/257.

35 Müsned, 5/132.

36 Muvatta, İtikaf, 10.

37 Tefsîru'l Kebir, c.6, s.228 vd.

Ramazan'ın son on gününde arayın."³⁸ Malik, Şafîî, Evzaî, Ebu Sevr ve Ahmed bin Hanbel'in görüşü bu yöndedir. Hz. Peygamber (s.a.v.)'in Kadir gecesinin vaktini haber vermeye teşebbüs ettiği, o sırada anlaşmazlığa düşen iki sahabenin Resûlullah (s.a.v.)'a başvurması üzerine buna fırsat bulamadığı, daha sonrada konunun zihninden silindiği bildirilir.³⁹

İmam Ebu Hanife'nin, "Kadir gecesi, Ramazan ayındadır. Fakat sabit değil; kâh takaddüm, kâh teahhur eder"⁴⁰ dediği sabittir. Feteva-ı Hindiyye'de: "Kadir Gecesi'ni aramak müstehaptır. İmam Ebu Hanife'ye göre; Kadir Gecesi Ramazan ayının içerisindeydir. Fakat onun hangi gece olduğu bilinemez. Bazen ileri geçer, bazen geri kalır. İmameyn'e göre; Kadir Gecesi Ramazan ayının içerisindeydir. Gizli olan muayyen bir gecedir. İleri geçmediği gibi, geri de kalmaz. O geceyi aramak sünnettir."⁴¹ hükmü kayıtlıdır.

İslâm kaynaklarında belirtildiğine göre Allah Teâlâ bir takım hikmetlere dayanarak Kadir gecesini ve onun dışında daha bazı şeyleri de gizli tutmuştur. Bunlar: Cuma günü içerisinde duanın kabul olacağı saat; beş vakit içerisinde Salât-ı vusta; ilâhî isimler içerisinde İsm-i Azam; bütün taatlar ve ibadetler içerisinde rızay-ı ilâhî; zaman içerisinde kıyamet ve hayat içerisinde ölümdür. Bunların gizli tutulmasından maksat mü'minlerin uyanık, dikkatli ve devamlı Allah'a ibadet ve taat içerisinde olmalarını sağlamaktır. Mü'minler bu geceyi gâflet içerisinde geçirmemeli, ibadet ve taatle değerlendirmelidir. Kadir gecesinin belirlenmesinin hikmeti üzerinde duran âlimler, bu durumun gecenin feyzinden istifade etmek için daha uygun olduğunu söylemişlerdir. Zira Kadir gecesinin bildirilmesi halinde Müslümanlar sadece o geceyi ihya etmekle yetinebilirlerdi. Hâlbuki kısmi belirsizlik sayesinde mü'minlerin Kadir gecesi ümidiyle bütün ramazan gecelerini ibadet şuuru içerisinde geçirmeleri söz konusudur. Ayrıca Kadir gecesinin bildirilmemesi yoluyla Müslümanların bilerek ona saygısızlık göstermeleri veya tazimde aşırıya kaçmaları önlenmiş olur.⁴²

Kadir Gecesi ile ilgili rivayet edilen birçok hadisin varid olduğunu görmekteyiz. Gece, bu hadisler ışığında değerlendirildiğinde şu bilgilerle ulaşılır: Bir rivayette Resûlullah (s.a.v) "Kim

inanarak ve karşılığını yalnız Cenâb-ı Hak'tan bekleyerek Kadir Gecesi kalkıp ibadet ederse, geçmiş günahları (kul hakkı hariç olmak üzere) bağışlanır."⁴³ Bir başka rivayette "Her kim Kadir gecesinin (mükâfatına) inanarak, (ecirini) umarak namaz kılmakla (vesair ibadetlerle) ihya ederse, onun geçmiş (küçük) günahları affolunur."⁴⁴ buyurmuştur.

Hz.Âişe (r.anha) dedi ki: Ey Allah'ın Resulü! Eğer Kadir gecesine denk gelirsem ne diyeyim? diye sordum. Şöyle buyurdu: " Allah'ım, şüphesiz ki Sen çok affedicisin, affetmeyi seversin, beni de affet, de"⁴⁵ diye buyurdu.

Said b. el-Müseyyeb'in şöyle dediği nakledilmektedir: "Kadir gecesi yatsı namazında (cemaatle birlikte) hazır bulunan kimse o geceden kendi payına düşeni almış olur."⁴⁶

Kadir gecesinin Kur'an-ı Kerim ve hadislerde ifadesini bulan önemi, bu gecede yapılan ibadet ve duaların kabul edileceğine, bu geceyi ihya edenlerin günahlarının bağışlanacağına dair Hz. Peygamber'in açıklamaları, Müslüman toplumlarında Kadir gecesinin diğer gecelere göre daha büyük ilgi görmesine neden olmuştur.

Peygamberimizin yukarıda zikrettiğimiz tavsiyelerine rağmen kendi zamanında ve sahabe döneminde Peygamberimizin ve sahabe-i kiramin mecidlerde bu geceyi ihya etmek için toplandığı, özel dualar ettikleri, bugün özellikle ülkemizde olduğu gibi bu geceye has namazlar kıldıkları şeklinde tek bir sahih rivayet dahi gelmemiştir. Ancak tarihi süreçle birlikte günümüzde coşkulu bir şekilde kutlanmaktadır. Gelenekselleşen bu kutlamalar dinî bir hüviyet kazanmıştır. Öyle ki kutlamalar farz ibadetler gibi düşünülmekte ve kutlanılmadığında suçluluk duygusu hissedilmektedir.⁴⁷

Bin aydan daha hayırlı olan Kadir gecesini bugünkü anlaşıldığı şekilde "Bir gecelik ibadetle bütün günahlardan arınılacak" şeklinde anlamak çok yanlıştır. Bunu Kur'an'ı okumaya, anlamaya ve yaşamaya ayrılan bir günün, Kur'ansız bin aydan daha hayırlı olacağı anlamında değerlendirildi-

38 Buhari, Leyletü'l Kadr, 2.

39 Buhari, Leyletü'l Kadr, 4.

40 İmam-ı Kadîhan-El Feteva-Kahire: 1282, C:1, Sh: 190.

41 Şeyh Nizamüddin ve Heyet- Feteva-ı Hindiyye-Beyrut: 1400 C: 1 Sh: 216.

42 TDV İslam Ansiklopedisi, c.24, s.125.

43 Buhari, İman, 25; Savm, 6.

44 Buhari, Leyletü'l Kadr, 1.

45 Tirmizî, Daavat, 84.

46 Muvatta, İtikaf, 16.

47 Müslümanlığı mübarek gecelerde içki içmemek, kandil simidi yemek, yakınlarının cenazesine yarım başörtüsü ve siyah gözlükle katılmak ve Ramazanda oruç tutmak şeklinde anlayan bir zihniyetin varlığı malumdur. Değerli bir hoca arkadaşşıma birisi sormuş: Hocam! Kandilde imkânım olmadığı için kandil simidi dağıtmasam günah olur mu? Güler misin, ağlar mısın?.

rihmelidir. Her gün ve gece Kur'an'a uygun olarak ihyâ edilmelidir. Kur'an'ı indiriliş gayesine uygun olarak okuyup hükümlerini ferdî olarak itikadî, ibadî, ahlâkî ve ekonomik bütün yönleriyle yaşarsak, sosyal ve siyasal hayata hâkim kılıp tatbik ettirme çabasında bulunursak, yani vahyi gönlümüze ve yaşayışımıza indirirsek, o zaman biz de bin insandan hayırlı oluruz, böyle yaşadığımız gün ve geceler de bin aydan üstün olur.

Normal zamanlarda caminin yolunu bilmeyen nice insan, bu gün ve gecelerde camilere akın etmekte, tevbe istiğfar edip namazlar kılmaktadırlar. Şimdi bu kandil kutlamalarının bid'at olduğunu söyleyerek bu yaptıklarını da yapmalarını mı söylüyorsunuz?" şeklinde bazı düşünceler akla gelebilir. Hiç şüphesiz bir kimsenin Allah'a tevbe istiğfar etmesi, namaz kılıp oruç tutması küçümsenecek bir şey değildir. Bunun terkinde hiçbir Müslüman temenni edemez. **Lakin sadece bu günlerin faziletine güvenip diğer günlerde dini, imanı, ameli unutan kişilerin varlığı da inkâr edilemeyecek bir hakikat olarak karşımızda durmaktadır.** Bu kişileri böyle yanlış düşüncelere iten sebeplerin başında da uydurma hadisler gelmektedir. Mesela kadir gecesini ile ilgili şöyle bir hadis uydurulmuştur: **"Kadir gecesini üç defa "La ilahe illallah" söyleyen Müslümanın, birincisinde bütün günahları bağışlanır. İkincisinde Cehennemden kurtulur, üçüncüsünde Cennete girer."** Bu konuda M. Yaşar Kandemir Hoca şunları söylemektedir: "Tergîb (ibadete teşvik) için uydurulan hadisler, Müslümanları "zannedildiği gibi- dünyayı ihmal ederek nâfile ibadetle meşgul olmaya her zaman sevk etmemiş, hatta çoğu defa -Hz. Peygamberin neticesinden korktuğu üzere- onların farz ibadetleri dahi ihmal etmelerine yol açmıştır. Öyle ya **"Bilmem hangi vakit iki rekât namaz kılmakla bütün günahlar affolununca, artık günde beş defa namaz kılmaya, senede bir ay oruç tutmaya, hacca gitmeye, zekât vermeye ne lüzum kalır. Madem ki iki rekât namazla bütün günahlar affolunacakmış, niçin insan tatlı tatlı eğlenerek envâ-ı muharremâtı irtikâb etmesin (her çeşit haramı işlemesin). İki rekât namazla bütün bu habâsetleri (pislikleri) affettirmek her vakit için mümkün değil mi?** En âdî kabahetlerden, hatta en şenî (iğrenç) cinayetlerden kurtulmak için iki rekât namaz kâfidir, demekle esâsât-ı şeriyye ve ahlakiyenin çürük ve esassız olduklarını ilan etmek arasında bir fark görmüyoruz."⁴⁸

"Bid'atlar İslâm'ın ruhuna aykırı, Allah ve Rasûlû (sav) tarafından menedilmiş olmakla beraber bazı zamanlarda ve bazı içtimâî sınıflarda din duygusunun yaşamasını, dinin canlı kalmasını temin ediyor; bu bakımdan müsâmaha edilmesi gerekmez mi?" diyenlere ise şöyle cevap vermek gerekir:

"İslâm'ın iman, ibâdet, nizam ve ahlâk olarak terkedilip unutulması ve sadece bid'atlar vasıtasıyla varlığının hatırlanması onun hayatı değil, ölümüdür. Onu yaşatmak için bünyesine yabancı olan bid'atları değil, İslâm'ın esaslarını ihyâ etmek gerekir.

Peki, bu geceyi nasıl değerlendirelim? Bu gecede; günahlarımızdan dolayı pişmanlığımızı Cenâb-ı Hakk'a arz edelim. Kur'an-ı Kerim okuyalım. Tefekkür edelim. Tezekkür edelim. Geçmişimizin muhasebesini, geleceğimizin plan ve programını yapalım. Kulluğumuzun gereğini yerine getirip getiremediğimizin hesabını gözden geçirelim. Özellikle şirkin hâkimiyeti içinde yaşadığımız şu günlerde bu zilletten nasıl kurtulacağımızı, bu kurtuluşun içerisinde nasıl yer alacağımızı sorgulamalı, şahsiyetlerimizin eksikliklerini ciddi bir eleştiriye tabi tutmalı ve zilletten kurtuluş yolunda ilerlerken Allah (cc)'a şirkten, demokrasiden vb. küfürlerden arınmış kalblerle samimiyetle yönelip dua etmeliyiz... Ama mesele burada kalmamalı yapılan samimi duaların kabulüne yardımcı olacak samimiyetin ölçüsü amelleri de işlemeye gayret etmeliyiz.

Bu dua ve dileklerle Kadir Gecenizi şimdiden tebrik ediyor, idrak edeceğimiz Ramazan Bayramının da hayırlara vesile olmasını, bu mübarek bayramın, Müslümanların dirilişine, vahdetine, güçlenmesine ve kurtuluşuna vesile olmasını şanı yüce Rabbimden niyaz ederim.

Üç Ayları konu edindiğimiz yazı dizisinin sonuna geldik. Buraya kadar anlattıklarımız ve aktardıklarımız, bu önemli konularda, Allah Teâlâ'nın beni muvaffak kıldığı gerçeklerdir. Bu konuda benim acziyet ve kusurum malumdur. Konunun bazı meselelerinde yaptığım açıklamalarda doğruyu ifadeyle, birtakım yanlış anlayışları teşhis ve tedavi ettiğim ümidindeyim. Eğer bu gerçekleşmişse, Allah'ın fazlı, hidâyeti, güzel tefvîk ve inâyetiyle olmuştur. Allah'ım! Bana, bu işe başlamayı ilham ve onu bitirmeye yardım ettiğin gibi onu dünyada faydalı, âhirette de güzel bir azık yap. Ömrümüzü saadetle tamamla. Umduklarımızı fazlasıyla lütfet. Gün ve gecemizi afiyet içinde geçir. Sonumuzu hayır yap ve bizi himayene al. Amellerimizi, fazlınla kabul buyur. Şüphesiz Sen, kullarının yalvarışlarına icabet eder, bol bol ikramda bulunursun. (Âmin)

48 M. Şemseddin'in **Hurâfattan Hakikate** adlı kitabından naklen: M.Yaşar Kandemir, **Mevzu Hadisler**, s: 201, Ankara, 1975, Diyanet Yayınları

Minik Filistin'im

Ayşe Merve ADANUR

Gözlerindeki yaş, kaç kat daha hüznü
gözlerimdeki yaştan minik Filistin'im...

Elindeki kanlı mendile mi,

Yoksa her yanı Filistin kokan taş mı silersin
yaşlarını...

Hangi sebebi taşır gözyaşların?

Nereye gittiğini hayal bile edemediğin abinin
şehadeti mi?

Acaba gelir mi diye düşünmeden edemediğin
babanın şehadeti mi?

Yaşına bakılmadan bırakıldığın bu harbin
ortasında,

Aitliğin hiçbir zerresini yaşamazken,

Dayandıklarından mahrum edilmişken;

Nasıl tutunur o minik ellerin hayata..

Kanlara karışmış yaşların miniğim...

Yaklaş, uzak durma da söyleyim...

Benden kaçma, bana kızma,

Umudu bırakmadım ellerine

Ama seninle umutsuzluğu yaşamaya geldim...

Yüreğindeki acıyı yok edemem

Ama ne olur yaklaş ta başındaki yaraya vesile
olabileyim...

Gerekirse senin yerine öleyim de

Ne olur yüzündeki bu kızgınlığı görmeyeyim..

İnlemelerin gelir gecenin karanlığında...

Kim düşmez ki aklına...

Kimi kaybetmedin ki sen...

Kimin arkasından gözyaşlarını ağırlamadın ki
sen...

Acın öyle büyük ki miniğim,

Seni teselliye söz yetmez fiil gerek!

Acın öyle büyük ki miniğim,

Onu taşımaya cesaret gerek!

Yaşından büyük yüzünün ifadeleri...

Gözlerindeki nefreti, özlemi, hüznü kim taşır?

Hangi oyunu parçalara ayırmaz gözlerindeki
bakış?

Oyun var mı ki miniğim,

Hem yaşına hem ruhuna yakışan?

Oyun var mı ayakların kadar küçük,

Bakışların kadar olgun?

Ve kim sana anlatabilir,

Dünyada mutlu çocuklar olduğunu,

Onların oynayacak oyunlarının olduğunu,

Onların babalarının değnek kullanmak zorunda
kalacak kadar yaşadıklarını...

Kim sana gösterebilir,

Dünyada yemyeşil vadilerin olduğunu...

Kim utanmadan buna cesaret edebilir?

Ve sen...

Sen bana her türlü acının tasvirini yapabilecek
olan

Ama kelamın değersiz olduğunu bildiği
topraklarda sükûta boğulan,

Elbisesi eski, elleri yaralarla dolu, gözleri hisli
minik çocuk...

Sen inanamazsın bu topraklar senin olduğu
kadar,

Benim yüreğimde...

Ellerindeki yaralara bedel olarak attığın taşlar
kadar,

Taş attım bende...

Sen göremezsın,

Seninle...

Ve sen göremezsın minik Filistin'im,

Hepsi yüreğimde...

Kur'an'da Tebliğ Metodları*

İdris GÖKALP

Kur'an'ın, geldiği toplum ve insanlık açısından öncelikli hedefi ve en önemli fonksiyonu, yaratılış amacına uygun bir çizgiye yönelmesi için insana telkin ve tebliğde bulunmak, ona rehberlik etmek ve neticede onu eğitmektir. Bu, aynı zamanda Peygamberin görevi ve peygamberliğin de amacıdır. *"Ey Rasul! Rabbinden sana indirileni tebliğ et. Eğer bunu yapamazsan O'nun elçiliğini yapmamış olursun. Allah seni insanlardan koruyacaktır. Doğrusu Allah, kâfirler topluluğuna rehberlik etmez."* (Maide 67)

Ortalama insan ömrünün yaklaşık üçte bir kadar bir zaman olan, sadece 23 yıl gibi bir sürede ve belki de Avrupa kıta genişliğini aşan bir coğrafi alanda toplumsal bir değişim gerçekleşmiş ve bu dönem dünya tarihinde "asr-ı saadet" (mutluluk devri) olarak geçmiştir. Kur'an, adeta imkânsız mümkün kılmıştır. Bu değişim sürecinde, Kur'an'ın kendisini topluma sunuş tarzı diyebileceğimiz tebliğ metodlarının önemli bir yeri vardır. Hz. Peygamberin sünneti ve uyguladığı tebliğ metodları Kur'an'ın bir uygulamasıdır.

Kur'an'ın mesajı evrenseldir. Ancak Kur'an'ın metodlarındaki evrensel yönlerin yanında bölgesel, toplumsal ve zamanla kayıtlı unsurlar da vardır. Başka bir ifadeyle *metodların dayandığı ilkeler* evrensel olmakla birlikte metodların evrenselliğinden söz edilemez.

Kur'an, metodik zenginliğe sahip bir kitaptır. Nitekim bazı ayetlerde bu husus, yani Kur'an'da

çok çeşitli metodların kullanıldığına işaret edilmektedir. Bir surede birden fazla metod kullanıldığı gibi, bazı ayetlerin başıyla sonu arasında da değişik metodlar uygulandığını görmek mümkündür. Bu yazımızda tebliğ açısından tespit edilen ve önemli görülen bazı metodlar ele alınmaya çalışılacaktır.

1- ÖNCELİK METODU

Konu Bakımından

Kur'an, tespit ettiği hedefi ve hedef bakımından muhatabın durumunu ve özelliklerini dikkate alarak, vermek istediği mesaj itibarıyla bir öncelik belirlemiş ve tebliğe bu noktadan başlamıştır. Buna göre Kur'an, akide yani inanç konusuna öncelik vermiştir. Zira bir insana iman aşılamanın, onun kuvvetini ve direncini kat kat arttıracığı ifade edilmektedir.

Kur'an'ın inanç konusuna bu kadar önem vermesi, inancın, insanın yaşayışını ve davranışlarını yönlendiren temel faktör olduğu, insanın hayat tarzının bütünüyle inandığı değerlere bağlı bulunduğu ve onun gereğine uygun şekilde seyrettiği gerçeğinin dikkate alınmasının bir sonucudur.

Kur'an, ilk tebliğlerinde okumaya, yazmaya, öğrenmeye ve öğretmeye yer vererek zihniyet değişiminin yollarını göstermenin yanında, Allah inancı, O'nun birliği ve sıfatları konusuna öncelik ve önem vermiştir. Kur'an ilk önce "Allah'tan başka ilah yoktur" esasını bildirmek ve sadece O'na kulluk edileceği inancını yerleştirmekle işe başlamıştır. İçki yasağı ayeti (Maide 90-91) geldiğinde Müslümanların evlerinde bulunan bütün

içkileri sokaklara dökmelerinin ve ayete teslim olmalarının sırrı, bu motodla sağlanan, insanların zihinlerine hâkim olma başarısıdır.

Muhatap Bakımından

Kur'an, tebliğde öncelik tanınan muhatabı "*Sen (önce) en yakın hisımlarını uyar*" (Şuara 214) ayetiyle belirlemiştir. Böylece tebliğ ve inzar, yani uyarma faaliyetine en yakın akrabalarından başlaması gereğini vurgulamıştır. Buna göre tebliğci, öncelikle içlerinde yaşadığı kendi hisımlarının en yakınlarından tebliğe başlayacaktır. Zira bir kimse, kendisini yakınları ve tanıdıkları arasında duygusal bakımından daha emniyetli görür ve grup kararından veya görüşünden uzaklaşınca da daha az tehlikede hissedebilir.

"*Ailene namazı emret; kendin de ona sabırla devam et.*" (Taha 132) "*Ey insanlar, kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun*" (Tahrir 6) ayetleri de dikkate alındığında, tebliğ ve eğitimde aileye ve yakın akrabaya verilmesi gereken önceliğe ve bunun önemine ayrı bir vurgu olduğu söz konusu olduğu anlaşılmaktadır.

2- KISSA METODU

Kissa, "olayları adım adım izleyerek, noktayı noktasına bildirmek" anlamını ifade eden kassa fiilinden gelmekte olup, haber, olay, geçmişte

gerçekleşmiş olayları anlatma demektir. Kissalar, hacim itibarıyla Kur'an'ın yaklaşık yarısını oluşturmaktadır. Kissalar yoluyla bilgilendirme ve eğitime metodu, Kur'an'da göze çarpan belirgin metodlardandır.

İnsan fıtratı ve tabiatı, anlayış ve kavrama yönünden soyut ve kuru fikirleri dinlemekten çok, somut fikirlere yatkındır. Kissalarda, fikirler adeta somutlaşır, dinleyenlerin anlaması kolaylaşır. Böylece fikirler, zihinde daha iyi yerleşir ve kalıcı olur. Oysa çıplak gerçekler ve soyut anlamlar, hem daha çabuk unutulur, hem de akıl yorarak dikkatleri dağıtabilir.

Kur'an, kissaların açıklayıcı ve güzel bir üslupla anlatıldığını (Yusuf 3) beyan ederek, "*And olsun onların (geçmiş peygamberler ve ümmetlerinin) kissalarında akıl sahipleri için pek çok ibretler vardır.*" (Yusuf 111) ayetiyle ders ve ibret alınması bakımından kissaların önemini açıkça vurgulamaktadır.

Kissalar için geçerli olan temel amaç, insanları Kur'an'ın gayesi olan hakka ve hidayete ulaştırmaktır. Ancak bu genel amacın yanında ve ona paralel olarak, kissaların da kendine mahsus amaç ve fonksiyonları vardır. Bu amaç ve fonksiyonları; ilahi vahyi ve peygamberin peygamberliğini ispat etmek, ibret ve öğüt ve Hz. Peygamberin gönlünü takviye etmek şeklinde sıralayabiliriz.

3- TEKRAR METODU

Toplum psikolojisi ve propaganda tekniği açısından nasıl ki çok sık tekrarlanan bir slogan, ara sıra işitilen bir slogana göre daha çok ilgi ve dikkat çekme ihtimaline sahipse, sık sık tekrarlanan bilgi ve mesajlar da, insanların zihinlerinde yer etme, bir meleke oluşturma, duygu ve vicdanlarına tesir etme ve sonuçta düşüncelerini etkileyebilme imkanına sahiptir.

Bir bilgilendirme, haberdar etme ve zihniyet değişimini hedef alan Kur'an'da, insanların ilgi ve ihtiyaçlarını dikkate alarak, zaman zaman bu yöntemi uygulamaktadır. "Biz, iyice düşünüp ibret alsınlar diye, bu Kur'an'da türlü türlü şekillerde açıkladık." (İsra 41) ve yine Hz. Hud ve kavmi ile ilgili kıssayı takip eden bir ayette "Belki doğru yola dönerler diye, ayetleri tekrar tekrar açıkladık." (Ahkaf 27) buyrulurken, kıssaların tekrarlanmasına vurgu yapılmıştır.

4- BENİMSETME-SOĞUTMA (Terğib ve terhib) METODU

Benimsetme-soğutma metoduna, başka bir ifadeyle, teşvik ve sakındırma yöntemi diyebiliriz. Kur'an, sunduğu mesajı benimsetme, sevdirmek, kabul ettirme ve insanları teşvik etme amacıyla müjde, mükâfat, cennet ve nimetlerin hatırlatılması gibi, insanların gönlünü alıcı, sempati ve sevgilerini çekici, onların hoşlarına giden ve sonuçta Allah'ın yüceliğini hatırlatıcı unsurlarına başvurur.

Bunun yanında Kur'an, insanları inkârdan, şirkten ve bunlara işaret eden anlayışlardan, başka bir ifadeyle, vahyin ortaya koyduğu prensiplerin ve tevhid anlayışının zıddı olan inançlardan, soğutma, uzaklaştırmak ve inandırmayanları bir daha düşündürmek, ibret almalarını sağlamak ve uyarmak amacıyla, ceza, korkutma, cehennem, kınama, ayıplama gibi, insanların korkup çekinecekleri, muhatap olmaktan kaçınacakları ve sempatik olmayan unsurları kullanmaktadır. Nitekim Kur'an ayetlerine bakıldığında, her iki yöne de yer verildiği ve bu dengenin gözetildiği görülmektedir.

5- GÖZLEM METODU

Kur'an'ın tebliğ metodları arasında dikkati çeken bir husus, Hakikat'in gözlemlenebilen tarafı üzerinde ısrarla durması ve bu konularda sık sık hatırlatmalar yapmasıdır. Kur'an'ın, insan bakışlarını ve dikkatlerini yöneltmesini istediği başlıca üç alan olduğunu söylemek mümkündür. Bu alanlar:

İnsan ve yaratılışı

Tabiat ve tabiat olayları
Tarih

Kur'an, öncelikle insanın yaratılışını ve yapısını dikkatlere sunarak, insanın neden yaratıldığına bir bakmasını, bakışlarını kendisine çevirmesini ister. (Tarık 5) ve onun nelerden ve nasıl yaratıldığını, hangi aşamalardan geçtiğini değişik şekillerde pek çok ayette ifade eder. Kur'an'ın, insanın gözlem ve incelemelerine sunduğu diğer bir alan, tabiat ve tabiat olaylarıdır. Bu konuda şu ayetler örnek olarak sunulabilir:

"Görmediniz mi, Allah yedi göğü birbiriyle uyumlu olarak nasıl yaratmış!" (Nuh 15) "Üstlerindeki göğe bakmazlar mı ki, onu nasıl bina etmiş ve nasıl donatmış! Onda hiçbir çatlak da yok. Yeryüzünü de döşedik ve ona sabit dağlar koyduk. Orada gönül açan her türden (bitkiler) yetiştirdik. Allah'a yönelen her kula gönül gözü açmak ve ibret vermek için" (Kaf 6-8).

Kur'an bunun yanında tarihe ve tarihi kalıntılara dikkat çeker ve bunlar üzerinde gözlem yapılmasını ve yaşananlardan ders ve ibret alınmasını ister.

"De ki: Yeryüzünde gezip dolaşın, sonra (peygamberleri) yalanlayanların sonunun nasıl olduğuna bakın. (Enam 11) "...günahkârların akıbetinin ne olduğunu görün" (Neml 69) "(Kâfirler), yeryüzünde hiç gezmediler mi ki, kendilerinden öncekilerin sonunun nasıl olduğunu görsünler." (Yusuf 109, Mü'min 21, Rum 9, Muhammed 10) ayetleri, yeryüzünde gezip dolaşmaya, tarihte olup bitenlerin izlerini, kalıntılarını görmeye teşvik etmektedir.

6-TASVİR METODU

Kur'an'da yaygın olarak kullanılan, önemli ve üstün bir ifade vasıtası olan tasvir, olayları insan zihninde ve hayalinde canlandırma, hareketli ve hissedilir hale getirme, soyut bilgiyi somutlaştırmadır.

Kur'an tasvir metoduyla insanın zihin, kulak, göz, duygu, vicdan gibi pek çok boyutuna hitap etmeyi amaçlamakta ve tebliğin, insanın ne kadar fazla duyu organına yönelirse, o kadar çok etkili olabileceğini göstermektedir. Kur'an, adeta insanın gözlerine hitap edercesine canlı tablolar oluşturan tasvirleri içeren pek çok ayet vardır.

7-TEMSİL (Benzetme-Örneklendirme) METODU

Kur'an'da yaygın olarak kullanılan metod ve anlatım türlerinden birisi de temsil metodu- dur. Temsillerde manevi bir hal, maddi bir şeye

benzetilir. Kur'an tebliğinin öncelikli amacı, zihnin bilgisel donanımı ve eğitimidir. Dolayısıyla Kur'an'daki temsillerin amacı, muhatabın bilgilendirilmesi, bu bilgiler ışığında düşünüp ve ibret almasıdır.

Kur'an'da çokça görülen temsil örneklerine baktığımızda; dünya hayatı, geçici ve belli bir vakitle sınırlı olması itibarıyla yağmura benzetilir. (Yunus 24) Bunun yanında Güzel söz, kökü toprakta sağlam ve sabit duran ve yemiş veren güzel bir ağaca; kötü söz ise, kökü yerden kesilmiş, ayakta durmayan bir ağaca benzetilir. (İbrahim 24-27) Temsile başka bir örnek, Allah'a şirk koşan kimsenin durumu, gökten düşüp parçalanmış bir objeye benzetilir. (Hac 31)

8- SORU-CEVAP METODU

Soru-cevap yöntemi, öğretimde kullanılan başlıca metodlardan birisi olduğu gibi, Kur'an'da da tebliğ ve eğitim amacıyla kullanıldığı belirtilen ilk ilahi metottur. (bkz: Araf 172) Kur'an üslubuna bakıldığında görülür ki, sorulan sorulardan maksat, muhatabı sınamak, sorgulamak veya onu zor durumda bırakmak değil, zihinleri uyandırmak ve dikkatleri toplamak, bilinen gerçeklerin hatırlatılmasını sağlamak, bir takım bilgiler vererek düşündürmek ve akli çıkarımlar yoluyla gerçeğin bulunmasına yardımcı olmaktır.

Kur'an muhataplarının zihnindeki bilgileri çikarmaya, mukayese yapmaya ve sonucu kendisinin çıkarmasına yönelik sorular sorar. (bkz: Yunus 34-35)

Kur'an gerek muhataplarına yönelttiği sorularla, gerekse muhataplarından gelen sorularla verdiği cevaplarla onlarla diyaloga girmiş olmaktadır. Böylece Allahu Teala insanı bir ego, bir ben, bir varlık olarak bizzat karşısına almış ve kabul etmiştir. Sorularla kurulan diyalog, muhatabın kişiliğine değer vermenin bir işareti ve onun güvenini kazanmanın bir aracıdır.

9-TARTIŞMA METODU

Tartışma yöntemi ve konuları, Kur'an'da geniş bir yer tutar. Çünkü insan, tartışmaya en düşkün bir varlıktır. (Kehf 54) Dolayısıyla Kur'an, bu yöntemle de insan tabiatına uygun bir yol izlemektedir.

"Onlarla en güzel şekilde tartış (mücadele et). (Nahl 125) "İçlerinden zulmedenler hariç, Kitap ehli ile ancak en güzel şekilde tartışın (mücadele edin) ve deyin ki: "Biz, bize indirilene de, size indirilene de inandık. Bizim ilâhımız ve sizin ilâhınız birdir (aynı ilâhtır). Biz sadece O'na teslim olmuş kimseleriz." (Ankebut 46)

ayetleri tartışmayı tavsiye ederken, "Batılı hakkın yerine koymak için tartışmışlardı." (Mü'min 5) "Kendilerine hainlik edenlerin hesabına tartışma" (Nisa 107) ayetleri ise tartışmayı yasaklamış ve kınamıştır.

Kur'an' göre tartışma bilgiyi gerektirir. Tartışma, tartışılan konuda bilgi ve iyi niyet sahibi olmakla, sağlıklı bir yol izleyerek ve hayırlı bir sonuç elde etmek için yapılmalıdır. Kur'an'ın emir ve tavsiye ettiği tartışma, bu ölçülere uyan tartışmadır. Kur'an, tartışmayı bir tebliğ metodu olarak kullanırken, onu bilgi esası üzerine kurmayı öngörmekte ve gerçeğin ortaya çıkması için bir araç saymaktadır.

Genel görünümüyle Kur'ani tartışma, hasımlara, ilmi seviyelerine ve inanç durumlarına uygun düşen bir muameleden ibarettir. Müşriklerle yapılan tartışmaların çoğu, hidayet ve irşad amacı güderler. Bazen iddialarındaki hataları da gösterirler. Diğer yandan kitap ehli ile ilgili yapılan tartışmalar, onları ilzam etmek ve hatalarını ortaya çıkarmak için yapılmışlardır. Zira onlar bilgi sahibi kişilerdir. Münafıklarla yapılan tartışmalarda ise, tehditlerle birlikte sertlik ve şiddet damgası görülür.

10-KARŞILAŞTIRMA (mukayese) METODU

Kur'an'ın bilgilendirme metodlarından birisi de mukayesedir. Kur'an'da Allah'ın varlığı ve birliği, O'nun tanıtılması yoluyla anlatılır. Kur'an Allah'ı insanlara daha çok fiilleriyle tanıtır ve dolayısıyla Kur'an'da en çok yeri Allah'ın fiilleri tutar.

Karşılaştırmalar Kur'an'da genellikle soru üslubuyla yapılmaktadır. (bkz: Ahkaf 33, Yasin 81) Böylece yapılan karşılaştırmalarla konu somutlaşmakta ve muhatabın algılaması kolaylaşmakta, soru üslubu da muhatabın dikkati çekilmekte, akli ve zihinsel fonksiyonları harekete geçirilmek ve düşünmeye sevk edilmek istenmektedir.

Sonuç olarak diyebiliriz ki, insan fıtratı, dinin mesaj ve tebliğlerini kabule yatkın bir özelliğe sahiptir. Ne var ki, mesaj ve tebliğlerin kabulü ve eğitim faaliyetlerin etkisi, büyük ölçüde, uygulanan yöntemlerin insan psikolojisine, onun ihtiyaç, özellik ve kabiliyetlerine, toplumun şartlarına uygun tarz ve metodlarla sunulmasına bağlıdır. Bizler bu metodları en güzel şekilde Kur'an'da ve O Kur'an'ı en güzel şekilde yaşayan Allah Resulünün şahsında görüyoruz. Ne mutlu Aziz dinimiz İslam'ı en güzel şekilde yaşayıp, yaşadıklarını da aynı güzellikte insanlara aktarabilenlere.

İyiliği Emretmek ve Kötülükten Vazgeçirmeye Çalışmak!

M. Ali ÖZÜDOĞRU

İnsanlar bir arada, birlikte yaşama durumunda olan varlıklardır. Tek başınalık sadece Allah'a mahsustur. Allah, es-Samed (İhlas, 112/2) olduğu halde, yani hiçbir şeye ve hiçbir kimseye muhtaç olmadığı halde, insan, muhtaç bir varlık olarak yaratılmıştır. Halk arasında söylenen 'komşu komşunun külüne muhtaçtır' sözü boşuna söylenmiş bir söz değildir. Birlikte, bir arada yaşama durumunda olan insanların ise Allah'a karşı olduğu gibi, birbirlerine karşı da vazife ve sorumlulukları bulunmaktadır. İslam dininin hedeflerinden birisi de; Allah'a ve insanlara karşı vazife ve sorumluluğun bilinci ile davranan insanları yetiştirmek ve bunlardan oluşacak bir toplumun kurulmasını gerçekleştirmektir. Müslüman olmak, bu vazife ve sorumlulukları yerine getirmekle doğru orantılıdır. Yani bu vazife ve sorumlulukları yerine getirdiğimiz oranda Allah'ın rızasını kazanmış oluruz. Bundan vazgeçmemiz mümkün değildir. Bu vazife sorumluluklarımızdan vazgeçtiğimiz yani "bana dokunmayan yılan bin yıl yaşasın" demeye başladığımız andan itibaren hem dünyevi hem de uhrevi anlamda kaybetmeye başlamış oluruz. Çünkü bugün bize dokunmayan ve dokunmayacağını düşündüğümüz o yılan bize dokunmasa bile mutlaka gelecekte evlatlarımıza, torunlarımıza dokunacaktır. Bize dokunduğu zaman belki canımız biraz acıyacaktır, ama evlatlarımıza dokununca sadece canımız değil, ciğerimiz yanacaktır. Bu acı ise diğer acılar içerisinde en zor olanıdır.

İşte bizim sorumluluklarımızın başında iyiliği emre, kötülükten nehy etme görevi gelmektedir. Bu, aynı zamanda başta son peygamber olmak üzere bütün peygamberlerin de görevidir. Zaten peygamberlerin gönderiliş hikmeti de budur. Nitekim Allah-u Teâlâ bir ayetinde şöyle buyurmaktadır;

"O (Peygamber), Onlara ma'rufu (iyiliği) emrediyor, münkeri (kötülüğü) yasaklıyor, temiz şeyleri

helâl, murdar şeyleri haram kılıyor. Ve onların ağır yüklerini, üzerlerindeki zincirleri indiriyor, O'na inananlar, destek olup savunanlar, yardım edenler ve O'nunla birlikte indirilen nuru izleyenler, işte kurtuluşa erenler bunlardır." (A'raf, 7/157)

Bu çerçevede elbette ki, mutlak anlamda helâl ve haramın sınırlarını, ancak Rabbimiz Allah belirler. Allah'ın verdiği yetki çerçevesinde Resulullah (as)'ın da, bu sınırları belirleme yetkisi vardır. (Ahzab, 33/36; Tevbe, 9/29)

HER MÜSLÜMAN, İYİLİĞİ EMRETMEK, KÖTÜLÜKTEN DE NEHY ETMEKLE GÖREVLİDİR!..

Tıpkı peygamberler gibi, peygamberlerin ümmetleri de iyiliği emredip kötülükten nehyetmekle sorumludurlar. Bu sorumluluklarını erteleyemeyecekleri gibi başkalarına da devredemezler. Nitekim Rabbimiz, bir ayette şöyle buyurmaktadır: "Siz, insanlar için çıkarılmış hayırlı bir ümmetsiniz, ma'rufu (iyi ve İslâm'a uygun) olanı emreder, münker (kötü) olandan sakındırır ve Allah'a iman edersiniz. (Al-i İmran, 3/110)

Yine bir başka ayette ise "Mü'min erkekler ve mü'mîn kadınlar, birbirilerinin velileridirler. İyiliği emreder, kötülükten sakındırırlar, namazı dosdoğru kılarlar, zekâtı verirler ve Allah'a ve Resulü'ne itaat ederler. İşte Allah'ın kendilerine rahmet edeceği bunlardır. Şüphesiz Allah, üstün ve güçlüdür, hüküm ve hikmet sahibidir. (Tevbe, 9/71) buyurulmaktadır. Kur'an'da ve Sünnet'te başka bir hüküm bulunmasa, sadece bu iki ayet bile, Müslümanların temel görevlerinin 'iyiliği emretme, kötülükten nehye etme olduğunu' belirtme açısından yeterlidir. Dolayısıyla birbirilerinin velileri, yardımcıları olan Mü'minler, kadın olsun, erkek olsun, ayet-i kerimede belirtilen vazifeleri yerine getirmekle mükelleftirler. Bu vazifeleri üç şık halinde aşağıdaki şekilde sıralamak mümkündür;

- 1) İyiliği emreder, kötülükten sakındırırlar.
- 2) Namazı dosdoğru kılar, zekâtı verirler.
- 3) Allah ve Rasulü'ne itaat ederler.

İşte Allah'ın affettiği ve kendilerine rahmet ettiği sadık ve salih kulları, bu vazifleri yerine getiren mü'minlerdir.

Kur'an-ı Kerimde Rabbimiz benzer bir başka ayette de şöyle buyurmaktadır.

"Sizden, hayra çağıran, iyiliği emreden ve kötülükten men eden bir topluluk bulunsun. İşte kurtuluşa erenler onlardır." (Al-i İmran, 3/104)

Ayette ifade edilen kurtuluşa ermenin yolu, iyiliği emretmek, kötülükten nehyetmekten geçmektedir. Üstelik bu kurtuluş, sadece dünyevi değil, aynı zamanda uhrevidir! Zaten Rabbimiz, Asr Suresi'nde ziyandan/hüsrandan kurtulmayı, iman etme, Salih amel işleme, hakkı ve sabrı tavsiye etme şartına bağlamıştır. (Asr, 103/1-3).

Allah'ı Teâlâ "Sizden, hayra çağıran, iyiliği (ma'rufu) emreden ve kötülükten (münkerden) sakındıran bir topluluk bulunsun" diye emrederken, bu emrin yerine getirilmesi için gerekli şartların oluşturulmasını da ümmete emretmiştir. Bu şartlar ancak, İslam hükümleriyle hükm edilen topraklarda yani yönetimde İslami hükümleri uygulayan bir Halife/Ulu'l Emr bulunan toplumlar da gerçekleşebilir. Çünkü bu şartları oluşturmak, İslâm Devleti'nin en temel görevlerindendir. Bu görev yerine getirilmediği takdirde, o topraklarda yaşayan her Müslüman sorumludur. Bu sorumluluk, Halifenin izni ve emriyle bu şartlar oluşturulmuşsa, ancak diğer Müslümanlar üzerinden kalkmış olur. İslam'ın egemen olmadığı toplumlarda ise bu şartların oluşumu, bütün ümmet fertlerinin boynuna edası ertelenemez bir borçtur.

İYİLİĞİ EMRETMEME KENDİMİZDEN BAŞLAMALIYIZ!..

İyiliği emre, kötülüğü nehy etme görevi, sadece başkalarına yönelik olarak yapılacak bir görev olarak kabul edilmemelidir. Bu göreve öncelikle kendimizden başlamalıyız; sonra sırasıyla ailemize, akrabalarımıza, komşularımıza ve daha sonra da çevremize yönelik olarak devam ettirmeliyiz. Bakara Suresi'nde de belirtildiği gibi 'iyiliği başkalarına anlatırken kendimizi asla unutmamalıyız.' (Bakara, 2/44) Dönemin Umman Sultanı, Hz. Peygamberi şöyle tanımlamaktadır; O öyle bir insandır ki, bir şeyi nehy edeceği zaman onu önce kendi nefsinden nehy ederdi, bir şeyi de emre edeceği zaman önce kendi nefsinde onu yaşardı, sonra da başkalarına anlatırdı.

Lokman (a.s.) da, tebliğ ailesinden başlamıştır. Nitekim oğluna nasihat ederken şöyle buyurmuştur:

"Ey oğlum, dosdoğru namaz kıl, ma'ruf olanı emret, münker olandan sakındır ve sana isabet eden (musibetlere karşı sabret. Çünkü bunlar, azmedilmesi gereken işlerdendir." (Lokman, 31/17)

Diğer insanlara iyiliği emrederken, kendisi iyilik yapmayan ve başkalarını kötülükten nehyederken kendisi kötülük işlemeye devam edenlerin cezası ile ilgili olarak Usame b. Zeyd (r.a.), Hz. Peygamber (as)'dan şöyle bir rivayette bulunmaktadır;

"Kıyamet gününde bir kişi getirilir, cehennemine atılır da, cehennemde onun bağırsakları derhal karnından dışarı çıkar. Sonra o kişi, (bağırsakları etrafında) değirmen eşiğinin değirmende dönüşü gibi döner.

Bunun üzerine cehennem ahalisi, o kişinin başına toplanırlar da:

Ey filan, senin halin nedir? Sen, bize (dünyada) iyilikle emreden ve bizleri kötülükten nehyeden değil miydin? derler.

O da:

(Evet) ben, size iyilikle emrederdim, fakat onu kendim yapmazdım. Yine ben, sizleri kötülükten nehyederdim de onu, kendim işlerdim, diye cevap verir. (Sahih-i Buhârî, Kitaba Bedi'1-Halk, B.10, Hds. 76 Sahih-i Müslim, Kitabu'z-Zühd ve'r-Rekaik, B.7, Hds. 51.)

Rasulullah (as)'dan önceki peygamberlerin ümmetlerinin -iyi ya da kötü anlamında- yaptıkları da bizler için birer ders ve birer ibret olmalıdır. Nitekim bir ayeti kerimede Rabbimiz, iyiliği emre, kötülükten nehy etme görevini yerine getirmeyen geçmiş ümmetlerin durumunu şöyle belirtmektedir;

"Onlardan çoğunun günahı, düşmanlıkta ve haram yiyicilikte çabalarına hız kattıklarını görürsün. Yapmakta oldukları ne kötüdür.

Bilgin-yöneticileri (Rabbaniyyun) ve yüksek bilginleri (Ahbar), onları, günah söylemelerinden ve haram yiyiciliklerinden sakındırmalı değil miydi? Yapmakta oldukları (bu tür sanat çabaları) ne kötüdür." (Mâide, 5/62-63)

Bir başka ayette de Rabbimiz:

"İsrail oğullarından küfredenlere, Davud ve Meryemoğlu İsa diliyle lanet edilmiştir. Bu, isyan etmeleri ve haddi aşmaları nedeniyledir. Yapmakta oldukları münker (çirkin iş)lerden birbirilerini sakındırmıyorlardı. Yapmakta oldukları şey, ne kötü idi!" (Mâide, 5/78-79)

Peygamber Efendimiz bu ayetin tefsirini şöyle yapmıştır; "İsrail oğulları arasında zulüm yaygınlaştığı zaman onlardan bir diğireni günah irtikab ederken görür ve önce nehiyde bulunurdu. Fakat ertesi günü o adamla oturup -kalkabilmek, yiyip-

içebilmek için gördüğü münkerden nehyetmezdi. Bunun üzerine Cenab-ı Hak, onları birbirine düşürdü ve haklarında 'küfredenlere lanet edildi' ayetlerini inzal buyurdu." Hadisin ravisi Ebu Ubeyde, ilave ediyor: "Hz. Peygamber, buraya kadar konuşurken bir yere dayanmıştı. Buraya gelince doğruldu ve 'Evet, ya zalime engel olursunuz ve onu hakka çekersiniz ya da bu durum sizin de başınıza gelir' diyerek ikazda bulunmuştur." (Ahmet Önköl, Resullah'ın Davet Metodu, Hibaş yayınları 2. Bsk. Konya, Aralık 1983, s.7-8)

İYİLİĞİ EMRETMEK, KÖTÜLÜKTEN NEHYETMEK BİR EMİRDİR!..

İyiliği emr etme ve kötülükten nehye etme görevi tercihe bırakılmış bir görev değildir. Dolayısıyla bu görev, ben Müslüman'ım diyen herkes tarafından tıpkı namaz kılmak gibi, oruç tutmak gibi ifa edilmesi gereken bir görev olduğu unutulmamalıdır. Namaz kıl(a)madığımız zaman nasıl sorumluluk duyuyor isek, iyiliği emr etme, kötülüğü nehyetme görevini yerine getir(e)mediğimiz zaman da, aynı şekilde sorumluluk duymamız gerekmektedir. Çünkü münkerlerin/kötülüklerin etrafı çepeçevre kuşattığı bir ortamda, bir Müslüman'ın, Müslüman'ca yaşaması mümkün değildir. Zaten, mutlaka gücü oranında bu münkerlere karşı mücadele etmesi, Müslüman olmanın da bir gereğidir. Ancak bu mücadele zor bir mücadeledir; zaman ve sabır isteyen bir mücadeledir. Ayrıca bu mücadelede sabırlı olmak ne kadar önemli ise kaba ve kırıcı davranışlardan uzak durmak da o kadar önemlidir. Nitekim bu konuda da bizler için en güzel örnek olan peygamber (sav) ile ilgili Rabbimiz, Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurmaktadır:

"Sen (Ey Muhammed) Allahın rahmetiyle onlara karşı yumuşak davrandın. Eğer kaba, katı yürekli olsaydın onlar senin etrafından dağılıp giderlerdi." (Ali İmran, 3/159)

Allah (cc), çağın en azgın kişisi olan firavuna Hz. Musa (as) ve Hz. Harun (as) gibi iki peygamberi gönderirken de yumuşak davranılması tavsiyesinde bulunmuştur; "İkiniz Firavun'a gidin, çünkü o, azmış bulunmaktadır. Ona yumuşak söz söyleyin, umulur ki o öğüt alıp-düşünür ya da işi titrer-kokar." (Taha, 20/43-44).

İyiliği emr etme, kötülükten nehyetme görevini yerine getirecek mü'minlerin iyiliğin ve kötülüğün ne olduğunu bilmeleri gerekmektedir. Yani dinlerini bilmede ve yaşamada diri ve canlı olmaları. Çünkü bu din yaşanmak için dirilere gelmiş bir dindir. Dolayısıyla bu din bilinmeden yaşanamaz ve başkalarına da anlatılamaz. Çünkü iyilik nedir, kötülük nedir bilmeyen bir kimse, iyiliği emredebilmeye derken onu yasaklayabilir, kötülüğü de yasaklayayım derken onu emredebilir. Peygamber Efendimiz bir hadisi şerifte "İlim amelin önderi-

dir" buyurmakla, ilimsiz amelin olmayacağını belirtmiştir. Buna göre, bilinmeden iyilik de emredilemez, kötülük de yasaklanamaz. Öyleyse iyiliği emr etmeden ve kötülüğü yasaklamadan önce iyiliğin de, kötülüğün de ne olduğunun bilinmesi gerekmektedir. İyilik genel anlamıyla, Allah'ın yapılmasını emrettiği ve yapıldığı zaman da hoşnut olduğu her şeydir; kötülük ise Allah'ın yapılmasını yasakladığı, yapıldığı zaman da hoşnut olmadığı her şeydir. İyilik (Birr) Kur'an-ı Kerim'de bir ayette şöyle açıklanmıştır;

"Gerçek iyilik (Birr), yüzlerinizi doğu ve batı tarafına çevirmeniz değildir. Asıl iyilik (Birr), o kimsenin iyiliğidir ki, Allah'a, ahiret gününe, meleklerle, kitablara, peygamberlere inanır. Allah rızası için yakınlarına, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışlara, dilencilere ve boyunduruk altında bulunan köle ve esirlere sevdiği maldan harcar, namaz kılar, zekât verir. Andlaşma yaptığı zaman sözlerini yerine getirir. Sıkıntı, hastalık ve savaş zamanlarında sabreder. İşte doğru olanlar, bu vasıfları taşıyanlardır. Muttakiler ancak onlardır. (Bakar, 2/177)

Peygamber Efendimiz (s.a.s.) konuyla ilgili şöyle buyurmaktadır;

"İnsanları doğru yola çağıran kimseye, kendisine uyanların sevabı gibi sevap verilir. Ona uyanların sevaplarından da hiçbir şey eksilmez. Başkalarını sapıklığa çağıran kimseye de, kendisine uyanların günahı gibi günah verilir. Ona uyanların günahlarından da hiçbir şey eksilmez." (Riyazü's-Salihin, Hadis No: 176)

Bir başka hadisi şerifte de, "Bir iyiliğe öncülük eden kimseye o iyiliği yapanın ecri gibi sevap vardır" (Tirmizî, İlim 14) buyurulmuştur.

Bu ayet ve hadisler de göstermektedir ki, insanları iyiliğe/ma'ruf'a çağırma bana ne diyemeyiz. Çünkü iyiliği emretmek, kötülükten nehyetmek Müslüman olarak bizim en temel görevlerimizdendir. Nitekim Hz. Peygamber (as) bir hadisi şerifinde "Sizden her kim bir münker görürse eliyle düzeltsin, gücü yetmezse diliyle, ona da gücü yetmezse kalbiyle buğz etsin. Bu ise imanın en zayıfıdır." Sahih-i Müslim, Kitabü'l-İman, B.20, Hds. 78. Sünen-i Tirmizî, Kitabü'l-Fiten, B.10, Hds. 2263. Sünen-i Neseî, Kitabü'l-İman, B.17, Hds. 4975-4976. Sünen-i tbn Mace, Kitabü'l-Fiten, B.20, Hds. 4013. Sünen-i Ebu Davud, Kitabü'i-Melahini, B.17, Hds. 4340.) Başka bir rivayette de bu hadise ilave olarak, "eğer kalbinde -münkere karşı- buğz da yok ise onda hardal tanesi kadar iman da yoktur" buyurulmuştur. Çünkü "İnsanoğlunun emr bi'l-ma'ruf, nehy ani'l-münker ve Allah'ı zikirden başka her sözü aleyhinedir." (İbn Mace, Fiten 12). Bu hadislerden anlaşıldığına göre, bir Müslüman için emr bi'l-ma'ruf, nehy ani'l-münker görevi vazgeçilemez,

hatta ertelenemez bir görevdir. Çünkü bu görevi gereği gibi yerine getirdiğimizde kıyamete kadar sevap kazanacağımız güzel bir çağır açmış olacağız. Ayrıca bu, ümit ederiz ki bizi, Hz. Peygamber (as)'ın, "Ey Ali, senin vesilenle bir kişi İslam'a girerse üzerine güneş doğan her şeyden daha kıymetlidir" müjdesine nail kılar.

Demek ki insanları iyiliğe çağırmak ve kötülükten nehy etmek bir emirdir. Bu hususla ilgili ayetlerde Rabbimiz şöyle buyurmaktadır:

"Allah'ın ayetleri sana indirildikten sonra, sa-kin seni onlardan çevirmesinler. Rabbin'e çağır ve sakın Allah'a ortak koşanlardan olma!" (Kasas, 28/87)

"(Ey Muhammed!) Rabbinin yoluna, hikmetle, güzel öğütlerle çağır ve onlarla en güzel şekilde mücadele et. Şüphesiz senin Rabbin kendi yolundan sapanları en iyi bilendir. O, doğru yolda olanları da en iyi bilendir." (Nahl, 16/125)

"...İyilik ve takva (Allah'a karşı gelmekten sakınma) üzere yardımlaşın. Ama günah ve düşmanlık üzere yardımlaşmayın. Allah'a karşı gelmekten sakının. Çünkü Allah'ın cezası çok şiddetlidir." (Maide, 5/2)

İyiliği emretme, kötülükten nehy etme görevini yerine getirmeyen mü'minler için şiddetli ikazlar vardır. Allah-u Teâlâ bir ayetinde şöyle ikaz etmektedir:

"Melekler kendi kendilerine zulmedenlerin hayatına son verecekleri zaman, derler ki: "Neyde idiniz?" Onlar: "Biz, yeryüzünde zayıf bırakılmışlar (müstaz'af) idik." derler. (Melekler de:) "Onda hicret etmeniz için Allah'ın arzı geniş değil miydi?" derler. İşte onların barınma yerleri cehen-nemdir. Ne kötü yataktır o." (Nisa, 4/97)

Bir başka ayette ise;

"İsrail oğullarından küfredenlere, Davud ve Meryem Oğlu İsa diliyle lanet edilmiştir. Bu, isyan etmeleri ve haddi aşmaları nedeniyledir. Yapmakta oldukları münker (çirkin iş) lerden birbirlerini sakındırmıyorlardı. Yapmakta oldukları şey ne kötü idi!" (Maide, 5/78-79)

"Münafık erkekler ve münafık kadınlar, bazı-sı bazısından; kötülüğü emrederler, iyilikten alıkoyarlar, ellerini sımsıkı tutarlar. Onlar Allah'ı unuttular, O da onları unuttu. Şüphesiz, münafıklar fiska sapanlardır." (Tevbe, 9/67)

Peygamber Efendimiz ise Hadis-i Şeriflerinde konuyla ilgili olarak şöyle buyurmaktadır:

Cerir (b. Abdullah el-Becelî, r.a.)'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (s.a.s.) şöyle buyurur:

"Hiç bir kavim yoktur ki, içlerinde günah işlenir, onlar, günah işleyenlerden daha güçlü (fenalıklardan) caydırıcı üstünlüğe sahip olduğu

halde (günahları) engellemez de Allah, onların tümünü cezalandırmaz, (yani Allah, suçluları ve onlara manî olmayanların tümünü cezalandırır.)" (Sünen-i İbn Mace, Kitabu'l-Fiten, B.20, Hds. 4009. Sünen-i Ebu Davud, Kitabu'l-Melahim, B.17, Hds. 4339.)

"Hayatım kudret elinde olan Allah'a yemin olsun ki, ya iyiliği emreder kötülüğe engel olursunuz veya yakında Allah üzerinize bir azap gönderir de ona yalvarırsınız, fakat duanız kabul edilmez." (Tirmizi, Kitab el-Fiten, Bab 9, Hadis No: 2169)

"Hayır, hayır Allah'a yemin olsun ki, ya iyiliği emreder kötülüğe engel olursunuz, zalimi zulmünden alıkoyar, onu hakka boyun eğdirir ve haktan ayrılmaz hale getirirsiniz veya Allah bir kısmınızın kalbini diğerlerinininkine çarpar (sizi ihtilafa düşürür). Sonra da İsrail oğullarını lanete uğrattığı gibi sizi de lanete uğratar." (Ebu Davud, Kitab el-Melahim, Bab 17, hadis NO:4336)

"Herhangi bir kavmin içinde günah işlenir de, onlar da bunu değiştirmeye güçleri yettiği halde değiştirmezlerse, Allah o kavmi pek yakın bir zamanda, tarafından bir azapla kuşatır." (Kitab el-Melahim, Bab 17, hadis NO:4338; İbn Mace, Kitab el-Fiten, Bab 20, Hadis No: 4009)

İyiliği emretme, kötülükten nehyetme görevini yerine getirmeyen ve bir kötülüğü gördüğü zaman bana ne diyenlerin durumu, Peygamber Efendimizin şu teşbihinde anlatılan olaya benzetilmektedir. Peygamber Efendimiz teşbihinde şöyle buyurmuştur. "Allah'ın çizdiği sınırları aşmayarak orada duranlarla bu sınırları aşip ihlâl edenler, bir gemiye binmek üzere kur'a çeken topluluğa benzerler. Onlardan bir kısmı geminin üst katına, bir kısmı da alt katına yerleşmişlerdi. Alt kattakiler su almak istediklerinde üst kattakilerin yanından geçiyorlardı. Alt katta oturanlar: Hissemize düşen yerden bir delik açsak, üst katımızda oturanlara eziyet vermemiş oluruz, dediler. Şayet üstte oturanlar, bu isteklerini yerine getirmek için alttakileri serbest bırakırlarsa, hepsi birlikte batır helâk olurlar. Eğer bunu önlerlerse, hem kendileri kurtulur, hem de onları kurtarmış olurlar." (Buhârî, Şirket 6)

"Onlar ki, yeryüzünde kendilerini yerleştirir, iktidar sahibi kılsak, dosdoğru namazı kılar, zekâtı verirler, ma'rufu emrederler, münkerden sakındırırlar. Bütün işlerin sonu Allah'a aittir. (Hacc, 22/41)

Bu, Mü'minlerin en belirgin özelliğidir. Gerçek iman, salih amel, ancak iyiliğin emri ve kötülüğün nehyi mümkün olur. Zaten bu vazife, ümmet tarafından doğru bir şekilde, tüm engellere rağmen gerçekleştirilecek olursa bu, kurtuluşun müjdesi olacaktır!...

Ölüm ve Ölümden Sonraki Hayata Hazır Mıyız?

Selman TUTUŞ

Her can taşıyan varlık için ölüm kaçınılmaz bir gerçektir. Bu canlılar içerisinde en güzel surette yaratılan insan doğar, yaşar ve ölür. Bu konu yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'de şöyle haber verilmiştir.

Her nefis ölümü tadıcıdır. Biz size hayır ve şer ile imtihan olmak üzere deneriz. Sonunda bize döndürüleceksiniz. (1)

De ki: gerçekten sizin kendisinden kaçıp durduğunuz ölüm elbette karşınıza çıkacaktır. Sonra gizliyi de açığı da bilen Allah'a döndürüleceksiniz: O da neler yaptığınızı size haber verecektir. (2)

Onun(yerin) üzerindeki her canlı fanidir. (3)

Her canlı ölümü tadıcıdır. Kıyamet günü ecrileriniz size eksiksiz verilecektir. Kim ateşten uzaklaştırılır da cennete sokulursa muhakkak ki o, kurtulmuştur. Dünya hayatı aldaniş metaindan(gelip geçici faydadan) başka bir şey değildir. (4)

Hafız İbn Kesir bu ayetin tefsirinde şöyle der: Hiç ölmeyen Hay sadece O'dur. Cinler ve insanlar ölürler. Melekler ve Arş'ı taşıyanlar da öleceklerdir. Ebedilik ve sonsuzluk ise sadece tek, Vahid ve Kahhar olan Allah'a (cc) mahsustur. İlk (evvel) O olduğu gibi son da (ahir) O'dur. (5)

Nerede olursanız olun ölüm sizi bulacaktır. Yüksek kaleler içinde olsanız bile... (6) İmam Kurtubi bu ayetin tefsirinde şöyle der: Uhud savaşında Müslümanlar şehit olunca münafıklar şöyle demişler: Yanımızda olsalardı ölmezlerdi ve öldürülmezlerdi. (7) İşte yüce Allah (cc) onların bu sözlerine: "Nerede olursanız olun ölüm sizi bulacaktır. Yüksek kaleler içinde olsanız bile."

Bu açıklamayı Ebu Salih'in rivayetine göre İbn-i Abbas yapmıştır. (8)

Ölüm Ruhun bedenden ayrılmasıdır. Ölüm insan için bir âlemden diğer âleme geçiştir. Ölüm yok oluş değildir. Ölümü ve hayatı neden yarattığını şöyle haber verir Rabbimiz olan Allah: O hanginizin daha güzel amellerde bulunacağını denemek üzere ölümü ve hayatı yaratandır. O Aziz'dir Gafur'dur.

Yolculuğa çıkacak olan bir insan nasıl ki hazırlığını yapıyorsa ölüm yolculuğundan kaçamayan insan da ahiret hayatı için hazırlık yapması gerekir ki kendisini gafil bir şekilde kabrin kollarına bırakmasın.

MÜ'MİN ÖLÜMÜ İSTEMEMELİDİR

Abdullah b. Büşr (ra)'den rivayete göre: Bir bedevi, Ey Allah'ın Rasulü! dedi. İnsanların en hayırlısı kimdir? Rasulullah (sav) buyurdu ki: Ömrü uzun olup, ameli güzel olandır. (10)

Hemmam İbn Münebbih: Bu Ebu Hureyre'nin bize Rasulullah'tan tahdis ettikleridir dedi ve birçok hadis zikretti. Onlardan biri de şudur: Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: Sizden hiçbiriniz ölümü temenni etmesin ve ölüm kendisine gelmeden evvel ölümü çağırmasın. Şu muhakkak ki biriniz öldüğü zaman onun ameli kesilir. Ve şu da muhakkak ki ömrü mü'mine hayırdan başka bir şey arttırmaz. (11)

Ebu Hureyre(ra)'den rivayete göre Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: Hiç biriniz ölümü temenni etmesin. Eğer o iyi bir kimseyse iyilik ve sevaplarını artırmayı ümit edilir, eğer kötü bir kimseyse tövbe edip dönmesi umulur. (12)

Enes (ra): Rasulullah (sav) sizden biriniz sa-
kın ölümü temenni etmesin buyurmuş olmasay-
dı ben muhakkak ölümü temenni ederdim de-
miştir. (13)

(Tabii büyüklerinden) Kays İbn Ebi Hazm şö-
yle dedi: Biz bir hastalığında Habbab'ın (ra) yanı-
na iyadet için girmiştik. Karnının 7 yerine dağla-
ma tedavisi tatbik edilmmişti. Habbab hastalığının
şiddetli ıstırabını ifade ederek: Eğer Rasulullah
bizi ölüme dua etmemizden nehy etmiş olma-
saydı muhakkak ölüme dua ederdim dedi. (14)

Hadisi şeriflerden açıkça anlaşılıyor ki mü'min
insan ölümü istememelidir, bu konuda acele-
ci davranmamalıdır. Mü'min eğer takva hayatı
yaşıyor ise ömrünün uzun olması sevabının ço-
ğalmasına ve Allah'ın sevgisine mazhar olma-
sına sebep olur. Eğer fasıkça bir hayat içindeyse
Nasuh (15) tevbe ile rabbine yönelip halini dü-
zeltme imkânına kavuşur ve bu onun için hayır
olur. (16)

Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: Âdem-
oğullarının hepsi günah işler. Günah işleyenlerin
en hayırlısı ise tevbe edendir. (17)

MÜ'MİN ÖLÜMÜ İSTEMEK ZORUNDA KALIRSA

Hz. Enes b. Malik(ra) dedi ki: Rasulullah
(sav) şöyle buyurdu:

Sizden biriniz kendisine inen herhangi bir
zarardan dolayı sakın ölümü temenni etmesin,
eğer muhakkak temenni etmek zorunda bulu-
nursa: 'Allah'ım benim için yaşamak hayırlı ol-
duğu müddetçe beni yaşat. Benim için ölmek
hayırlı olduğu zaman da beni öldür' desin. (18)

Bu hadisin şerhinde şöyle denmiştir: Bir
Müslüman'ın kendisine isabet eden hastalık, fa-
kirlilik gibi bir sıkıntıdan dolayı ölümü temenni
etmesi o Müslüman'ın Allah'ın kaza ve kaderine
rıza göstermeyip şikâyetle bulunması anlamına
gelir.

Fakat dini hayata gelen bir felaketten dolayı
Allah'a kulluk yapamamaktan dolayı acze düşe-
rek ölümü temenni etmek ise caizdir. Dünyevi
bir sıkıntıdan dolayı ölümü temenni etmek caiz
değildir. (19)

Bu hadis, hastalık, yoksulluk, afet ve musi-
betler gibi bedeni veya mali bir zarardan dola-
yı ölümü temenni etmenin yasaklılığına dalalet
eder.

Ölümü mutlaka temenni etmek zorunda ka-
lan bir kimse için gösterilen dua şekliyle ölümü
temenni etmesi emri vaciplik için değil de bir
ruhsat ve izin mahiyetindedir. Ölümü temenni
etmenin yasaklılığına, hikmetine gelince böyle
bir temenni bela ve musibetlere karşı bir sabır-

sızlık ve kadere rıza göstermemek anlamını ifa eder. (20)

Ölümü temenni etmek caiz değildir. Bazı âlimlere göre mekruh, diğer bir kısım ilim ehline göre haramdır.

İbn Hacer (ra)'de bu hadisin izahı bölümünde: selef âlimlerinden bazıları hadisteki zararı dünya ile ilgili zarar anlamında yorumlamıştır. Şayet ahiretle ilgili bir zarar söz konusu ise mesela din yönünden bir fitneye düşmekten korkuyor ise kişinin ölümü temenni etmesi bu yasağın şumulüne girmez. (21)

Ebu Bekir (ra) der ki: Bir adam 'Ya Rasulullah kim daha hayırlıdır' dedi. O da: Ömrü uzun olup, ameli güzel olan diye cevap verdi. Adam insanların en şerlisi kimdir? Deyince de: 'Ömrü uzun olup, ameli kötü olandır' buyurdu. (22)

ÖLÜM GELMEDEN HAYRA YÖNELMEK

İbn Abbas(ra)'ın rivayetine göre Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: İki nimetle pek çok insan aldanmıştır. Sağlık ve boş zaman. (23)

Yüce Allah'ın (cc) vermiş olduğu ömür sermayesini iyi değerlendirmek gerekir. Sağlıklı bir haldeyken ahiret yurduna hazırlık için iyi amel-ler işlemeyenler hasta ve yatalak zamanlarında isteseler de birçok iyi ameli işleyemez duruma gelirler. Onun içindir ki sağlık ve boş vaktin iyi değerlendirilmesi gerekir. Allah'a (cc) kulluk icra edenler kabirde ve sonrası olan ahiret yurdunda rahat ederler. İbn Abbas (ra): Rasulullah (sav) nasihat ettiği bir adama şunları söyledi: '5 şey gelmeden önce 5 şeyin kıymetini bil: İhtiyarlanmadan önce gençliğinin, hastalanmadan önce sağlığının, fakirliğe düşmeden önce zenginliğinin, işlerin çoğalmadan önce boş zamanlarının ve ölmeden önce hayatının kıymetini bil.(24)

Mus'ab babası Sa'd'den Rasulullah'ın (sav) şöyle dediğini rivayet etti: Her şeyde yavaş olmak, acele etmemek iyidir. Ancak ahiret işlerini geciktirmeden acele yapmak gerekir. (25)

İnsanoğlu dünyalık işlerini ahiretine engel yapmamalıdır. Dünya menfaati ile ahiret menfaati karşı karşıya geldiğinde ahiret menfaatini tercih etmeli, dünya menfaatini de terk etmelidir. Çünkü dünya menfaati fani, ahiret menfaati ise bakidir. Dünya malı gelip geçicidir. Aynanın karşısında durup bakılan beden çürüyüp toprak olacaktır. Bunlar uğruna dünyaya dalıp ahireti ikinci plana almak bedbahtlık ve belki de ebedi zarar, ziyandır.

Mevlana şöyle der: Peygamber kanaate hazine demmiştir. Gizli hazineyi herkes elde edebilir mi? Kanaatten hiç kimse canından olmadı. Hırs

ile de sultan olmadı. Allah (cc) ekmeği domuzlardan ve köpeklerden bile esirgemiyor. Şu bulut ve yağmur insanların kazancı değildir. (26)

İmam Ali (ra) Rasulullah (sav)'dan sünnetini (yani yöntemini) sordum. Bana şöyle dedi: Marifet(Allah'ı bilip tanımak) benim sermayemdir. Sevgi benim temelim, şevk bineğimdir. Allah'ın zikri benim arkadaşımıdır. Allah'a güvenmek benim hazinem, hüznün yoldaşım ve ilim silahımdır. Sabır abamdır. Rıza ganimetimdir. Acizlik övüncümdür. Züht sanatımdır. Yakın kuvvetimdir. Doğruluk şefaattir. İtaat bana kâfidir. Cihat dostumdur. Gözümün aydınlanması namazdadır. (27)

Şurası muhakkak ki dünyaya ne kadar yakınsak ahirete o kadar uzağızdır. Bundan dolayıdır ki Rasulullah (sav) dünyada rahatlığa meyil etmemiş, dünya hayatına kapılmamış, hep bir yolcuymuş gibi davranmıştır. Dünyaya tutunmamak için hasırlarda yatmış rahatlıktan kaçınmıştır.

Ömer b. Hattab(ra)'dan rivayete göre şöyle demiştir: Rasulullah (sav)'ın yanına girdim. Kuru hasırın üzerine yaslanmış vaziyette buldum. Yan tarafında hasırın izini gördüm. (28) Abdullah (bin Mesud) (ra) şöyle demiştir: Peygamber (sav) bir hasır üzerine yattı. Hasır onun (mübarek) derisinde iz yaptı. Bunun üzerine ben: Babam anam sana feda olsun ya Rasulullah (sav) Keşke bize haber vereydin de senin için hasır üstüne seni on(un iz yapmasını)'dan koruyacak bir şey sereydik dedim. Sonra Rasulullah (sav): Ben dünya (nimetleri) ile beraber değilim. Benim dünya ile beraberliğim ancak bir ağacın altında biraz gölgelenip(dinlenip) sonra giden ve ağacı bırakan(yolcu) bir binici (nin ağaçla beraberliği) gibidir buyurdu. (29)

Geçici olan fani hayata böyle bakıyordu Rasulullah (sav) ne sızlanıyor ne de feryad-u figan ediyordu. Bugün bizler lüks içinde yaşıyoruz ama yinede serzenişte bulunuyoruz. Allah bize acısında merhametiyle hüsnü hatime nasip eylesin.

ÇOK AĞLAYIP AZ GÜLMEK

Ebu Hureyre (ra)'dan, Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: benim bildiklerimi bilmiş olsanız az güler çok ağlardınız. (30) Şu fani dünyada imtihan üzere olan insan işledikleri günaha çok ağlayıp az gülmelidir. Ağlamak kalbi yumuşatır. Böylelikle kendine gelip günahlarına tövbe eder mü'min insan. Dünyalık bir kayıp neticesinde üzülen, kendini kahreden kişi şeytanın maskarası olur. Hâlbuki kişinin ahiretteki kaybına ağlayıp pişmanlık duyup Hakka yönelmesi lazımdır. Yüce Allah kitabında şöyle buyurur: Dünya hayatı bir oyundan bir oyalanmadan başka bir şey değildir.

Ahret yurdu ise takva sahipleri için elbette daha hayırlıdır. Hâlâ akıllanmayacak mısınız? (31)

Hız Mevlana der ki: Heva ve hevesine esir olan kişi buluğa ermemiş çocuk gibidir. Evet, nasıl ki çocuklar evcilik oynar, koştururlar, evler yaparlar kendilerini oyuna kaptırırlar. Sonra anneleri çağırınca veya akşam olunca yaptıkları evleri, yolları her bir şeyi dağıtır, bırakır, eve dönerler ya Azrail de öylesine biz oyuna dalmışken gelir, bizi alır götürür bizim de oyunumuz bitmiş olur. İşte dünyada durumumuz bu. İyi düşünelim. Ebu Hureyre (ra)'den: Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: Lezzetleri yok edip bitiren ölümü çok hatırlayın. (32)

Ölümü hatırlamak insanı durup düşündürür. Uğruna günah işlenen, tavizler verilen, günahlara göz yumulan, her şeyi bir gün terk edeceğimiz hiçbir şey için günaha girmeye değmeyeceğini hatırla.

Ebu Zer (ra)'den rivayetle: Rasulullah (sav) şöyle buyurdu. Ben sizin görmediklerinizi görüyor, iştmediklerinizi iştiriyorum. Gökyüzü çatırdadı da ve çatırdamakta da haklıydı. Çünkü gökyüzünde dört parmaklık bir yer kalmamıştı ki, secde eder vaziyette melekler orayı doldurmuş olsun. Vallahi benim bildiklerimi bilmiş olsaydınız az güler ve çok ağlardınız. Yataklar üzerinde kadınlardan zevk almaz sokaklara dökülür ve Allah'a yalvarıp yakarırdınız. Bu yüzden ben bile kesilip yok edilen bir ağaç olmayı isterdim.

Ebu Said el-Hudri (ra) anlatır: Rasulullah (sav) mescide girdi. Bazı kimselerin kahkaha atarak güldüğünü görünce: Ne bu haliniz? Eğer ağız tadını bozan ölümü çok düşünseniz sizi bu halde görmezdim. Ümitleri kıran ölümü çok düşünün. Çünkü kabir şu sözleri her gün tekrarlar. Ben gurbet ve ayrılık eviyim. Ben yalnızlık eviyim. Ben toprak eviyim. Bana gelenleri toprak ediciyim. Ben kurt ve böcek eviyim. Bana gelen ölüler kurtlanır. Böceklerle yem olur. Mü'min bir kulun cenazesi gömülünce kabir ona: Hoş geldin sefalar getirdin. Üzerimde yürüyenlerin arasında en çok sevdiğim sendin. Bugün benim himayemdesin. Pek yakında sana yaşatacağım iyilikleri göreceksin der ve Allah (cc) kabri ona gözünün alabildiği yer kadar genişletir ve kabrine cennetten bir kapı açılır. Facir ve kâfir bir kul defnedilince de kabir ona: Sana burada ne geniş yer var ne de rahatlık. Üzerimde yürüyenlerin arasında en sevmediğim sensin. Biraz sonra seni bana bırakıp gittiklerinde benimle yalnız kalınca, göreceksin sana ne işkenceler yapacağım der. Hemen üzeri daralmaya başlar. Kabir o kadar daralır ki, kaburga kemikleri birbirine girer. Hz. Rasulullah (sav) bunu söylerken parmaklarını

birbirine geçirdi ve kabir azabını anlatmaya devam etti: Ona azap etmek için 70 ejderha(büyük yılan) gönderilir. Eğer onun bir tanesi dünyada olsa, nefesinden çıkan zehrin etkisinden yeryüzünde hiçbir şey bitmez. İşte o yılanlar kıyamet gününde hesaba çekilinceye kadar ona azap ederler. Rasulullah (sav) sözlerini şöyle bitirdi: Kabir ya cennet bahçelerinden bir bahçedir veya cehennem çukurlarından bir çukurdur. (34)

Rasulullah (sav) böyle haber veriyor kabir hayatını. Şimdi bu hadis karşısında ciddi olarak oturup düşünmek lazımdır.

Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: (Aşırılıklardan kaçınıp Hakk'a) Yakın olun, orta yolu tutun. Bilin ki sizden hiçbir kimseyi ameli kurtaramayacaktır. (Sahabe-i kiram): Ya Rasulullah (sav) senide mi? Dediler. Şöyle buyurdu: Beni de. Ancak Allah'ın beni rahmet lütfüyle örtmesi hariç. (35)

Amellerinin kendisini kurtaramayacağı insan Allah(cc)'in rahmetinden başka neye sığınabilir? Rahmete layık olabilmek için çabalamak kaçınılmazdır.

Yüce Allah(cc) şöyle buyurur kitabında: Artık onlar kazandıklarının bir cezası olarak az gülsünler, çok ağlasınlar. (36) buyurur.

Ebu Hureyre(ra)'den: Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: Çok gülmeyiniz. Çünkü gülmenin çokluğu kalbi öldürür. (37) (yani katılaştırır.)

Sa'd b. Ebi Vakkas(ra)'dan rivayet edildiğine göre: Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: (Allah(cc) korkusundan dolayı) ağlayınız. Eğer ağlamanız gelmezse ağlamak için kendinizi zorlayınız. (38)

Rasulullah (sav)'ın bu hadislerini öğrenen kişi artık ölümü hatırlamalı ve çok gülüşmeleri terk etmelidir. Ölüm ve sonrası hayatı için güzel bir hazırlık yapar.

ÖLÜMÜ SÜREKLİ HATIRDA TUTMAK

İbn Ömer (ra) anlatır: Rasulullah (sav)'a gittim. Yanında 9 kişi daha vardı. Ensar'dan biri: Ey Allah'ın Nebisi! İnsanların en akıllısı ve en dirayetlisi kimdir? O da: Ölümü en çok hatırlayan ve ölüme en çok hazırlanandır. İşte bu akıllı kimseler hem dünya hem de ahiret şerefine nail olmuşlardır. Buyurdu. (39)

Sa'd oğlu Sehl es Saidi(ra) der ki: Ashab'dan bir adam öldü. Rasulullah (sav)'ın ashabı onun iyiliklerini ve ibadetlerini anlatıp överler. Hz. Peygamber(sav) sessiz duruyordu. Onlar susunca: Ölümü çok anar mıydı?

Hayır.

Nefsinin çektiği bir şeyi terk eder miydi?

Hayır.

O halde arkadaşınız anlattığınız övgüye layık olmadı buyurdu.

Bezzar'dan aynı hadisi Enes (ra)'den şöyle rivayet etti.

Rasulullah (sav)'ın yanında bir adamın ibadet ve gayreti anlatıldı. Bunları dinleyen Rasulullah (sav): Arkadaşınız ölümü çok anar mıydı? Dedi.

Onlar: Ölümü zikrettiğini işitmedik. Deyince: Arkadaşınız dediğiniz kadar değil buyurdu.(40)

İnsana en çok yakın olan ölümü anmak gereklidir. Ölümü çokça anmayan sevaplara gitmeyen kişinin övülmeye layık olmadığı açıktır. Müslüman bilir ki dünya hayatının imtihanını kazanmak ölüme hazırlanmakla mümkündür.

Abdullah b. Mesud (ra)'den rivayetle Rasulullah (sav) şöyle buyurdu. Allah'tan gereği biçimde hayâ edin! Bunun üzerine Ey Allah'ın peygamberi dedik. Zaten hayâlı davranıyoruz, Elhamdülillah. Buyurdu ki, bu sizin anladığınız utanma hissi değildir. Allah'tan gereği gibi hayâ etmek demek: Baş ve başta bulunan organlarla, karın ve karnın içerisine aldığı organları her türlü günah ve haramdan korumak. Ölümü ve toprak altında çürümeyi devamlı hatırlamaktır. Ahireti isteyen dünyanın süsünü bırakır. Kim bu şekilde davranırsa Allah'tan gereği biçimde hayâ etmiş olur. (41)

İbn Ebi Şeybe' nin Musannef'inde Aişe ve Abdullah b. Mesud (ra)'dan tahrir edilen bir hadisi şerif'te: Ansızın ölüm; mü'min için rahatlık, facir ve fasık için de gazap alametidir buyurmuştur. (42) Ubayd b. Halid es-Sülemi'den Rasulullah (sav) şöyle buyurdu. Ansızın ölmek(Allah'ın ruhu) öfke ile almasıdır buyurdu.

Ahmet b. Hanbel'in Müsned'inde Rasulullah (sav)'ın yıkılmaya yüz tutmuş bir duvarın yanından geçerken süratlenip "Ansızın ölümden hoşlanmam" buyurduğu bildirilmektedir. Bu haberin arasını telif için Şarih, İbn Battal: Ani ölüm vasiyet etme imkânı bırakmadığı ve ahiret hazırlığı için tövbe ve istiğfar gibi güzel amellere fırsat vermediği için iyi görülmemiştir. Yoksa aslında ani ölüm çirkin değildir. Hatta ahiret için hazırlıklı bir mü'min için iyi bir sonuçtur. (44)

ÖLÜMDEN SONRASI İÇİN HAZIRLANMAK

İslam'ın hükümlerinin hâkim olmadığı İslam'ın temel hedefi olan din, can, akıl, mal ve nesil emniyetinin bulunmadığı tağutları her türlü küfre ve günaha götüren yolları açtığı bir toplumda mü'minler daha bir dikkatli olmalıdırlar. Müslüman şahsiyetler salih amel işleyip, haram-

dan sakınıp İslam'ın hâkim olması için mücadele etmeli ve ahirete Allah (c.c.)'ın rızasına uygun bir şekilde canlarını Rahman'a teslim etmeleri için hazırlanmalıdır.

Ebu Hureyre (r.a)'den Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

Allah'a karşı duyduğu sorumluluk bilincinden ağlayan kişi sağılan süt memeye dönmedikçe cehenneme girmeyecektir. Allah'ın dinini yeryüzüne hâkim kılmak için çalışıp çabalayan kişiye bulaşan toz ile cehennem dumanı bir araya gelmeyecektir. (45)

Kab b. Mürre dedi ki Rasulullah (s.a.v.)'den işittim şöyle diyordu: İslam yolunda kimin bir kılı ağarırsa kıyamet gününde o kıl, o kimse için bir ışık (nur) olacaktır. (46)

İbn Abbas (r.a) rivayete göre şöyle demiştir: Rasulullah (s.a.v.)'den işittim buyurdu ki: İki göz var ki ateş onlara değmeyecek, Allah'ın azabından korkarak ağlayan göz ve Allah yolunda nöbet bekleyen göz. (47)

Ebu Ya'la Şeddad b. Evs (r.a.)'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: Akıllı şuurlu adam o kimsedir ki nefsinin (Allah'a karşı) köleleştirir (veya hesaba çeker) ve ölümden sonraki hayat için (iyi) amel işler (nefsini yenmekten) aciz Adam da o kimsedir ki nefsinin arzusuna uyar (yani nefsinin haramdan alıkoymaz), sonra Allah'tan (mağfiret) temenni eder. (48)

Osman (r.a.)'dan Rasulullah (s.a.v.)'ın: Kişiyi vaiz olarak ölüm, zenginlik olarak da kuvvetli iman yeter dediği rivayet olundu. (49)

Abdullah İbn Ebi Bekr dedi ki: Ben Enes İbn Malik (r.a.)'dan işittim şöyle diyordu: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: Ölüyü üç şey takip eder, kabre kadar gider de ikisi tekrar geri döner, biri onunla beraber geri kalır: Ölüyü ailesi, malı ve ameli takip eder. Netice de malı ve ailesi geri döner de kendisi ile beraber sadece ameli kalır. (50)

Abdullah bin Mesud (r.a.)'dan şöyle demiştir:

Bir adam (s.a.v.)'in yanına gelerek (helâli olmayan) bir kadından bir öpücük aldığını anlattı ve bu günahın kefareti sormaya başladı. Rasuli Ekrem (s.a.v.) ona bir şey söylemedi. Sonra Allah (azze ve celle) namazı gündüzün iki tarafında, geceden de gündüze yakın saatlerde (namazı) dosdoğru kıl, şüphesiz iyilikler kötülükleri giderir, bu iyi düşünüp öğütlenenler için bir nasihattir (Hud 114) ayetini indirdi. Bunun üzerine adama ya Rasulullah bu ayetin hükmü yalnız benim için midir diye sordu. Rasulullah (s.a.v.) bu

ayetin hükmü benim ümmetimden onunla amel edenler için umumdur buyurdu. (51)

Bu hadis gösteriyor ki mü'min her hâlukarda iyiliğe, hasenata, dinde güzel sayılan ibadetlere devam etmelidir. Sağlığını ve boş zamanlarını iyi değerlendirmelidir.

İbn Abbas(r.a.)'dan rivayete göre Rasulallah (s.a.v.) şöyle buyurdu: İki nimette pek çok insan aldanmıştır. Sağlık ve boş zaman. (52)

Ebu Hureyre (r.a.)'dan rivayete göre Rasullullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: Yedi şey gelmeden hayırlı amelleri işlemeye devam edin, neyi bekliyorsunuz? Her şeyi unutturacak yoksulluğu mu? Azdırıp saptıran zenginliği mi? Bedeni tüm güçleri bozan hastalığı mı? Bunaklık meydana getiren ihtiyarlığı mı? Ansızın geliveren ölümü mü? Yoksa gelmesi beklenen deccal fitnesini mi? Yoksa kıyamet saatini mi bekliyorsunuz? Ki onun gelmesi dehşetli ve daha acıdır. (53)

İbn Mesud (r.a.)'dan rivayete göre Rasullullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: İnsanoğluna beş şeyden hesap sormadıkça kıyamet günü hiçbir tarafa hareket etmeyecektir. Ömrünü nerede ve nasıl tükettiğinden, gençliğini nerede yıprattığından, malını nereden kazanıp nasıl harcadığından, öğrendiği bilgilerle yaşayıp yaşamadığından.(54)

KAYNAKLAR

- 1-Enbiya 21/35 Ayet mealleri için M. Beşir Eryarsoy-Ahmed Ağırakça Buruç Yay.
- 2-Cuma 62/8
- 3-Rahman 55/26
- 4-Al-i İmran 3/185
- 5-İbn Kesir Tefsiri Tam metin C.1 Shf 593 Terceme: Savaş Kocabaş Polen Yay.
- 6-Nisa 4/78
- 7-Al-i İmran 3/156
- 8-El Camiuli Ahkamil Kuran İmam Kurtubi C.5 Shf 329-330 Terc: M. Beşir Eryarsoy Buruc Yay.
- 9-Mülk 62/7
- 10-Sünneni Tirmizi Zühd Hadis: 2329 Haz: Abdullah Parlayan
- 11-Sahih-i Müslim Zikr ve dua B.4 Hadis 13 C.8 Shf 169 Terc: Mehmet Sofuoğlu

- 12-Sünneni Nesai Cenaiz Hadis 1795 haz: Abdullah Parlayan
- Sünneni Darimi Rikak Hadis 2761 Terc: Prof. Doc. Abdullah Aydınli
- 13-Sahih Müslim Zikr ve dua Hbr:11 C.8 Shf:168 Terc: Mehmet Sofuoğlu
- 14-Sahih Müslim Zikr ve dua Hbr:12 C.8 Shf:169 Terc: Mehmet Sofuoğlu, Sünneni Nesai Cenaiz Hbr:1800 Haz: A.g.
- 15-Tahrim 68/8
- 16-Nasuhun Tevbe Hikâyesi için Mevlana Celaleddin Rumi Şerhi Mesnevi C.15 Shf:212 Terc ve Şerh: Şefik Can
- 17-Sünneni Darimi Rikak Hds:2730 Terc:A.g., Sünneni ibn Mace Zühd Hds:4251 C.10 Shf:528 Terc ve Şerh: Haydar Hatipoğlu
- 18-Sahih Müslim Zikr ve dua Hds:10 C.8 Shf:168 Terc:A.g., Sünneni ibn Mace Zühd Hds:4265 C.10 Shf:548 Terc:A.g., Sünneni Ebu Davud Cenaiz Hds:3108 C.11 Shf:471 Terc Şerh: Necati Yeniel-Hüseyin Kaya, Pınar
- 19-Sünneni Ebu Davud Terceme ve Şerhi C. 11 shf:472 Terc. Şerh: A.g.
- 20- Sünneni ibn Mace Terceme ve şerhi C. 10 Shf:549 Terc. Şerh: A.g.
- 21- Sünneni ibn Mace Terceme ve şerhi C. 10 Shf:437 Terc. Şerh: A.g.
- 22-İmam Hafız El Münzir: Hadislerle İslam Terğib ve Terhib Hds:44 C.6 Shf:346 Çev: A. Muhtar Büyükcınar,Ahmed Arpa
- 23- Sünneni Tirmizi Zühd Hadis: 2304 Haz: A.g.
- 24- İmam Hafız El Münzir A.g.e Hds:34 C.6 Shf:341 Çev: A.g.
- 25- İmam Hafız El Münzir A.g.e Hds:37 C.6 Shf:343 Çev: A.g.
- 26- Mevlana Celaleddin Rumi Şerhi Mesnevi C.15 Shf:241-242 Terc ve Şerh: Şefik Can
- 27-Prof. Muhammed Ebu Zehra Son Peygamber Hz. Muhammed.C.1 Shf:308 Terc:Mehmed Keskin
- 28- Sünneni Tirmizi Kıyamet Hadis: 2461 Haz: A.g.
- 29- Sünneni ibn Mace Zühd Hds:4109 C.10 Shf:377-378 Terc Şerh: A.g.
- 30- Sünneni Tirmizi Zühd Hadis: 2313 Haz: A.g.
- 31-Enam 6/32
- 32- Sünneni Nesai Cenaiz Hbr:1801 Haz: A.g.
- 33- Sünneni Tirmizi Zühd Hadis: 2312 Haz: A.g.
- 34- İmam Hafız El Münzir A.g.e Hds:4 C.6 Shf:324-325 Çev: A.g.
- 35- Sünneni Darimi Hds:2736 Terc:A.g.
- 36- Tevbe 9/82
- 37- Sünneni ibn Mace Zühd Hds:4193 C.10 Shf:466 Terc Şerh: A.g.
- 38- Sünneni ibn Mace Zühd Hds:4196 C.10 Shf:469 Terc Şerh: A.g.
- 39- İmam Hafız El Münzir A.g.e Hds:6 C.6 Shf:326 Çev: A.g.
- 40- İmam Hafız El Münzir A.g.e Hds:7 C.6 Shf:327 Çev: A.g.
- 41- Sünneni Tirmizi Kıyamet Hadis: 2458 Haz: A.g.
- 42- Sünneni Ebu Davud Terc ve Şerhi C.11 Shf:474 Terc Şerh: A.g.
- 43- Sünneni Ebu Davud Cenaiz Hds:3110 C.11 Shf:473-474 Terc Şerh: A.g.
- 44- Sünneni Ebu Davud Terc ve Şerhi C.11 Shf:474 Terc Şerh: A.g.
- 45- Sünneni Tirmizi Zühd Hadis: 2311-1633 Haz: A.g.
- 46- Sünneni Tirmizi Cihad Hadis: 1634 Haz: A.g.
- 47 Sünneni Tirmizi Cihad Hadis: 1639 Haz: A.g.
- 48- Sünneni ibn Mace Zühd Hds:4260 C.10 Terc Şerh: A.g.
- 49- İmam Hafız El Münzir A.g.e Hds:11 C.6 Shf:329 Çev: A.g.
- 50- Sahih Müslim Zühd Hds:5 C.8 Shf:512 Terc: A.g.
- 51- Sünneni ibn Mace Zühd Hds:4254 C.10 Shf:532 Terc Şerh: A.g.
- 52- Sünneni Tirmizi Zühd Hadis:2304 Haz: A.g.
- 53- Sünneni Tirmizi Zühd Hadis:2306 Haz: A.g.
- 54- Sünneni Tirmizi Zühd Hadis:2416 Haz: A.g., İmam Hafız El Münzir A.g.e Hds:5 ve 6 C.6 Shf:180-181 Çev: A.g.

İNNA LİLLAHİ VE İNNA İLEYHİ RACİÛN

Okurlarımızdan Sn. Osman ERENER'in annesi, İsmail Sağlam'ın kayınvalidesi ve halası, Kâzım, Mehmet, Adem, Said ve Akif Sağlam'ın halaları Zöhre Erener vefat etmiştir. Merhumeye Allah'tan (C.C.) rahmet, yakınlarına sabrı cemil niyaz ederiz.

Okurlarımızdan Sn. Ertan Uslu'nun amcası Halil Uslu vefat etmiştir.

Merhuma Allah'tan (C.C.) rahmet, yakınlarına sabrı cemil niyaz ederiz.

GENÇ BİRİKİM

Ümmet Olmak Şer'i Bir Sorumluluktur!

M. Ali FURKAN

Yerde, göklerde ve göklerle yer arasın-
da ilah tektir. O da Allah'ü Teâlâ'dır.
Kâinatı yaratan, düzenleyen, şekillen-
diren; gökleri, yeri ve ikisinin arasındakileri ya-
ratan, onları rızıklandıran, onlar için ölümü ve
hayatı var eden yegâne güç de Allah'ü Teâlâ'dır.
Allah'ü Teâlâ tek ilahdır, O'ndan başka ilah da
yoktur. O, ezeldir ve ebeddir. Başlangıcı ve sonu
yoktur. Nitekim ayetlerde, "Göklerde ilah olan
ve yerde ilah olan O'dur" (Zuhruf, 43/84) "Eğer
yerde ve gökte birden fazla ilah olsaydı yer
ve gök fesada uğrardı" (Enbiya, 21/22) buy-
rulması da bu gerçeği belirtmektedir. O halde
kâinatta ilah tektir, o da Allah'ü Teâlâ'dır.

Allah (cc) nezdinde din de tektir, o da
İslam'dır. Nitekim Al-i İmran suresinde "Allah
(cc) indinde din İslam'dır" (Al-i İmran, 3/19)
denilirken, bir başka ayette de "Bugün sizin di-
ninizi kemale erdirdim, üzerinizdeki nimetimi
tamamladım ve size din olarak İslam'ı seçip be-
ğendim" (Maide, 5/3) buyrulmaktadır. Bu ayet-
lerden anlaşılan, Hz. Âdem (as)'dan itibaren,
son peygamber Hz. Muhammed (as)'a kadar
gelen bütün peygamberlerin tebliğ ettikleri di-
nin ortak adı da İslam'dır ve her peygambe-
rin ümmeti de Müslüman'dır. Nitekim "İbrahim
ne Yahudi ve ne de Hristiyan'dı: ancak o, ha-
nif (muvaḥḥid) bir Müslüman'dı..." (Al-i İmran,
3/67); aynı şekilde Hz. Nuh (as) ile ilgili Yu-
nus Suresinde (Yunus, 10/72), Hz. Yusuf (as)
ile ilgili Yusuf Suresinde (Yusuf, 12/101), Hz
Süleyman (as) ile ilgili Neml Suresinde (Neml,
27/44), Hz. İsa (as) ile ilgili Maide Suresinde
(Maide, 5/111) ve benzeri diğer ayetlerde de
diğer peygamberlerin Müslüman oldukları açık-
ça belirtilmiştir. Ayrıca, Allah'ü Teâlâ bu dine

tabi olanların adının da Müslüman olduğunu
Hac Suresi'nde (Hac, 22/78) belirtmiştir.

Allah'ü Teâlâ nezdinde ümmet de tektir, o da
İslam ümmetidir. Kur'an-ı Kerim'de birçok ayet,
aynı akideyi paylaşan Müslümanların bir tek
ümmet olduğundan bahsedilmektedir. Nitekim
bir ayette, "İşte sizin ümmetiniz bir tek olan
ümmettir ve ben de sizin Rabbinizim; öyleyse
benden korkup, sakının" (Mü'minun, 23/52)
denilmektedir. Bir başka ayette ise: "Gerçek şu
ki, sizin bu ümmetiniz tek bir ümmettir. Ben
de sizin Rabbinizim, öyleyse bana ibadet edi-
niz." (Enbiya, 21/92) buyrulmaktadır. Bu ayet-
lerden de anlaşılacağı üzere, mensubu oldu-
ğumuz ümmet, tek ümmettir. Bunun tersi de,
yani Müslümanların dışında kalanlar da ayrı ve
farklı bir ümmettir. Nitekim bir Hadis-i Şerif'te
Peygamber Efendimiz (sas), "Bu ümmet (İslâm
ümmeti), diğer ümmetlere karşı üstün kılındı."
(Ahmed b. Hanbel, V, 383) buyurmak suretiyle
İslam ümmetinin dışındakilerin de farklı üm-
metler olduğunu bize bildirmiştir. Dolayısıyla
Allah'ı tek ilah olarak kabul eden, Peygamberi
O'nun resulü ve elçisi olarak tanıyıp ona ita-
at eden, sünnetine tabi olanlar Müslüman'dır;
dolayısıyla kardeşler ve aynı ümmete men-
supturlar. Irkı, konuştuğu dili, rengi, yaşadığı
topraklar farklı da olsa, aynı akideyi paylaşan
insanlar mü'mindirler, mü'minlerin kardeşidirler
ve İslam ümmetinin de bir ferdidirler.

ÜMMET OLMAK AKİDEVİ BİR ZORUNLULUKTUR!..

Ümmet olmak, kardeş olmak, ihtiyari ya
da isteğe bağlı; olsa da olur, olmasa da olur
tarzı bir şey de değildir. Ümmet olmak, kardeş

olmak, akidevi bir zorunluluktur, imani bir gerekliliktir. Ben Müslüman'ım diyen ve gereğini, Kur'an ve Sünnet doğrultusunda yerine getiren herkes, İslam Ümmetinin bir parçasıdır. Ümmet, asıl bedendir, ana gövdedir; topluluklar, cemaatler, fırkalar ve Müslümanlar ise bu asil bedeninin bir uzvudurlar, bir parçasıdır.

Hz. Âdem (as)'dan itibaren kıyamete kadar var olan bütün kavimler de birer ayettir. Çünkü kavimler de dâhil her şeyi yaratan Allah'tır. (Zümer, 39/62) Farklı renk ve ırklarda da olsalar her kavmi meydana getiren 'insanları tek bir nefisten yaratan, ondan da eşini var eden ve her ikisinden birçok erkek ve kadın türetip-yayan da' Allah'tır. (Nisa, 4/1) Bu ayetten anlaşılacağı üzere, ilk insandan son insana kadar gelen bütün insanlar, bir tek nefisten yaratılmıştır. Yani siyahıyla beyazıyla, Kürt'üyle Türk'üyle, Laz'ıyla Arap'ıyla velhasıl her renk ve dilden insanın atası bir ve aynıdır. Aynı ana ve babadan gelen çocukların renklerinden ya da yaratılıştan gelen başka özelliklerinden dolayı birbirlerine üstünlük taslamaları doğru mudur? Elbette ki doğru değildir. Çünkü hepsinin anası da, babası da aynıdır. Nitekim bir başka ayette de bir erkek ve diğiden yaratılan insanların birbirlerinden üstünlükleri ise renklerinden, dillerinden, fakir ya da zengin oluşlarından dolayı değil, Allah'a olan yakınlıklarından yani takvalı olmalarından dolayı olduğu belirtilmiştir. (Hucurat, 49/13) Takvanın dışında bir başka üstünlüğün olmadığını Peygamber (as) da bir Hadis-i Şerif'lerinde şöyle buyurmuştur; "Ey insanlar; dikkat edin,

Rabbiniz birdir. Hiçbir Arap'ın Arap olmayana üstünlüğü yoktur ve hiçbir Arap olmayanın da hiçbir Arap'a üstünlüğü yoktur. Siyah renkte olanın hiçbir beyaz renkte olana, beyaz renkte olanın ise hiçbir siyah renkte olana üstünlüğü yoktur. Üstünlükler ancak takva iledir. Şüphesiz ki, Allah katında en değerliniz, Allah'tan en çok sakınanızdır..." (Beyhaki)

Bu nedenledir ki Kur'an-ı Kerim, insanları ikiye ayırmaktadır; iman edenler ve etmeyenler diye! Bunun dışında başka bir ayırım yoktur; kim bunun dışında başka bir ayırım yapacak olursa, Kur'an-ı Kerim'e aykırı davranmış olacaktır. Hele hele, insanın elinden olmayan, Allah'ın bir takdir ve tecellisi olan renklere, dillere ve ırklara göre yapılacak bir ayırım İslami anlayışın dışında, hatta İslam'ın reddettiği cahili bir ayırım olur. Çünkü "diller ve renkler Allah'ın ayetlerindendir" (Zümer, 30/22) ayeti de bunu teyid etmektedir. Yani diller ve renkler bir üstünlük, bir ayrıcalık aracı değil, Allah'ın varlığının, otoritesinin bir delilidir. Allah'ı Teâlâ, üstünlükte, dilleri ve renkleri değil, takvalı yani Allah'a yakın olmayı esas almıştır. Bu nedenledir ki kim, bir ırkı, bir dili ya da bir rengi inkâr eder, yok sayarsa, İslâmî naslara aykırı davranmış olur. Ayrıca İslam, 'ancak mü'minler kardeşler' (Hucurat, 49/10) ayetiyle de, tevhid bayrağının altında bulunan bütün mü'minlerin kavim ve kabile ya da dil, ırk, renk, soy sop gibi benzeri başka herhangi bir ayırım gözetmeksizin kardeş olduklarını ifade etmektedir. Nitekim "Babalarınız ve kardeşleriniz küfrü imana tercih etmelerine rağmen on-

ları dost edinmeyin, kim onları dost edinirse, onlar zalimlerin ta kendileridir.” (Tevbe, 9/23); “İman edenlerin, Allah ve Resulüne düşman olanları dost edinmezler; bunlar ister babaları, ister çocukları, ister kardeşleri ve ister aşiretleri olsun!” (Mücadele, 58/22) ayetleri de bu gerçeği teyid etmektedir. Ayrıca, Hz Nuh (as)’ın inanmayan oğlu ile ilgili ‘o benim öz ailemdendir, ona mağfiret et’ (Hud, 11/45) duası üzerine, Allah’u Teâlâ’nın ‘Ey Nuh! O, senin ailenden değildir’ (Hud, 11/46) ikazı da, İslam akidesinin Müslüman’ın düşüncesini ve içinde yaşadığı toplumun değer yargılarını belirleyen yegâne ilke/leri ortaya koymaktadır. Bu ayetler, kardeş olmanın, üstün olmanın, ırkla, soy-sop ile renk ile ve hatta akrabalıkla ilgili olmadığını açıkça ortaya koymaktadır. Bu ayetler, Allah’a ve O’nun gönderdiği Kur’an-ı Kerim’e ve Peygamber’e iman etmiş, ben Müslüman’ım diyen herkesi bağlayan ayetlerdir. Ben Müslüman’ım diyenlerin bunun dışında başka bir yol ve yöntem aramaya ya da icad etmeye hak ve yetkileri yoktur. Demek ki, üstünlük ancak ve ancak Allah’a olan yakınlıktır yani takva ile. Renklerin, dillerin ve ırkların üstünlük aracı olarak değerlendirilmesi cahiliye adetlerinden başka bir şey değildir.

Bu konuda birçok Hadis-i şerif de bulunmaktadır. Birkaç örnek verecek olursak;

“Kim cahiliye davasında (kavmiyetçilikte-milliyetçilikte) bulunursa cehenneme iki dizi üzere çökmüş demektir.” Dediler ki, “Ey Allah’ın Resulü, oruç tutsa, namaz kılsa da mı?” “Evet! Cevabını verdi; oruç tutsa da, namaz kılsa da...” (Hakim, Müstedrek, 4/298)

“Hepinizin babası birdir; hepinizin din’i birdir. Ve kendisiyle övündüğünüz Araplık, ne annenizden, ne de babanızdandır (Yani Âdem (as) ve Havva hepinizin babası ve annesidir)” buyurdu.

“Hepiniz Âdem’in oğullarıdır. Âdem de topraktan yaratılmıştır. İnsanlar babaları ve dedeleri ile övünmekten vazgeçsinler...” (Bezzar)

Sahabeden Ebu Zerr Hz.lerinin, derisinin rengi siyah olan Hz. Bilal’e, insanlık hali, bir gün, ‘Ey zenci oğlu (veya siyah kadının oğlu)’ diye hitap etmesi karşısında, bunu işiten Hz. Peygamber’in ona, ‘Ey Eba Zerr, sende hâlâ Cahiliyet kalıntıları görmekteyim, kendini onlardan temizle!’ buyurmuştur.

MÜSLÜMAN, ASLA MİLLİYETÇİ/IRKÇI OLAMAZ!..

Yukarıda zikredilen bu ayet ve Hadis-i Şerifler, üstünlüğün ancak ve ancak ‘takva’ ile

olacağını belirtirken, biz Müslümanlara ne oluyor ki, kimilerimiz insanları renklerine, ırklarına, dillerine, doğdukları topraklara, yaşadıkları coğrafyalara ya da zenginliklerine ve fakirliklerine göre bir ayrıma tabi tutuyoruz. İşin belki en üzücü yanı da Müslüman’ım diyen bu insanlar, İslam’a aykırı olduklarını bildikleri halde, bu davranışları nasıl gösterebilmektedirler? Osmanlı İmparatorluğu döneminde İslâmî uygulamalardaki bütün eksikliklerine rağmen ırklar arasında böyle bir ayırım yapılmamış, her ırkın kendi dilini, kültürünü yaşaması engellenmemiştir. Üzülerek belirtelim ki, kavimler arasında var olan bu denge de, Cumhuriyetin kuruluşu ile birlikte bozulmuştur. Ve ne yazık ki, Cumhuriyetle birlikte dil ve ırk farklılığı zulmün, şovenizmin bir aracı haline dönüştürülmüştür. Oysa Milli Mücadele denilen dönemde, dini mübin uğruna emperyalist kâfirlere karşı mücadele edilirken, Mustafa Kemal dâhil hiç kimse, ırk, dil ayrımını gündeme getirmemiştir. Hatta Cumhuriyetin kuruluşundan itibaren ve Cumhuriyet dönemi boyunca tu kaka edilen Kürtler, Milli Mücadelenin başlangıcından Lozan Antlaşması imzalanıncaya kadar ülkenin iki asli unsurundan biri olarak kabul edilmiştir. Mustafa Kemal’in çeşitli vesilelerle ve Lozan görüşmelerinde de İnönü’nün konuşmalarına bakıldığında bu açıkça görülecektir. Ancak her ne oldu ise, Lozan’ın imzalanması ile birlikte oldu. Resmi ideoloji bu imzadan sonra Kürtleri dağda kar üzerinde yürürken ayaklarının çıkardığı kart kurt sesinden dolayı bu ismi aldıklarını, oysa Kürtlerin de köken olarak Türk oldukları tezini resmi olarak en üst düzeyde işlemeye ve topluma dayatmaya başlamıştır. Bu çerçevede rejim, Şeyh Said’in, tamamen İslami endişelerle başlattığı kıyımı, iç kamuoyuna Kürtçü, dış kamuoyuna ise irticai bir kalkışma olduğu propagandası yapmakla, bu konudaki çifte standardını ve ikiyüzlülüğünü ortaya koymuştur. Bundan amaç ise, bölgeye ve Kıyama yönelik gerçekleştirilecek katliamı iç ve dış destekten mahrum bırakmaktır. Nitekim bunda, başarılı da olundu.

Oysa Müslüman açısından Kürt de, Türk de, Arap da ve diğer ırklar da Allah’ın ayetlerindendir. Bir Müslüman, hiçbir zaman, Allah’ın resulü’nün ayaklarının altında dediği asabiyet duygusu ile diğer ırklara yaklaşamaz. Dolayısıyla Müslüman nezdinde her türlü Milliyetçilik, ırkçılık; bu, Kürtçülük olabilir, Türkçülük olabilir, Arapçılık olabilir, gayri İslâmî’dir! Bir kişi bu anlayışı kabullenmedikçe, içine sindiremedikçe gereği gibi Müslüman olamaz. Çünkü Türk olmak bir insanın elinde olmadığı gibi, Kürt olmak da, Çingene olmak da, Arnavut olmak da

insanın elinde değildir. Hiç kimse doğacağı yeri, coğrafyayı, anasını, babasını, ırkını, rengini, dilini –doğmadan önce- sipariş etme hakkına ve imkânına sahip değildir. ‘Bir Türk dünyaya bedeldir’ diyen bir kimse Afrika’nın en geri kalmış kavme mensup siyahî bir anadan ve babadan ya da çingene, Ermeni veya bir başka ırktan olan bir anadan babadan dünyaya gelebilirdi. Bu, nasıl onun için bir nakısa/eksiklik değilse, Türk ya da Kürt olarak dünyaya gelmek de onun için bir üstünlük/fazilet vesilesi değildir. O halde Müslüman açısından, Müslüman olan bir Kürt, Müslüman olmayan bir Türk’ten, Müslüman olan bir çingene ya da Ermeni, Müslüman olmayan bir Kürt’ten, bir Türk’ten, bir Arap’tan üstündür. Ben Müslüman’ım diyen bir kişi, bu anlayışı hazmedemedikçe, içine sindiremedikçe gereği gibi Müslüman olamaz; isterse beş vakit namazını hiç kaırmasın ya da isterse her sene hacca gitmiş olsun!.

Kısacası Müslümanlar olarak bizlerin, Türkçülüğü esas olan rejimi de, Kürtçülüğü esas alan PKK’yı da kabullenmemiz mümkün değildir. Bu çerçevede, resmi ideolojinin propagandaları ile bütün Kürtleri PKK’lı ya da Marksist/Leninist PKK’nın propagandaları ile bütün Türkleri de Kürt düşmanı görme ve gösterme yanlışlığına da düşmemeliyiz. Kürtlerde de, Türklerde de, PKK’nın ve egemen sistemin yaptıklarından memnun olmayan, hatta karşı çıkan, muhalefet eden binlerce/milyonlarca Kürt ve Türk vardır. Aslında bu topraklarda yaşayan Müslüman halk açısından Kürtçü, Marksist, Leninist, Batıcı, İslam düşmanı ve laik bir örgüt olan PKK ile yine Türkçü, Batıcı, İslam düşmanı, laik olan egemen rejim arasında hiç bir fark yoktur. Üstelik PKK’nın kuruluşundan itibaren bugüne kadar egemen sistemle/derin devletle işbirliği içinde olduğu, bugün herkes tarafından, düne nazaran daha yüksek sesle dile getirilmektedir.

MÜSLÜMAN KÜRTÇÜ DE, TÜRKÇÜ DE OLAMAZ!..

Bir Müslüman Kürtçü olamayacağı gibi Türkçü de olamaz! Eğer olursa, bu, yukarıdan beri zikredilen bunca ayet ve hadisin inkârı, yok sayılması anlamına gelir. Allah’ın rızasını uman, cennetine girmeyi arzulayan ve bunun için Mü’mince bir hayat yaşama gayreti içerisinde olan bir kimse, asla ve asla ırkçı, kavmiyetçi ve milliyetçi olamaz! Zaten dağa, taşta yazılan ‘Bir Türk dünyaya bedeldir’ ya da ‘ne mutlu Türk’üm diyene’ türü ırkçı, şovenist söylemlerle ülke bugün bir ayrışma, bir bölünme aşamasına getirilmiştir. İşin üzücü yanı ise ülkenin içinde bulunduğu bu ayrışma/bölünme ortamı, bir taraftan

PKK, diğer taraftan da jakobenist egemen ideoloji tarafından daha da körüklenmektedir. Bu nedenledir ki 30 yıla yakındır ülke insanların kanı akıtılmaktadır. Bu derin ve karanlık ittifak devam ettiği müddetçe de bu ülkede kaotik ortam sona ermez, akan kan da durdurulamaz. Çünkü Türkiye’nin içinde bulunduğu bu kaotik ortam, bu ırkçı, şoven anlayıştan ve akan kandan beslenmektedir. Aslında işin gerçek yanı, Kürt ve Türk şovenizmi birbirinden beslenmektedir; birinin varlığı, ancak diğerinin varlığı ile mümkündür. Bu nedenle Türkiye’de Kürt şovenizminin şaha kalktığı dönemlerde, mutlaka Türk şovenizmi de ona paralel olarak şaha kalkmaktadır.

Allah’u Teâlâ ‘ancak mü’minler kardeşler’ (Hucurat, 49/10) diyor. ‘Ey iman edenler, mü’minleri bırakıp kâfirleri veliler (dostlar) edinmeyin’ (Nisa, 4/144) buyuruyor. ‘Din yalnız Allah’ın oluncaya ve fitne yeryüzünden kalkıncaya kadar mücadele edin/mukatele edin’ (Enfal, 8/39; Bakara, 2/193) buyuruyor. Resulullah (sas) de: “Mü’minlerin, birbirlerini sevmeye, birbirlerine merhamet etmeye ve birbirlerine acımadaki örnekleri adeta bir beden örneğidir. Onun bir organı rahatsız olduğunda diğer organları da uykusuzluk ve ateşle ona katılır” buyuruyor. Bir başka hadiste ise, “Sen Müslümanları arasındaki merhamet, sevgi ve dert ortaklığı yönünden tıpkı bir vücut gibi görürsün. Nasıl ki, vücudun bir azasında hissedilen acı bütün vücudu uykusuz bırakır ve ateşlenmesine sebep olursa Müslümanlar da böyledir” buyuruyor.

Bizler Müslüman bir Kürt ya da Türk olarak, Kur’an ve Sünnette belirtilen bu emirlere, bu ahlaki değerlere ne kadar uyabiliyor ve ne kadarını pratikleştirebiliyoruz? İçinde yaşadığımız ülke de dâhil, çevremizde, komşumuz olan ülkeler başta olmak üzere bütünüyle İslam dünyası işgal, istila, katliam ve tecavüzler neticesinde kan ağlamaktadır! Afganistan’da, Çeçenistan’da, Irak’ta ve Filistin’de fiili işgaller neticesinde Müslüman kadınların namusları kirletilmektedir, Müslümanların onuru, şerefi, haysiyeti ayaklar altında çiğnenmektedir! Başta, Türkiye’nin stratejik müttefiki olan ABD olmak üzere, batılı ve doğulu emperyal ve Siyonist güçler, İslam’a ve Müslümanlara ve İslami değerlere açıkça savaş ilan etmişlerdir. Bu Haçlı güruhu İslam dünyasına sadece savaş ilan etmemiş, aynı zamanda oynadıkları sinsî oyun ve kurdukları şeytani tuzaklar neticesinde Müslümanları da birbirlerine düşman haline getirmişlerdir. Nitekim Siyonist Yahudi Kissenger, küfür güçlerine ‘şimdiye kadar savaş Müslümanlarla

diğerleri arasındaydı; bundan sonra ise savaş, Müslümanlarla Müslümanların savaşı olacaktır' müjdesini vermesi, ne yazık ki, bu sinsi oyun ve şeytani tezgâhların başarıya ulaştığını göstermektedir.

Bizler, "bir elime güneşi, diğer elime ayı verseniz dahi, ben bu davadan vazgeçmem"; "Üzülme Allah bizimle beraberdir" diyen bir Peygamberin ümmetiyiz. Bizler "İnanıyorsanız/ iman ediyorsanız üstün olan sizlersiniz" (Al'î İmran, 3/139) "Peygamber sizin üzerinizde, siz de insanlık üzerinde şahitlersiniz" (Bakara, 2/143) buyuran Allah'ın kullarıyız! Neden bu hale ge(tiri)ldik? Dünyaya hükmetme, kendilerine iktidar verildiğinde iyiliği emretme, kötülükten nehy etme görevini yerine getirmekle (Hacc, 22/41) ve "hakka rehberlik etme ve adaleti icra etmekle" (A'raf, 7/181) görevli olan bizler, neden bilumum tağuti ve küfür güçlerin hegemonyası altında zelil bir şekilde yaşamak durumunda bırakıldık? İşin en üzücü tarafı da, buna nasıl razı olduk, hiçbir şey olmamış gibi yaşamaya nasıl devam edebiliyoruz? Neden, ırkı, kavmi, coğrafi nedenlerden dolayı ümmet bütünlüğümüz parçalandı? Bizler neden ümmet bilincini kaybettik? İslâm, tevhîd dinidir, vahdet dinidir. Tevhid dini ise bir ümmet olmamızı emretmiyor mu? Allah-u Teâlâ biz Müslümanları, "ümmetün vahide" (Yunus, 10/19) olarak değerlendirmiyor mu? Kur'an, "Allah'ın ipine sımsıkı, ama topluca/cemian sarılmamızı, parçalanıp, dağılmamamızı (Al'î İmran, 3/103) istemiyor mu?

Biz Müslümanlar olarak, uzun zamandan/ asırlardan beri asıl bedenimizi, ana gövdemizi kaybetmiş durumdayız. Bölük pörçük, sun'î sınırlarla birbirimizden ayrı, hatta birbirimize düşmanlar haline getirilmişiz. Bunun suçunu, bunun sorumluluğunu emperyal küfür güçlerinin üzerine atmak kanaatimce bir kolaycılıktır, sorumluluktan kaçmadır. Elbette, Müslüman dünyasına saldıran bu Haçlı güruhu suçludur, sömürgecidir, zalimdir; adı üzerinde küfür güçleridir. Bunlar, kendi batıl dinlerinin gereklerini, kirli ve kanlı emellerini gerçekleştirmek için, her yola başvururlar, başvurmaktadırlar da. Bunun için de çeşitli sinsi plan, programlar yapmaktalar ve şeytani bir takım tuzaklar kurmaktadırlar. Bu, onların görevidir. Çünkü eli kanlı bu güçler, insani ve vicdani değerlerden yoksundurlar. Bunlar için her yol mubahtır. Ya bizler, biz Müslümanlar, niçin bu emperyal ve Siyonist güçlerin oyunlarına geliyoruz, kendimizi ve değerlerimizi neden koruyamıyoruz? Geçmiş suçlamak, olup bitenlerin sorumluluğunu geçmişte yaşayanların üzerine atmak,

bizi içinde bulunduğumuz bu zillet ortamından kurtarmamaktadır. Üstelik üzülererek belirtelim ki, aynı tezgâhlar, aynı oyunlar, bugün, içinde yaşadığımız 21. asırda da biz Müslümanlar üzerinde oynanmaktadır. Bizler de bu oyunlara alet olmuyor muyuz? Bu emperyal, sinsi oyunlara ve şeytani tuzaklara niçin dur diyecek gücü kendimizde bulamıyoruz?

Müslümanlar olarak içinde bulunduğumuz bu hal, biz Müslümanlarda ümmet bilincinin uyanması için bir fırsat oluşturmaktadır. Çünkü İslam dini, bir ümmet dinidir. Ümmetçi olmak, vahdeti gerçekleştirmek, ihtiyari değildir, tersine bir vecibedir, bir zorunluluktur, şer'î bir sorumluluk, akidevi bir gerekliliktir. Ben Müslüman'ım diyen hiç kimsenin vazgeçmeyeceği bir görevdir. Ancak bu gerçekleşti(rildi)ği zaman, Müslümanlar her alanda kendi kimliklerine uygun yaşayabilecek güç ve kuvveti bulabilirler. Aksi halde içinde yaşadığımız bu zelil durum devam edecektir.

İşte sadece bu nedenle de olsa İslam dünyası, yeniden ümmetçi bir kimlikle ortaya çıkmalı ve hem kendi problemlerini, hem bütün ezilmişlerin, mustazafların problemlerini çözmeye çalışmalıdır. Çünkü bunu yapabilecek yegâne irade, yegâne güç ümmet haline gelmiş, ümmetçi bir anlayışla hareket eden Müslümanlarda vardır. Diğer ideolojiler, diğer bütün batıl dinler, bütün beşeri izm'ler, düzenler, sistemler 'ekini ve nesli yok etmişler' (Bakara, 2/205) 'sadece yeryüzünde değil, karada ve denizde fesat çıkarmışlardır' (Rum, 30/41) O halde; bizler yeniden ümmet bilincini kazanmalıyız. Bu şuurla, bu bilinçle, kendi irademiz dışında çizilen bu sun'î sınırları aşabilmeli ve bütün Müslümanları kapsayacak ve kucaklayacak bir duyarlılığı egemen kılmanın yollarını bulmalıyız.

Bunun için bu ümmetin tekrar ayağa kalkması gerekiyor. Sadece Müslümanlar için değil, ezilen, hor görülen, itilen, kakılan, tecavüze uğrayan, işgal ve istila altında yaşayan bütün insanlık için, bu, bir zorunluluktur. Çünkü bu anlamda çözüm, sadece İslam'da vardır. İslam ümmeti ayağa kalkmadıkça, bizlerde ümmet bilinci gelişmedikçe ne içimizdeki işbirlikçi egemen güç odaklarıyla, ne de emperyal ve Siyonist güç odaklarıyla baş edebiliriz. Bizim ve Allah'ın mülkü olan şu yeryüzünün fitnedan, fessaddan, sinsi ve şeytani tuzaklardan kurtulması, ancak bu tağuti, küresel şer güçleri, İslam'a ve Müslümanlara boyun eğdirmekle mümkün olur. Aksi halde, fitne ve fesadın, etkisini göstermeyeceği bir karış bile olsa hiçbir kara parçası kalmayacaktır.